IVNTARVM
TYPOGRAPHIAE
ANNALES

PARS I.

Digitized by Google

DE FLORENTINA
IVNTARVM TYPOGRAPHIA
EIVSQVE CENSORIBVS

EX QVA

GRAECI, LATINI, TVSCI SCRIPTORES

OPE CODICVM MANVSCRIPTORVM

A VIRIS CLARISSIMIS

PRISTINAE INTEGRITATI RESTITVTI

IN LVCEM PRODIERVNT.

ACCEDVNT

EXCERPTA VBERRIMA PRAEFATIONVM
LIBRIS SINGVLIS PRAEMISSARVM

AVCTORE

ANGELO MARIA BANDINIO, I. V. D.

Pariſienſis, Neap. Flor. Academiae Socio, Biblioth. Laur. & Marucell. Regio Praefecto.

Opus Litterariae Hiſtoriae, & Bibliographiae ſtudioſis perquam utile & periucundum.

PARS I.

LVCAE CIƆ. IƆ. CC. LXXXXI.

Typis Francisci Bonsignori)(*Cum Approbat.*

Cons. Leg. For. 148

Digitized by Google

EMINENTISS. ET REVERENDISS.

PRINCIPI

STEPHANO BORGIAE

S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI

ANG. MAR. BANDINIVS.

QVamvis non dubitem, CARDINALIS EMINENTISSIME, fore ut in nonnullorum reprehenſionem incurram, quod longioris Operis particulam, a me florentibus annis incepti, publica nunc luce donandam cenſuerim; eos tamen, ſi paullifper conſilii mei rationem perpendere voluerint, facile mihi veniam daturos confido. Dudum ſiqui-

dem ab Vrbe procul, quum a publicis ſolutus eſſem muneribus, pacatum ſeceſſum, & tranquillam ſolitudinem quaeritans, in ſtudiis litterarum & Muſarum otio vitam omnem mihi traducendam propoſui. Huc etiam acceſſit, quod ita me eſſe a natura comparatum ſenſi, ut circumcurſiones ad potentiorum limina, blandimenta, ſalutationes, in quibus maxima temporis iactura fit, odio ſemper habuerim; ac praecipue ludicra illa exercitamenta, quibus plerique hominum, arduum, & plurimis obſitum difficultatibus virtutis iter detrectantes, faciliori hac via honores, & lucra, quibus inhiant, conſequuntur.

Ex hoc vitae meae inſtituto uberrimos fructus collegi, ac lucubrationes varias fortaſſe non omnino ſpernendas, consignare litteris potui, de quibus quum in familiaribus colloquiis a me cum ſplendidiſſimo Principe habitis, dum Florentiae per aliquot menſes, duobus abhinc annis, immoraretur, verba facerem, ſermo incidit in Annales Etruriae typographicos, quos, (quinquaginta ferme anni elapſi ſunt) adornare caeperam, poſtea vero,

uti ſaeculi genio minime adcommodatos, perpetua nocte damnaveram. Quo nuntio accepto, quum ille prae ceteris ingenua haec ſtudia, quae profitemur, impenſe foveret, a dura hac ſententia me revocavit, atque ut ſpecimen aliquod mearum huiuſmodi lucubrationum, celeberrimae videlicet Iuntarum Typographiae Annales expolirem, a me ardentiſſime efflagitavit.

Quum itaque, CARDINALIS EMINENTISSIME, ob ingentia beneficia, quibus me, atque optimas artes proſequeris, aliquam obſequentis & grati in Te animi mei ſignificationem dare ſedulo cogitarem, ac praecipue poſtquam ſummus Pontifex PIVS VI. in Purpuratorum Patrum Senatum, toto litterario orbe plaudente, Te ſollemni ritu inauguratum cooptavit, quidquid hac in re praeſtare potuerim, Tibi uni, editis operibus immortalitatem adepto, cenſui nuncupandum.

Tu enim a prima iuventute, mecum intima familiaritate coniunctus in excolenda ac promovenda omnigena eruditione, tales progreſſus feciſti in litteris, ut Italica, ceterae-

que florentiſſimae Europae nationes iamdiu Tibi, linguarum uſu, antiquitatis peritia, utriuſque iuris ſcientia, morum ſuavitate, aequa rebus in arduis mente, neminem praeferant.

Hinc factum eſt, ut celeberrimi Viri, quos inter, honoris cauſſa commemorandi ſunt Ioannes Georgius Adlerus, Georgius Zoega, Nicolaus Schowius, Heerenius, Simon Aſſemannus, Aloyſius Lanzius, Auguſtinus Antonius Georgius, Auguſtinianae, ac Philippus Angelus Becchetius Dominicanae Familiae illuſtres Alumni, virtutum Tuarum fama commoti, praeclara ingenii ſui monumenta Tibi, tamquam Numini propitio ac ſalutari, muneri dare certatim ſtuduerint.

Ecquem profecto latet, quanta, praecipue dum per octodecim ferme annos honorificentiſſimum a ſecretis ſacrae Congregationis propagandae Fidei munus ſumma cum laude adimpleres, ſapientiae ac doctrinae ſupellex, quot rariſſimi undequaque Codices comparati, quot eruditae antiquitatis pretioſa cimelia ab

interitu vindicata in Tuas ſplendidiſſimas aedes inlata fuerint, quorum nonnulla a viris clariſſimis illuſtrata atque aeri inciſa, per manus hominum circumferuntur.

Quae quum ita ſe habeant, virtuſque per ſe ipſa repulſae neſcia, intemerata refulgeat, mirandum non eſt, ſi Veliternum Borgianum Muſeum, Phoebi, Muſarumque ſacrarium, Minervae decus, immo Tuum ipſum cubiculum, ſapientiae ſedes, doctrinae emporium, litterarum mora paſſim iure optimo nuncupetur.

Cuius quidem rei egomet ipſe teſtis fui; quum enim decem abhinc annis per aliquot menſes in Vrbe terrarum Domina ſubſtitiſſem, me non ſolum incredibili humanitate proſequi non es dedignatus; verum etiam commenſalem bis ſaltem in hebdomada cum doctiſſimis Viris habere voluiſti.

Accipe igitur, Amplissime Cardinalis, exiguum hoc obſequii mei monumentum, quo poſterorum memoriae, quantum Tibi debeant bonae litterae, quantumque opis ad illas amplificandas contuleris, inclareſcat.

Quod ſi graviſſimo iudicio Tuo probatus diſceſſero, ab omnibus me magnifice laudatum eſſe, non sine cauſſa exiſtimabo. Vale Romanae Purpurae immortale decus, & ornamentum, ac me, quod ſemper feciſti, munifica tua benignitate complectere. Dabam Florentiae XXXI. Maii MDCCXCI.

by Google

INDEX
RERVM NOTABILIVM

Numerus primus Romanus indicat primam & ſecundam Partem, arabicus paginam.

A

ACciaiolo Alex. Curtii recognitionem dicat Philologus. I. 127. item Lucas Robia. II. 24.
Acciaiolus Donatus laud. I. 15. 88.
Acciaiolus Rob. laud. I. 51. Eiuſd. Epiſt. ad Marcellum Virgil. I. 43. Ei Quintilianum inſcribit Ph. Iunta. II. 94.
Accolto Franciſco Epiſc. Anconitano dicat Bernardus Iunta Ariſtophanis Comoedias. II. 92. 100.
Accoltus Benedictus Card. diſcipulus Euphroſ. Boninii. I. 69. Poſſeſſor Codicis a ſe caſtigati Epiſtolar. Ciceronis ad Atticum. I. 137. Eidem Cic. Epp. Famil. dicat B. Iunta. II. 205. Item Francinus Ariſtoph. Comoed. II. 194.
Achillinus Io. Phil. II. 112.
Adamius Raim. laud. I. 15.
Adrianus Marcellus Virgilius ſenior. I. 38. ſeqq.
Adrianus Marcellus Io. Bapt. filius. Oratio in eius funere. I. 44.
Aeginetae Paulli & Alexandri Opera latine vertere cogitavit Euphr. Boninus. I. 70. 71.

Afer Dionyſius. II. 136. 202.

Alamanni Aloyſii Opera edita Ven. per Luc. Ant. Iuntam. I. 18. Eidem Euphr. Boninus grammaticae graecae Inſtitutiones dicavit. I. 68. II. 55. Item Val. Flaccum Ant. Franc. II. 210. Eiuſdem varia Opera. II. 229. 237. 253.

Albitio Ant. Franc. Pontani Amores inſcribit Mar. Tuccius. II. 59. Item Vraniam. Ibid. 60. Iuvenalem & Perſium. 48.

Albitius Franc. Canonicus Piſanus. I. 123.

Aldi ſen. Inſtit. Grammat. I. 132. Laud. I. 130. II. 6. 25. 85. 100. 114. 181.

Aldobrandi Caroli Elogium I. 46. Ei Odem inſcribit Alex. Lapaccinius. II. 42. Laud. ibid. 43.

Alexandri Magni geſta deſcripſit Petrus Candidus Etruſco Carmine. I. 75.

Allius Peregrinus Franc. Caſtillon. diſcipulus. II. 23.

Alighieri Dantis Comoedia. II. 21. Carm. Italica. II. 212.

Alpherii Franciſci familia, ac de eo notabilia quaedam. I. 48. ſeq. Petrarchae Carmina recognovit. II 10. 36. 85.

Alphonſo Neap. Regi dicat Leon. Arretinus Librum ſuum de Bello Gothico. II. 207.

Altiſſimo Poëtae Sannazarii Arcadiam dicat Bern. Iunta. II. 57.

Altovita Bindus. I. 116.

Amati Luſitani Centuriae. I. 117.

Andronicus Io. laud. II. 68. 159.

Angelius Nic. Bucinenſis. Plura de eius vita. I. 56. Macrobii Opera dicat Iuliano Salviato. II. 86. Ciceronis Opera recenſet. II. 150. Item Rei Ruſticae Scriptores. II. 88. 171. Item T. Livii Decadas. II. 177. Eius Epiſt. ad Angerianum. II. 190. Plauti Comoedias a ſe reſtitutas Laur.

Medici nuncupat. II. 65. Philippo Strozzae Cic. Ru. oricam. II. 77. Bernardo Divitio eiuſdem Opera Philoſophica. II. 110. Praeceptor fuit Ioannis Card. Medicei. II. 89. Recognovit Terentium. II. 115. Item Priſciani Opera. II. 199. Item eiuſdem de Syntaxi Libros reſtituit. II. 224. Laud. II. 5. 75. 85. 88. 93. 94. 116. 117. 201.

Angenii Philippi Codices in Marcianam Bibliothecam Ord. Praed. transierunt. I. 130.

Angenius Angelus in reſtituendo Q. Curtio plurimum laboravit. I. 127. Ei Q. Curtium dicat Varchienſis. II. 121. Laud. II. 24.

Angeriani Hier. Opuſculum in lucem effert Nic. Ang. Bucin. I. 52. II. 189. 190.

Anguillara Andr. Ovidii Met. I. 19.

Anthologia Epigrammatum Graecor. II. 144.

Antonini S. Arch. Flor. Inſtructio pro confitentibus. II. 232.

Antonini Aug. Itinerar. II. 202.

Aphrodiſienſis Alex. in priora Anal. Ariſt. Comment. I. 86. II. 172. In Sophiſticos Ariſt. Elenchos. Ibid. 174.

Aphthonius Sophiſta. II. 90.

Appiani Alex. de externis Romanor. bellis. II. 163. 189. 225. Item de Civilib. Romanor. bellis. II. 148. 210.

Appiani S. Eccleſia. I. 57.

Apuleius de Aſino aureo &c. II. 33. 39. 181. Italice verſus. II. 250. 252.

Apollonii Alex. de Conſtr. II. 98.

Aquilani Seraph Opera Poëtica. II. 112.

Arenaeo Io. Franc. Arenae Comiti Epiſt. Auguſtini Niphi. I. 118.

Areopagitae Dionysii Opera. II. 103.

Argyropylus Io. laud. II. 68. 88.
Ariſtidis Orationes. II. 119. 131.
Ariſtophanis Fabulas quando imprimere cogitaverit Ph. Iunta. II. 2. 91. 100. 194. 235.
Ariſtotelis Opera quaedam. II. 164. 213. De motibus. II. 239. Eadem per Lucam Ant. Iuntam Ven. I. 15. & Lugduni. I. 36.
Armagniacus Georgius. I. 17.
Arretinus Leon. Brunus. II. 108. 206.
Arretinus Petrus ſui effigiem miſit ad Io. Gaddium. I. 95. Amicus Lud. Domenichi. Ib. 84.
Arrivabene Petrus. I. 7.
Arſenius Cretenſis laud. II. 195.
Aſinarii Montis deſcriptio Carmine heroico a Landino conſcripta. I. 82.
Aſulanus Ant. Bladus. I. 95. 98. 99.
Aſulanus Franc. laud. I. 114. II. 114.
Athenienſis Demetr. II. 68.
Avachius Nic. Medicus Flor. II. 230. 231.
Averſa Comes Io. Vinc. Belprato de, Sextum Rufum Italice vertit. II. 254.

B

BAndinio Io. Petrus Franc. Giambullarius inſcribit Carmina quaedam Italica. II. 233.
Barbari Herm. Verſio Dioſcoridis. I. 41. ſeq. Laud. II. 68. 127. 159.
Barberino Ant. Epiſt. Ambr. Nicandri. I. 117.
Bardius Petr. Vernii Comes. I. 23.
Bargetani Petri Epigr. I. 17. 127. II. 5. 7. 17. 23.
Bartholini Gerardi Hendecaſyllabon. II. 5.
Bartholino Laurentio Homeri Iliadem dicat Ant. Francinus Varch. II. 141.

Bartholino Zenobio Herodiani Hiſt. dicat Ant. Francinus. II. 185.
Baſilii M. Lib. de Gram. exercit. II. 98. Lib. de lib. ſtudiis a L. Arretino latine redditus. II. 108.
Bellaccio Pandulpho Epiſt. Blaſii Bonaccurſii. I. 66.
Belprati Io. Vinc. Victoriae Capannae Epiſt. II. 247. Ad eum Epiſt. Lud. Domenichi. II. 245.
Bembi Io. Marth. Vitam ſcripſit Lud. Domenichi. I. 85.
Bembi Petri Aſolani. II. 17. 96. Ei inſcribitur vol. I. Oration. Cic. II. 167. Eius Vita. I. 85.
Benaſſaio Latino Cic. Orationes dicat Bucinen. II. 83.
S. Benedicti Vita, & Regula edita a L. A. Iunta. I. 7.
Beneſſa Damianus Silvium Italicum emendavit. II. 80.
Benivenio Laur. dicat Bernardus Iunta Aphthonium & Hermog. II. 90.
Benivenius Hier. Plura de eius Vita adferuntur. I. 56. 61. Ei Tuſculanas Cic. Quaeſt. dicat Lucas Robia. II. 28. Apologiam Sav. Ant. Neguſantus. II. 162. Eius Opera poëtica. II. 135. Eius Canticum in laudem Dantis. II. 21. Eius Epiſt. ad Ant. Manettum. II. 221. 223. Eum laudavit Franc. Zeffius. I. 143. Ad eum Blaſii Bonaccursii Epiſt. I. 66.
Benivenius Ant. Med. Cl. Eius elogium. I. 55. Eius Opus de abditis morbor. & curation. cauſis. II. 21.
Benivenius Ant. iunior. Franciſci Victorii ſenioris Vitam ſcripſit. I. 58
Benivenius Dominic. Plura ad eius Vitam ſpectantia. I. 58. Ei Senecae Tragoedias dicat Benedictus Philologus. I. 19. Laud. II. 20.

Benvenuti Tractatus de Mercatura. I. 117.
Bernardi S. Opuſcula per L. A. Iuntam. I. 8 37.
Berni Franc. Carmina Italica, & aliorum. II. 247. Orlando innamorato. I. 18.
Beroaldus Philippus iunior Tacit. Annal. recenſet. II. 211.
Bibliam imprimit Luc. Ant. Iunta. I. 5. 6. 9. 10. 13. 14. 15. 17. 18. 19. Novum Teſt italice per Ant. Brucioli. I. 14. 18.
Boccaccii Io. Eclogae latinae. II. 11. Decameron. II. 105. 211. Huius Operis optimum textum poſſidebat Io. Gaddius. I. 101. Labyrinthus Amoris. II. 113. 199. Epiſt. ad Pinum de Rubeis. Ibid. Flammetta. II. 118. 192. 231. Ametus. II. 164. 220.
Boëtius de Philoſophica Conſ. II. 23. 47. 82. 167.
Boiardi Orlandum redegit Lud. Domenichi. I. 18. 85.
Bona Ant. laud. II. 253.
Bonaccursius Blaſius. De eo quaedam. I. 66. Epiſt. ſcripſit ad Hier. Benivenium. I. 66. Item ad Pandulphum Bellaccium. Ibid. 66. ſeq. Eius carmina. Ibid. Recognovit Hier. Benivenii Opera. II. 135.
Bonaiutus Phil. Ner. I. 25.
Bonaventurae Legenda maior. II. 30.
Bonifacii VIII. Sextus Decretal. per L. A. Iuntam. I. 11.
Boninus Euphroſynus Medicus Cl. graecarum litterarum cultor eximius. I. 67. Politiani diſcipulus, plura in lucem emiſit. I. 68. Aloyſio Alamanno grammaticalia quaedam dedicat. II. 55. Philippo Pandulphino Theocritum. II. 73. Iacobo Diacceto Heſiodi Opera. II. 74. Ludovi-

co Martellio Theod. Gazae Grammat. II. 76. Laur. Salviato Xenophontis Opera. II. 102. Bern. Michelocțio Ariſtidis Orationes. II. 119. Laud. II. 92. 98. 99. 102.
Borghinus Vinc. Flor. criticae hiſtoriae inſtaurator. I. 139. ſeqq.
Borromaeo Carolo dicavit P. Victorius Terentium. II. 116.
Boſcholi Petri Paulli infortunium. I. 129.
Braccenſis Alex. vertit App. Alex. II. 148. Laud. Ibid. 149.
Bracciolinus. Vide Poggius.
Braccii Marci Carmen. II. 71.
Braccius Alex. Appianum italice vertit. II. 163. 210. 225.
Brucioli Ant. I. 11. 14.
Brunus Leonard. Vid. Arretinus.
Briſianeus Barptolemaeus. II. 55.
Brixianus Io. Franc. I. 7.
Bruti Epiſtolas italice vertit Bucin. I. 55.
Bucinenſis Nicol. Angelius. Vid. Angelius Nic. Bucinenſis.
Budaei Guill. Comment. de lingua lat. I. 14.
Burgherino Io. Salluſtium inſcribit Ant. Francinus Varch. II. 215. Laud. II. 116. 117. 214.
Burghio Alex. Antiſtiti Burgenſi Iuntae fratres Philippi filii dicant Indicem Libror. I. 33.
Buſinio Ben. Comoediam miſit Philippus Iunta. I. 32.

C

Caeſaris Commentaria reſtituit Fr. Iocundus Veron. I. 105. II. 26. 61. 162. Item Vitruvium de Archit. & Frontinum de Aquaed. I. 106.

Caeſarinus Card. Iulianus. II. 207.
Calphurnii Eclogae. I. 53. II. 11.
Calliſtrati Deſcriptiones. II. 123.
Camaldulenſis Ord. Reformatio. II. 53.
Cambini Andreas de Turcar. origine. II. 222. 232.
Cambino Hieronymo Librum Andreae Cambini inſcribit Bern. Iunta. II. 222.
Canali Carolo Ep. Politiani. II. 126.
Candidus Petrus Eremita Camald. graecarum & latinar. litterarum amantiſſimus. I. 72. In Graeciam perrexit. I. 73. De eius Vita, & Operibus plura ſcitu digna. I. 74. ſeqq. Eius in Lucretium emendationes. II. 39. Q. Curtium Italicae dedit linguae. II. 224. In Aldina officina operam dedit, ut Corpus Poëtarum Chriſtianorum excuderetur, cuius Epiſtola ibi legitur. I. 76.
Caniſiano Ant. Salluſtium dicat Bened. Philologus. II. 4. Canisianae familiae laudes. Ibid.
Caniſianus Iacobus. II. 4.
Caniſianus Io. II 4.
Caniſianus Nic. II. 4.
Capanna Victoria. II. 247. 254.
Capitolinus Iulius. II. 131
Cappelanus Albertus I. o. 13.
Capponii Auguſtini infortunium. I. 129.
Capponius Aloyſius litterarum ſtudioſiſſimus. I. 112.
Caradii Henrici Ep. ad Marc. Virgilium. I. 43.
Caraffae Bernardino dicat Petrus Crinitus Opus ſuum de honeſta diſciplina. II. 13.
Carolo V. Imp. Opus inſcribit Auguſtinus Niphus. I. 119.
Carpus Albertus laud. I. 70.
Carteromacho Scipioni dicat Benedictus Philologus

gus opus Criniti de hon. diſciplina. II. 13. Eius Epiſt. graeca. II. 161. 166. interpretatur Ariſtidis orationem de Vrbe Roma. II. 131.

Carus Hannibal Io. Gaddi ſervitio addictus fuit. I. 93. 103.

Caſae Ioanni Machiavelli opuſcula dicat Bern. Iunta. II. 228.

Caſtellanus Alb. I. 13.

Caſtilionenſis Franc. II. 29.

Caſtilioneus Franc. praeceptor fuit Antonii Benivenii. I. 56.

Caſtilionis Balthaſaris il Cortigiano, II. 23. 218. 232.

Cataneus Diaccetius Franc. ad Io. Corſium miſit Panegyricum in amorem. I. 80. Ei Ciceronis Rhetoricam dicat Laur. Romuleus. I. 129.

Catarinae S. Sen. Dialogos imprimit Lucas Ant. Iunta. I. 4. ſeqq.

Catharini Fr. Ambroſii Apologia. II, 161. Excuſatio. Ibid. 169.

Catiniani Paulli Epigr. II. 144.

Cato, Varro, Columella, Palladius de re Ruſtica a Nic. Angelio recogniti. II. 88.

Catonis ſententiae. II, 55. 108.

Catullus, Tib. Prop. a Bernardo Philomathe Piſano notis illuſtratus. II. 5. 123.

Cavalcanti Barptolemaeo Odyſſeam Homeri dicat Varchienſis II. 141.

Cebetis Thebani Tab. latine vertit Petrus Candidus. I. 74. II. 96.

Cei Poemata Italica. II. 9. 72. 104.

Chalcondylae Demetrii Epiſt. Marcello Virgilio. I. 43. Eiuſdem de formatione temporum. II. 55. 233.

Chint Gaſpar. I. 3. II. 247. 248.

Chryſolorae Em. Erotemata, II. 54. 108. 159, 233. Laud. Ibid. 68.
Cianfogni Petr. Canonicus Laur. laud. I. 124.
Cibo Innoc. dicat Marianus Tuccius Lactantii Opera. II. 52.
Cicero Marino dicat Bern. Iunta Aſinum aureum Florentiolae. II. 252.
Ciceronis Opera omnia typis Lucae Ant. Iuntae. I. 15. Eiuſdem Operum editio Iuntarum Florentina, ſcilicet Rhetorica II. 25. 77. Oratoria. II. 69. 205. Orationes. II. 82. 150. 166. Verrinae II. 74. Philippicae. II. 93. Epiſtolae ad Atticum. II. 71. Epiſtolae familiares. II. 38. 204. Quaeſtiones Tuſculanae II. 28. 72. 230. De nat. Deor. &c. II. 109. De Officiis &c. II. 29. 45. 113.
Ciceronis Opera recognovit Nic. Angelius Bucinenſis. I. 51. item Ben. Philologus. I. 128.
Claudiani Opera. II. 142.
Clemens VII. Vid. Medices Iulius Card.
Colotius Ang. Laud. II. 83. 112.
Conti Dominico Bucinenſi libellum dicat Nic. Ang. Bucin. I. 54.
Convivia ſplendida Ioannis Gaddii. I. 102.
Corbinello Angelo Epiſtola Ioannis Monaci de S. Miniate. I. 104.
Cornarius Franc. cum Lucretia Lucae Ant. Iuntae filia nupſit. I. 23.
Corduba Ludovicus & Elveria. I. 119. 168.
Corſina Biblioth. Romae. II. 54.
Corſinio Alex. Epiſt. graecam mittit Francinus. II. 209.
Corſius Io. de politiori litteratura optime meritus. I. 79. Diſcipulus Marſilii Ficini, cuius vitam deſcripſit. I. 80. Dicat Coſmo Pactio

Pont. Opuſculum de Prud. II. 27. Bernardi Oricell. Alumnus. Ibid.
Corteſius Paullus laudat Marcellum Virgil. I. 39.
Corvini Meſſalae Liber italice. II. 247.
Creſcius Andreas Sarzanenſium Praefectus. I. 82.
Creſcius Nicolaus Monachus Ciſterc. I. 8. De eius familia quaedam. Ibid. Chriſtoph. Landinus ipſi heroicum carmen dicavit. I. 82. Antonio Lanfredino Boethium de Phil. Conſ. dicavit. II. 23. 160.
Crevennae Petri Ant. iudicium de Iuntar. typogr. I. 2.
Crinitus Petrus. De eius vita quaedam. I. 79. Eius Liber de Poëtis Latin. II. 16. De honeſta diſciplina. Ibid. 13. Ei Terentianas Comoedias dicat Ben. Philolog. Ibid. 18. Laud. Ibid. 6. 12. Politiani diſcipulus. I. 124. Laudat Io. Corſium. I. 80.
Curtius Quintus. II. 21. 23. italice verſus. Ibid. 139. 224.
Cyriaci S. Martyrium carmine deſcripſit Ambr. Nicander I. 117.

D

DActius Andr. Poëtices & Oratoriae Profeſſor in Acad. Piſ. I. 132. Eius Tetraſticon II. 43. Heſichii Lexicon ei inſcribit Francinus. I. 86. Epigr. Gr. in Homerum. II. 91. 141. Eius Villa Feſulana II. 143. Ei nuncupat Ant. Francinus Virgilii Opera. II. 155. 156. Antiqui Codicis Ovidii Metamorph. poſſeſſor. II. 182. Eius Tetraſticon in laudem Bucin. I. 54.
Datho Georgio Ben. Riccardinius Proverbia Zenob. dicat. II. 1.

Datho Leon. Virgilii Opera a ſe recognita dedicat Ben. Philologus. II. 37.
Dathus Auguſtinus. laud. II. 83.
Dathus Nicol. II. 2.
Decapoleos Abbatia. II. 1.
Delphinus Gener. Eremit. Camald. I. 73. 74. 77. 78.
Demetrius Athen. II. 159.
Diaceto Franc. Cataneo Cic. Rhetoricam dicavit Laur. Romuleus. II. 25. Vid. Cataneus.
Diaceto Iacobo dicat Euphroſ. Boninus Opera Heſiodi. II. 74.
Diaconus Paulus. II. 117.
Diodotus Demetrius. I. 117.
Dionyſius Io. Veron. Eccleſ. Canonicus. I. 108.
Dioscoridem edidit & illuſtravit Marc. Virgilius. I. 39. II. 126. 129. 190. Italica eiuſdem Dioſcoridis verſio. II. 237.
Divitio Bern. Card. dicat Opera Philoſophica Cic. Nic. Ang. Bucin. II. 110. Laud. Ibid. 68.
Domenichi Ludovici varia de eius vita & operibus editis enarrantur. I. 83. ſeq. Trinutiam dicat Marco Paſſero, Lucidos Aldigherio de Caſa. II. 249. 250. Paulli Iovii Vitam Sfortiae. Ibid. 251. Eius Epiſt. ad Io. Vinc. Belpratum. II. 245. Ad Victoriam Capannam. Ibid. 254. Eius Carmen ad Phil. Iuntam. I. 92.
Donii Ant. Franc. Simultates cum Lud. Domenichi. I. 84.
Donninius Franc. Mar. Eques Flor. I. 36. Eius Familia inter Patricias adſcripta. I. 3.
Drakenborch Arnoldus carpit editionem Silii Italici cura Ambr. Nicandri impreſſam. I. 113.
Duccii Seb. Epigr. graec. II. 196.
Duns Io. a Iac. Iunta edit. I. 36.

E

EBoracenſis Card. II. 160.
Egnatius Io. Bapt. Marco Molino inſcribit Opera quaedam Cic. II 114. Eius Liber de Caeſaribus. II. 131. Ei dicat Francinus Sophoclis Tragoedias. II. 188.
Eraſmi Rot. interpretatio duarum Tragoediarum Euripidis. II. 129. Eius Epiſtola. Ibid. Eiuſdem Moria. Ibid. 130. De conſtr. Ibid. 131. Lucian opuſcula latine reddit. Ibid. 139.
Erytrheae Sybillae verſus. II. 73.
Eſtenſi Herculi dicat Gauricus Libellum ſuum de Sculptura. II. 16.
Eſtenſi Lucretiae Borgiae Petrus Bembus inſcribit Aſolanos ſuos. II. 17.
Evangeliſta Io. Diſtichon in laudem Io. Gaddii. I. 93.
Euripidis Electra primum edita a Petro Victorio. I. 116. Hecubam, interprete Eraſmo Roter. vulgavit Francinus. I. 86. Tragoediae duae interpr. eodem. II. 128. 129., in Euripidem Scholia graeca I. 15.
Eutropius. II. 117.

F

FAbrucius Steph. I. 67. 118.
Fachino del Raphael & Bernardus. I. 132.
Faernus Gabriel Terentium emendavit. II. 116.
Ferdinando Aragonio Epiſtola nuncupatoria Iac. Poggii praemiſſa Cyri vitae. II. 169.
Ferrarienſis Savonarolae Hier. de Vitae Chriſtia-

nae ſimplicitate. II. 220. Eiuſdem de Amore in Ieſum. Ibid. 221. 223. Vid. Savonarola.
Ficinus Mars. laud. II. 66. 159. Eius conſilium de peſte. Ibid. 182. 191. Laudat Dominic. Beniven. I. 60.
Firmianus Lactantius. II. 51.
Flaccus Val. II. 114.
Flavius Franc. II. 112.
Florentinae Reip. Litterae pro L. A. Iunta. I. 11. Eiuſdem Proviſio. II. 213. 222.
Florentini Concilii Statuta II. 125.
Florentiolae Ang. opera quaedam. I. 131. II. 245. 246. Eius Trinutia, & Lucidi Ibid. 249. Aſinus aureus. Ibid. 250. Eius Italica Carmina. Ibid. 253.
Florus Lucius. II. 175.
Fontius Barpt. epiſtolam ſcribit Franciſco Zeſſio. II. 143. Laud. II. 8.
Fracaſtorius Hier. laud. I. 23. 90.
Francesius Matthias in Boccaccii Decamerone expurgando operam navat. I. 101.
Francinus Ant. Varchienſis. Eius Elogium. I. 86. Eius Epiſt. praemiſſa Euripidis Tragoediis. II. 129. Aloyſio Roſſo Svetonium dicat. II. 81. Eiuſdem Epiſt. ad Legentes. Ibid. 82. Plures veteres Scriptores recognovit. I. 86. ſeq. Pallae Oricellario nuncupat Herodiani & alior. Hiſtorias. II. 117. Curtium Angelo Angenio. II. 121. Pomponium Melam P. Victorio. II. 136. Epiſtolas duas praemiſit Homeri operibus. II. 141. 142. Franciſco Spinello Claudianum inſcribit. II. 143. Item Ovidii Amores Studioſis. II. 146. Eius Epiſt. graeca praemiſſa Ovidii Amorib. II. 147. Pontani Opera dicat Io. Neretto. II. 151. Andreae Dactio Virgilium. II. 156.

Petro Franc. Portinario Heſychium. II. 157. Thomae Linacro Pollucis Onomaſticum. II. 159. Ant. Squarcialupo opera quaedam Ariſtot. II. 165. Auguſtino Nipho Commentaria Aphrodiſienſis. II. 172. Zenobio Bartholino Herodiani Hiſtor. II. 185. Io. Bapt. Egnatio Sophoclis Tragoedias II. 188. Opera Priſciani Studioſis. II. 199. 201. Eius Epiſtola praemiſſa Grammaticis Graecis. II. 263. Aloyſio Alamanno dicat Valerium Maximum. II. 210. Taciti Annales recenſet. II. 211. Marcellum Virgilium laudat. I. 39. 40. Praeceptor fuit Ant. Caniſiani. II. 4.

Franciſci S. Legenda maior. II. 30. Laud. Ib. 7. 13. 25. 115. 200. 205. 209. 224.

G

GAbrielius Gabriel Card. Vrbinas laud. I. 75.

Gabuardus Alex. II. 112.

Gaddius Io. Cubiculi Apoſtolici Cleric. ſtudiorum amantiſſimus I. 91. Ei Machiavelli Principem nuncupavit Bladus. Ibid. 98. Eius Epiſt. praemiſſa Cyri vitae. II. 168. Alia in laudem Lud. Martelli. II. 244.

Galeni Opera Lat. I. 17. Eadem e graeco vertere in latinum ſermonem cogitavit Euphr. Boninus. I. 69. 70. 71. 72. Nec non quaedam Hippocratis, & Paulli Aeginetae. Ibid. Decies Galeni opera impreſſerunt Iuntae Veneti. Ib. 21.

Gallicanus Vulcatius. II. 131.

Garbo Thomas de Conſilium de Peſtilentia II. 191.

Gariſendus Bonon. II. 112.

Gaurici Pomponii Eclogae latinae. II. 11. Eius de Sculptura Liber. Ibid. 15.
Gaza Theod. de Syntaxi. II. 55. 108. Laud. Ibid. 68. 204. Eius Grammatica. Ibid. 76. Opuſculum de Menſib. Ibid. Item Grammatica. Ibid. 163. 203. Ipſam recognovit Ant. Francinus Varch. I. 86. Eius Comment. in Somnium Scipionis. II. 113.
Gelli Io. Bapt. iudicium de Ant. Francino Varch. I. 87. Eius comoedia. II. 255.
Gellii A. Noctes Atticas recenſet Car. Aldobrandus. I. 47. II. 42.
Gentilis Epiſc. Arret. II. 67.
Gerius Petrus laud. II. 195.
Gerſonii Io. Lib. de imitatione Chriſti. II. 29. 56. 180.
Geſneri Conr. Epiſtola ad Th. Iuntam. I. 19.
Ghaligai Franc. Arithmetica. II. 248.
Giambullarius Petr. Franc. II. 233.
Gondius Car. diſcipulus Ambr. Nicandri. I. 116.
Gonzaga Lucr. laud. I. 83.
Gotti Franc. I. 13.
Grammaticae Inſtit. II. 132.
Gregorii Theologi ſententiae monoſtichae. II. 74.
Gregorii PP. Homiliae italice verſae. II. 3.
Gregorii IX Decretales per L. A. Iuntam. I. 11.
Gualberti S. Io. vita per L. A. Iuntam. I. 9.
Guidetto Franc. Q. Curtium italice verſum nuncupat Ber. Iunta. II. 224.
Gondulam Io. Petro Victorio commendat Ambr. Nicander. I. 116.
Gyraldi Lilii Opus de Diis Gentium Lugd. ab Iuntis editum. I. 37.

H

Heliogabali oratio ad Meretrices. II. 131.
Hephaeſtionis Enchiridion. II. 203.
Hermogenis Rhetorica. II. 90.
Herodiani Hiſt. II. 116. recognita ab Ant. Francino Varch. I. 86. Eadem italice. II. 185.
Herodianus de Enclyticis. II. 55. 108.
Heſiodi Opera II. 73 234.
Heſychii Lexic. I. 77. II. 156.
Hippocratis Lib. de victu acutor. cum Galeni Comment. II. 230.
Homeri Batrach. II. 147. Opera omnia. I. 16. II. 140.
Honeſtis Franciſcus de. I. 139.
Horatii Poëmata. II. 6. 56. 149. Eadem accuratiſſime recenſuit Franc. Zeffius. I. 138.

I

IOannes Monachus. De eo quaedam memorabilia. I. 104. Dominico Caniſiano dicat Franciſci Cei Italica Carmina. II. 9.
Ioannis Grammatici opera latine vertere cogitavit Euphroſ. Boninus. I. 71.
Ioſephus de Bello Iudaico. II. 41. 209.
Iovius Paullus vita Sfortiae italice verſa a Lud. Domenichi II. 251.
Iucundi Veronenſis plura de eius vita, & operibus. I. 105. Iuliano Medici dicat Vitruvium. II. 49. 186. Item Frontinum reſtituit. Ibid. 50. Item Caeſaris Comment. Ibid. 162.

61-62 cl

Iuntarum Familiae origo. I. 1. Iuntae tres eodem tempore typographicam artem exercebant Venetiis, Florentiae, Lugduni Ibid. 3. ſeq. Lucas Ant. 4. ſeqq. Eius mors. 16. Lucae Ant. filiis Epiſt. Geſneri. 19. Incendium Venetae Iuntar. typogr. 23. Iuntarum Familiae laudes. II. 152.

Iunta Iac. Lugduni I. 33. 36.

Iunta Philippus quo tempore exercere caeperit artem typographicam. I. 24. De eius vita quaedam. Ibid. 25. Ipſum perhonorifico diplomate inſignivit Leo. x. Pont. Ibid. 26. Excerpta ex eius Epiſtolis nuncupatoriis. Ibid. 28. Laudat Marcellum Virgilium. Ibid. 40. Quintilianum dicat Rob. Acciaiolo. II. 94 Thomae Pighinuccio Cic. Verrinas Ibid. 75. Marcello Virgilio Plutarchi vitas. Ibid. 122. Laud. Ibid. 83. 102. 105. 119. Eius mors. I. 28.

Iuntae Bernardus Phil. filius laud. I. 30. 32. 143. Oppianum dicat Marco Muſuro. II. 87. Sannazzarii Arcad. Altiſſimo Poëtae. II. 57. Laur. Benevenio Aphthonium & Hermog. II. 90. Franc. Accolto Ariſtoph. Comoedias. Ibid. 91. 100. Ant. Nerlio Cic. Philippicas. II. 98. Petro Victorio Laſcaris Gramm. II. 97. Ad Lectores Epiſt. praemiſſa Operib. Seraphini Aquil. II. 112. Alia Laberinto Amoris. II. 113. Laud. Ibid. 138. Curtium italice verſum Franciſco dicat Guidetto. II. 139. 224. Eius Epiſt. ante Philoſtr. Opera. II. 124. Alia ad Sophoclis Tragoedias. II. 241. Alia ad Appian. Alex. II. 163. Ad Boccaccii Ametum. Ibid. 164. Ad Petrarchae Carmina. II. 176. Coſmo Oricellario Boccaccii Flammettam II. 118. Octaviano Medici Machiav. ſermones. Ibid. 125. Epiſt. praemittit eruditiſſimam collectioni Veter. Poetar.

Italicor. II. 212. Item App. Alex. Ibid. 216. Alex. Medici dicat Hiſt. Flor. Nic. Machiavelli. Ibid. 226. Io. Serriſtorio Boccaccii Ametum Ibid. 220. Hieron. Cambinio librum de Turcar. origine Ibid. 222. Io. Caſae Machiavelli Opuſcula. II. 228. Praemittit Epiſt. ad Lectores italicae Dioſcoridis verſioni II. 239. Alia legitur inter Carmina Italica Lud. Martellii. II. 245.
Iunta Coſmus Catalogum edidit ſuorum Libror. I. 32.
Iunta Io. Impreſſor Salamancae I. 3.
Iuntini Franc. Tract. Lugd. apud Iunt. I. 38.
Iuvenalis, & Perſius. II. 48. 138.
Iuſtiniani Laur. Opera ab Iuntis Lugd. edita. I. 37.
Iuſtinus. II. 31. 174. 197.

L

LAmpridius II. 131.
Landinus Chriſtoph. heroicum carmen dicavit Nic. Creſcio I. 81. Praeceptor fuit Marcelli Virgilii. I. 38.
Landius Ant. II. 233.
Lanfredino Antonio dicavit Nic. Creſcius Severinum Boethium de Conſolatione. I. 82. II. 33.
Lapaccinii Alexii Ode ad Car. Aldobrandum. II. 42.
Laſcaris Conſtantini Grammaticalia. II. 96. Laud. Ibid. 98.
Latomius laudat Marc. Virgilium. I. 45.
Latronis Porcii Declamatio. II. 215.
Lauretanam Aedem carmine deſcripſit Ambr. Nicander. I. 117.

Lauretum Libellus ita inſcriptus continens carmina plura in laudem Laur. Medicis. I. 136.
Lecapenus Georg. de conſtr. verbor. II. 76. 163. 203.
Lena Euſebius. II. 82.
Leoniceno Ep. Steph. Philophoni. I. 41.
Leonicus Nic. Ptolemaei e greco tranſtulit inerrantium Stellar. ſignificationes. II. 197.
Leonis Petri Medici mors. I. 43.
Leo PP. X. Vid. Medices Ioannes.
Linacro Thomae dicat Pollucis Onomaſt. Ant. Francinius. I. 86. II. 159. 161.
Lippius Laur. I. 134.
Litarchus Hermodorus Card. Io. Salviati anagnoſtes. I. 116.
Livii Decades, & Epitome. II. 175. 177. Eiuſdem Libri V. primum excuſi. II. 227. Eaſdem impreſſit italice Lucas Ant. Iunta. I. 6. 15. 17. 19.
Longolii Chriſtophori orationes. II. 193.
Lucchesinius Marchio Caeſ. laud. I. 6. 15. II. 3. 25. 30. 124. 126. 166. 206. 237.
Luceius Veronenſis, quis fuerit. I. 107.
Luciani Opuscula interprete Eraſmo Rot. II. 139.
Luciis Iac. de imprimit Lib. Pontif. per L. A. Iuntam I. 9.
Lucretium a Ph. Iunta impreſſum ann. MDXII. reſtituit Petrus Candidus. I. 75. II. 39.

M

MAchiavelli Nic. De eius vita quaedam. I. 108. Liber de Re Militari. II. 171. Princeps, & alia Opuſcula. II. 224. 227. 232. 235. Sermones in Livium. II. 225. 236. Flor. Hiſt. II.

226. 232. 233. De eius vita quaedam notatu digna. I. 108.
Machiavellus Io. Petrus. II. 185.
Machiavellis Nicolao & Alexandro fratribus Grammaticam Latinam dicavit Benedictus Philologus. I. 126. II. 35.
Machiavellus Thomas. II. 161.
Macrobius. II. 85.
Mallermius Nic. I. 5.
Manardi Io. Epiſtola ad Marcellum Virgilium. I. 40.
Manetto Ant. Epiſt. Hier. Benivenii. II. 221. Eius Dialogus ſuper Dantis Inferno. I. 64. II. 21.
Mantuani Io. Bapt. Eclogae latinae. II. 11.
Manutius Aldus Catullum, Tib. Prop. recognovit. II. 5. 6. Eius recenſio italicorum Carminum Petrarchae. I. 49. Eius mors. II. 85. Laud. Ibid. 25. 100.
Marcellus Chriſtophorus varia opera in lucem emittit, quae recenſentur. I. 110. ſeq. Eius Lib. de auctor. Rom. Pont. II. 170.
Marina Lucilla uxor Lucae Ant. Iuntae. I. 23.
Marlianus Raimundus II. 162.
Marmochinus Santes. I. 17. 19.
Marſuppino Andreae Iuſtinum nuncupat Marianus Tuccius. II. 31.
Martellio Lud. Gazae Grammaticam Graecam dicavit Euphroſ. Boninus. I. 68. II. 76. Eius Carmina Italica. II. 244. Cum Io. Gaddio magna iunctus eſt familiaritate. I. 93. Eius Opera typis vulgari curavit Io. Gaddius I. 95. 96.
Martellii Vgolini Ode. II. 4.
Marullus Tarcaniota laud. II. 40.
Maximiliano Imp. Epiſt. Ambr. Catharini. II. 170.

Maximus Val. II. 124. Illum recognovit Ant. Francinus. I. 86.

Medices Alexander in coniuratione Pactiana interemptus. I. 120. Ei Hiſtor. Flor. Nic. Machiavelli dicat Bern. Iunta. II. 226.

Medices Coſmus M. D. E. Ei Dioſcoridem italicae datum linguae dicat Marcus Ant. Montigianus. II. 237. Feſta ab eo celebrata in adventu Caroli Auſtriaci. I. 32.

Medices Franc. Ei Svetonium dicat Franc. Zeffius. II. 95.

Medices Hippolytus Card. Ei Priſcianum dedicat Nic. Angelius Bucinenſis. II. 200. Ludovici Martellii Italica Carmina inſcribit Io. Gaddius. I. 93.

Medices Io. poſtea Leo x. Eius vitam litteris conſignavit Phil. Pandulphinus. I. 122. Eius Diploma in favorem Iuntarum. II. 117. Carmine laudatus ab Ambroſio Nicandro. I. 113. Ei Apuleium dicat Marianus Tuccius. II. 54. Sub eius nomine in lucem prodiit primum Volumen Orationum Cic. II. 166. Ei Dioſcoridem Graecum nuncupat Marcellus Virgilius. II. 127. Honoribus auxit Auguſtinum Niphum. I. 119. Quanti fecerit Marcellum Virgilium. I. 45. Laud. II. 68. 78. 82. 84. 89. 111. 120. 160. 178. 212.

Medices Iulianus, Laur. & Iulius a coniuratis quibuſdam impetiuntur. I. 129. Iuliano lucubrationes ſuas dedicavit Fr. Iocundus Veron. I. 106. videlicet Caeſaris Commentaria. II. 62. 162. Vitruvium a ſe reſtitutum. II. 49. 186. Laud. I. 102. 112. Eius funus heroico Carmine eſt proſequutus Ambr. Nicander. I. 113.

Medices Iulius. Ei Epiſt. ſcribit Chriſtoph. Marcellus II. 170. T. Livii Decad. nuncupat Nic, Ang. Bucin. I. 52. 96. II. 177. Eidem Galeni quaedam Opera latina a ſe verſa miſit Euphr. Boninus. I. 69. Laud. II. 125. 195.
Medices Iul. Florentinus Antiſtes. I. 95. Ei Ciceronis Epiſtolas dicat Marian. Tuccius. II. 71.
Medices Iulius. Ei Arithmeticam dicat Franc. Ghaligarius. II. 241.
Medices Laur. ſenior. e Graecia Codices Florentiam advehendos curat. II. 68. Laud. II. 28. 63. 68. 118. 160.
Medices Laur. iunior. Ei Plauti Comoedias dicat Nic. Ang. Bucin. I. 50. II. 65. Noctes atticas Auli Gellii Car. Aldovrandus. I. 47. Oppiani Libros V. de piſcibus, latinis verſibus redditos, Laur. Lippius Collenſis. I. 134. Ei heroicum Carmen miſit Ambroſius Nicander in funere Iuliani Medices. I. 113. Eidem dicat Silium Italicum. Ibid. Item eidem Epiſtolam ſcribit in commendationem Franciſci Minervii I. 115. Fautor fuit ſtudiorum Ambroſii Nicandri. I. 113.
Mela Pomponius. II. 136. 202.
Melae Paulli ad Philippum Pandulphinum Epiſt. graeca. II. 73.
Meliori Philippi teſtimonium de Ant. Francino Varch. I. 87. Ei dicavit Euripidis Hecubam Francinus. I. 86.
Merula Georgius. II. 131.
Micheloctio Bernardo dicat Bened. Philologus Val. Flaccum. II. 7. Et Ariſtidis Orationes Euphroſ. Boninus. II. 119.
Minervius Severus Spoletanus. I. 46.

Minghus Paventinus eius pulvis contra peſtem. II. 191.
Miniate Ioannes Monachus de S. Vid Ioannes Monachus. I. 104.
Miniato Franciſco dicat Carmina italica Firenzuolae Laur. Scala. II. 254. Laud. I. 131.
Minutio Iac. Epiſtola nuncupatoria Io. Bapt. Egnatii. II. 131.
Mirandulano Io. Pico Principi Epiſtola Hier. Benivenii. II. 68. 136.
Miſſale impr. a Luca Ant. Iunta. I. 7. 12. 14. 17.
Modeſtae Godemini Eliſabethae Epiſt. nuncup. I. 32.
Monte dell' Orazione. II. 192.
Montigianus Marcus Antonius Dioſcoridem italice vertit. II. 237.
Morus Th. laud. II. 160. Eius Lib. de optimo ſtatu Reip. & de Vtopia. II. 140 Ad eum Eraſmi Epiſt. II. 130.
Moſcopuli Emm. de conſtr. nominum. II. 203.
Muſaei Opuſculum. II. 147. 234.
Muſuro Marco Oppiani Opera inſcribit Bern. Iunta. II. 87. Laud. II. 74.

N

NArdius Iac. Livii Dec. italice vertit. I. 19.
Naſio Io. Bapt. dicat Bened. Philologus Virgilii, & aliorum Eclogas. II. 11. Salluſtium Marian. Tuccius. II. 46. Item Svetonii vitas Caeſarum. II. 32.
Natalibus Petrus de Catalogus Sanctor. per L. A. Iuntam. I. 9.

Ne-

Negufantio Ant. dicat Hier. Benivenius Apologiam. II. 162.
Nemeſiani Eclogae. II. 11. Eas reſtituit Nic. Angelius Bucin. I. 53.
Neretto Io. Pontani Opera nuncupat Ant. Francinus. II. 151.
Nerlio Philippo dicat Ben Philologus Horatium. II. 6. Cic. Orationes Bucinenſis. I. 51. Philippicas Bern. Iunta. II. 93.
Neſio Io. Proverbiorum collectanea mittit Bucinenſis. I. 53. 54. Laud. Ibid. 143.
Nicander Amorolius Toletanus Florentiae ſubſtitit humaniores litteras profeſſus. I. 111. Silium Italicum edidit. II. 79.
Nicolao V. Pont. dicat Perottus Polybii Hiſtor. a ſe verſam e graeco. II. 175.
Niphus Auguſtinus Profeſſor in Academia Piſana celeberrimus cuius Opera plura typis Iuntinis edita recenſentur. I. 118. Eius Dialectica ludicra. II. 158. Lib. de Principe. II. 168. Ei dicat Francinus Alexandri Aphrod. Comment. II. 172.

O

Obſequentis Iulii de Prodigiis. II. 95.
Officium B. Mar. Virg. impr. a L. Ant. Iunta. I. 8.
Oppianus. II. 87.
Oricellarius Bern. laud. II. 15. 117. Amicus Io. Corſii. I. 80. Praeceptor eiuſdem. II. 27.
Oricellarius Coſmus. Ei dicat Bern. Iunta Boccaccii Flammettam. II. 118.

c

Oricellarius Pallas. Ei Herodiani Hiſt. inſcribit Francinus. II. 117.
Orphaei Opera. II. 2. 147. 234.
Ovidii Opera impr. Luc. Ant. Iunta. I. 5. 7. 19.
Ovidii Faſtorum. Triſtium, de Ponto &c. Libri II. 197 Eiuſdem Amores. I. 87. II. 146. 219. In linea eiuſdem Metamorph. II. 180.

P

PAcceus. II. 160.
Paccio Coſmo Arch. Flor. dicat Io. Corſius Pontani Opuſculum de Prudentia. I. 76. 80. II. 27.
Pace Clemens. I. 1. 13. 48.
Pallacio Paullus de Enarrationes in Ev. Matth. Lugd. apud Iunt. I. 37.
Palmerius Franc. Epigr. II. 168.
Palmerii Matthaei de vita Civili. II. 223. Alexandrio Alexandro Matthaeus Palmerius inſcribit Opus ſuum de Vita Civili. Ibid.
Pandulphinus Innoc. in etruſco eloquio callentiſs. I. 120. Appianum Alexandr. Italice vertit. I. 121. II. 210. Eius Epiſt. II. 149.
Pandulphinus Phil. Graecae linguae amantiſſimus. I. 121. Quaedam Eius ſcripta recenſentur. Ib. Epiſt. Graeca Theocrito praemiſſa. I. 69. II. 73.
Paſſero Marco Ant. Trinutiam Firenzolae nuncupat Lud. Domenichi. II. 249.
Paterculus P. Velleius. II. 174. 197. 198.
Pazzinus Ioſeph. I. 8.
Pedianus Aſconius. II. 145.
Pellegrinus Fr. Dominicus Mar. II. 106. 107. 170.

Pepio Bonacurſio Ben. Philologus dicat Cat. Tib. Prop. a ſe reſtitutum. II. 5.
Peregrini Fabricii Parm. Epigramma. II. 80.
Perezzii Dieghi Monita Spiritualia. I. 32.
Perottus Nic. Polyb. Hiſt. e Graeco in Latinum transfert. II. 175.
Peſatori Io. Dominic. Medicus Placent. Litterarum cultor. II. 54.
Petrarchae Franciſci Italica Carmina recenſet Franc. Alpherius. I. 49. II. 10. 36. 84. 175. Eclogae Latinae. II. 11. Eius Opus de Remed. utriuſque fortunae Italice vertit Io. de S. Miniate. I. 104.
Petronius Lud. II. 206.
Philologus Bened. vid. Riccardinus.
Philomathes Piſanus quis fuerit. I. 122. Apuleium dicat Philippo Strozzae. II. 183.
Philoponi Comment. in Libr. Poſterior. Ariſt. latinitate donavit Euphr. Boninus. I. 71. 72.
Philoponus Ph. Sterponus laudat Marc. Virgilium. I. 41.
Philoſtrati Opera. II. 123. Eius de Ariſtide notitia. II. 120.
Philotheus Io. II. 112.
Phocylidis Poëma. II. 97. 134. 234.
Picus Mirand. laudat Dominic. Beniv. I. 60. Item Hieron. eius fratrem. Ibid. 62. 63. In aedo D. Marci tumulatus. I. 65. Laud. I. 143.
Pighinuccio Thomae Ciceronis Verrinas dicat Phil. Iunta. II. 75.
Placidus Ant. Neap. auctor Libelli de ſculptura Flor. editi a Ph. Iunta 1504. I. 124. II. 15.
Planudes Max. II. 109.
Platonem graece excudere cogitavit Ph. Iunta. I. 26.

Plauti Comoedias recenſet, ac reſtituit Nic. Ang. Bucin. I. 51. II. 64. 174.
Plinii Sec. Epiſtolae. II. 95.
Plutarchi liber: quomodo quis poſſit ab inimicis iuvari e graeco in latinum ſermonem tranſtulit Io. Corſius. I. 80. Vitas Parall. impreſſit L. A. Iunta. I. 5. Item Phil. Iunta ex Cod. antiquiſſimo Marcelli Virgilii. I. 40. II. 124. 209. De his quae ad Homer. linguis. II. 96.
Poggius Iac. vitam Cyri italice vertit. II. 168.
Pollio Trebellius. II. 131.
Politianus Ang. Praeceptor fuit Marcelli Virgilii. I. 38. Elegiaco Carmine laudat Ant. Benivenium. I. 57. Eius iudicium de Horatio Chr. Landini. II. 74. Laudat Collectionem Veter. Inſcript. Fr. Iucundi Veron. I. 106. Recognovit Terentianas Comoedias. II. 115. Herodianum e graeco in latinum ſermonem transfert. II. 118. Eius Carmina Italica. II. 125. Antiquiſſimum Codicem Ovidii Metamorph. poſſidebat. II. 182. Eius tumulus. I. 65. Laud. II. 18. 67. 115. 118. 159.
Politus Lancellottus poſtea Ambroſius Catharinus. II. 162.
Pollucis Iulii Onomaſticon. II. 159.
Polybii Hiſt. Nic. Perotto interpr. II. 175.
Pontanus Iovianus Opera. II 150. Carmina amatoria. Ib. 58. Vrania. Ibid. 60. Lib. de Prudentia. Ib. 27. Laud. Ib. 40. 60. 61. 152. 159. Pontaniana Acad Ib. 59.
Pontificale impr. a Luc. Ant. Iunta. I. 9.
Popoleſchius Dantes Italice vertit Caeſaris Comment. I. 48.
Porphyrii Introductio. II. 164. De non necandis ad epulandum animalibus. II. 243.

Portinario Petro Franciſco dicat Heſichyium Ant. Francinus. II. 157.
Priſcianeus Barptol. II. 54.
Priſciani de Syntaxi Libri II. 224. Opera II. 199. Eum recognovit Ant. Francinus. I. 86. Interpretatur Dionyſium Afrum de ſitu Orbis. II. 136.
Probus Aemylius. II. 198.
Procli Lycii Hymni. II. 2.
Ptolemaei inerrantium ſtellarum ſignificationes. II 197.
Puccio Coſmo Epiſcopo Arretino Librum ſuum de Poëtis Latinis inſcribit Petrus Crinitus. II. 17.
Puccii Laur. & Pandulphus. I. 131.
Puccio Pandulpho Epiſt. Laur. Scalae. II. 246. Poſſeſſor Codicis optimae notae Catulli, Tib. Prop. I. 123.
Puccio Laur. dicat Laur. Scala Aſinum aureum Florentiolae. II. 250.
Pythagorae aurea Carmina. II. 74. 97. 134.

Q

Quintilianus. II. 93.

R

Ramuſii Io. Navigationes pluries recudunt heredes L. A. Iuntae. I. 22. Laud. I. 88.
Rhenanus Beatus Epiſt. II. 198.
Riccardinus Benedictus, vulgo Philologus nuncupatus, Politiani diſcipulus, Canonic. Baſilicae Laur. veterum Scriptorum reſtitutor. I. 124.

ſeq. Laud. 130, Dicat. Georgio Datho Zenobii Proverbia. II. 1. Antonio Caniſiano Salluſtium. Ib. 4 Bonaccurſio Pepio Cat. Tib. Prop. Ibid. 5. Philippo Nerlio Horatium. Ib. 6. Bern. Micheloctio Val. Flaccum. Ibid. 7. Virgilii & aliorum Eclogas Io. Bapt. Naſio. Ibid. 11. Scip. Carteromacho dicat Libros Criniti de honeſta diſciplina Ibid. 13. Terentii Comoedias a ſe recognitas inſcribit Petro Crinito. Ibid. 115. Senecae Tragoedias Dominico Benivenio. Ibid. 20. Laud. Ibid. 25. Grammatices Erudimenta Machiavellis fratribus inſcribit. Ibid. 35. Virgilii Opera recognovit. Ibid. 37.

Ricciardus Ludovicus Volaterranus. II. 132.

Robia Lucas. Eius Elogium. I. 127. Alex. Acciaiolo dicat Q. Curtium. II. 24. Nicolao Valorio Caeſaris Commentaria. Ib. 26. Ciceronis Tuſculanas Hier. Benivenio. Ib. 28. Ciceronis Officia recognovit. Ib. 29. 45. Eiuſdem Oratoria inſcribit Laur. Signio. Ib. 70.

Rodulphus Nic. Rom. Eccl. Praeſul poſtea Card. autographum N. Machiavelli Sermonum poſſidebat. I. 97.

Romualdi S. Vita. II. 41.

Romuleus Laur. Muſarum alumnus, & cenſor veterum auctorum. I. 129. Ciceronis Rhetoricam recognovit. II. 25. Laud. II. 33.

Roſato Ioanni Epiſtola Antonii Benivenii, & Roſati ad eumdem reſponſum. II. 22.

Roſſo Aloyſio Svetonium dicat Ant. Francinus. II. 81.

Ruellius. II. 127.

Ruſſus Sextus. Hiſt. Rom. Italice. II. 254.

Ruſticae rei Scriptores. II. 171. Eos illuſtrat Nic. Ang. Bucin. I. 52.

Ruſticus Io. Franc. ſculptor egregius. I. 101.

rosselli Flor. p. II 34

S

Sadoleto Iac. nuncupatur tertium vol. Cic. orat. II. 167.
Salluſtii editio. II. 3. 46. 215.
Salviati Ducis Biblioth. Florentiae. II. 3.
Salviato Io. Card. Macrobium dicat Nic. Angel. Bucin. I. 52. II. 86. Dialecticam ludicram Auguſtinus Niphus. II. 158. Opus ſuum Auguſt. Niphus. I. 119. Eius ſcriptor graecus. I. 116.
Salviato Laur. Xenophontis Opera graece dicat Euphroſinus Boninus. I. 69. II. 102.
Salviatus Iac. fautor ſtudiorum fuit Nicolai Angelii Bucin. I. 50. Laud. II. 86.
Salvinus Salvinius laud. II. 21.
Sannazarii Arcadia. II. 57. 136. 231.
Sanſovinus Iacobus. I. 102.
Sartius Andreas. I. 102.
Savonarolam Hier. defendit Dominic. Benivenius. I. 59. Praefationem addidit Triumpho Crucis eiuſdem Savonarolae. Ibid. 64. Vid. Ferrarienſis Hieron.
Scala Laur. Angeli Florentiolae amiciſſimus. I. 131. II. 246. 254.
Senecae Tragoediae. II. 19. Editio poſterior. II. 47.
Sequeſter Vibius. II. 136. 202.
Sernifio Chriſtophoro dicat Euphroſinus Boninus Apollon. de Conſtr. II. 98. & Magni Baſilii de Gram. Libr. Euphr. Boninus. I. 69.
Serriſtorio Averardo dicat Varchienſis Aſconium Pedianum. II. 145.
Serriſtorio Io. dicat Boccaccii Ametum Bern. Iunta. II. 164. 220.

Sfortiae Galeatio dicat Lud. Petronius Arretini Leon. Librum italicum de Bello Gothico. II. 206.
Sfortiae Mutio March. de Caravaglo. Epiſt. Lud. Domenichi. II. 252.
Siculus Diodorus italice verſus. II. 207.
Signio Laur. Ciceronis Opera Oratoria dicat Lucas Robia. II. 70.
Silius Italicus. II. 79. 130.
Soderino Franc. Catenam in Pent. dicavit Franc. Zeffius. I. 142.
Soderino Thomae Lucretium inſcribit Petrus Candidus. I. 75. II. 31. 39.
Soderinus Petrus Vexillifer perpetuus Reip. Flor. II. 5. & alibi pluries.
Solinus Iulius. II. 136. 202.
Sophoclis Tragoediae VII. cum Scholiis antiq. II. 130. 187. 241.
Spartianus Aelius. II. 131.
Squarcialupo Ignatio dicat Francinus Ariſtotelis Praed. & alia opera graece. I. 39. II. 165. Ei Carmen poſitum a Marcello Virgilio. I. 42.
Stephanus de Vrbibus. II. 170.
Sterponius Steph. vulgo dictus Philoponus. I. 143.
Stracca Benevenutus. I. 117.
Strozza Cyriacus graecas litteras publice profeſſus eſt. I. 139.
Strozzae Gabrieli Philippus Iunta Libellum dicat. I. 32.
Strozzae Laudomiriae & Magdalenae Med. Epiſt. I. 141.
Strozzae Laur. dicavit Ant. Placidus Libellum de Sculptura. I. 24. II. 15. Nic. Machiavellus Libros ſuos de re militari. II. 171. 224.

Digitized by Google

Strozzio Philippo Cicer. Rhetorica nova dicat Bucinenſis. I. 52. II. 77. Et Apuleium Bern. Philomathes. II. 183. Huius Philippi filiorum praeceptor fuit Franc. Zeffius. I. 137. Ei Arithmet. nuncupavit Euphr. Boninus. Ib. 68.
Stupha Petrus italice vertit Vitam Barptolomaei Valorii a Luca Robbia conſcriptam. I. 127.
Svetonius. Vitae Caeſarum. II. 32. 81. De Cl. Grammaticis. II. 95.
Svidae Lexicon cum obſervationibus Petri Candidi. I. 77.
Summontus Petr. II. 59.
Sybillae Carmina. II. 234.
Syllanus Iacob. laud. II. 4.

T

Tacitus Corn. Hiſtoriarum Libri. II. 211. Hunc recognovit Ant. Francinus. I. 87.
Tempeſtius Abbas laud. I. 122.
Terentii Comoediae recognitae a Ben. Philologo. II. 17. ſeq. 31. 115.
Tertulliani Apologeticus. II. 53. Hunc illuſtravit Franc. Zeffius. I. 141.
Thebaldeus Ant. II. 112.
Thedaldus Io. Bapt. laud. II. 81.
Theocriti Bucolica graece. II. 72. 234.
Theognidis ſententiae. II. 73. 234.
Thomaeus Leonicus Bernardo Iuntae dicat Ariſtotelis Opera. II. 214. Eius varia Hiſtoria. I. 14.
Thucydides Graece. II. 208.
Thurinus Andr. laud. I. 70.
Tolledo Franciſco dicat Comoediam ſuam. Io. Baptiſta Gellius. II. 255.

Tolomei Lactantius laud. II. 176.
Tonſtallus. II. 160.
Tornabonus Leonardus ut Ovidii Metamorphoſeon Libri reſtituerentur a Car. Viviano curavit. I. 136.
Tramontanus Aloyſ. I. C. Flor. II. 17. 30. 138. 156. 170. 176. 191. 218. 222. 223. 225. 229. 232. 241.
Trapezuntius Georg. II. 145.
Trincavelli Vict. Opera Lugd. apud Iunt. I. 38.
Trogus Pomp. Vid. Iuſtinus.
Tuccius Laur. I. 132.
Tuccius Marianus Poëtices & Oratoriae in Piſana Academia Profeſſor. I. 131. Iuſtinum recognovit. Ib. 31. Io. Baptiſtae Naſio inſcribit Svetonii Caeſarum Vitas. Ib. 32. Eius monitum ad ſtudioſos. Ib. 38. Salluſtium recognovit. Ib. 45. Item Lactantium Firmianum. Ib. 52. Apuleium. Ib. 54. Pontani Amores. II. 59. Vraniam. Ibid. 60. Epiſtolas Cic. ad Atticum. Ib. 71.
Turinus And. Piſcienſis laud. II. 158.
Turriano Raimundo inſcribit Ant. Francinus Varch. Ethicorum Ariſtotelis Libros x. cum interpretatione Io. Argir. & expoſitione Dan. Acciaioli I. 88.

V

VAceae Ant. Carmen in funere Nic. Machiavelli. I. 110.
Valareſius Federicus laud. I. 89.
Valerius Maximus. II. 209.
Vallis Vmbroſae Monaſterium. I. 129.

Valorii Barptolomaei Vitam compoſuit Lucas Robia. I. 127.
Valorio Nicolao dicat Caeſaris Commentaria Lucas Robia. II. 26.
Valmontonio Federico Conti Epiſt. ſub nomine Auſonii. II. 120.
Varchienſis Benedictus Philologus. Vid. Riccardinus.
Varchienſis Ant. Francinus. Vid Francinus.
Varchius Bened. Carmina in laudem Ant. Benivenii I. 57. In Io. Gaddium. I. 103. Laud. II. 245.
Vegius Maphaeus Lib. Virg. Aen. additus. II. 155. 156.
Veſpuccius Amerig. Not. Vbi corrigendus annus pro MCCCXXXII. Lege MCCCCXXXII. I. 2.
Victor Publius. II. 136. 202.
Victor Sextus Aur. II. 116.
Victorio Franc. Scriptores Rei Ruſticae nuncupat Nic. Angelius. II. 88.
Victorius Petrus vir doctiſſimus plura typis Iuntarum Opera in lucem emiſit. I. 133. Eius epiſt. ad Ambroſium Nicandrum. I. 112. Terentium recognovit. II. 116. Eius epiſt. Porphyrio praemiſſa. II. 243. Ambroſii Nicandri Ep. ad eumdem I. 115. Ei Bernardus Iunta dicat Conſtantini Laſcaris Grammatic. Graec. II. 97. Eius Ep. praemiſſa Ariſt. Libris de Mor. II. 239. Laudat Ioannem Gaddium. I. 103. Ei Pomponium Melam dicat Francinus. II. 136. Eius Commentar. in Ariſt. lib. de arte dicendi. II. 248.
Vberti Facii Dittamundus. I. 8.
Vgolettus Thadaeus poſſeſſor vetuſtiſs. Codicis Bucolicam Calph. & Nemeſ. continentis. II. 53.

Vgolicus Ant. II. 116.
Vinthae Franc. tumulus Laur. Romulei. I. 130.
Virgilii Opera. I. 16. II. 11. 37. 154. 236.
Virgilius Marcellus Nicolai Machiavelli praeceptor fuit. I. 109. Ei Plutarchi vitas nuncupat Philipp. Iunta. II. 122. Laud. ob verſionem Dioſcoridis. II. 129. 138. 160. 173. Morſ. II. 166. 172.
Vitruvius. II. 49. 186.
Vivianus Carolus Libros quoſdam typis Iuntinis impreſſos recenſuit. I. 134. Dicat Leonardo Tornabono Ovidii Metamorph. II. 180. Eius Epigr. II. 81.
Vopiſcus Flavius. II. 131.
Vrſino Io. Paullo dicat Alex. Braccius Appianum. II. 163.

X

Xenophontis Opera. II. 101. 217. Paedia. II. 16. 168.

Z

Zeffius ſeu Zephyrus Franc. vir graece & latine doctiſſimus. I. 136. 144. Adiiciuntur plura ad eius vitam pertinentia. Ibid. 136. ſeq. Franciſco Medici Svetonii Vitas Caeſarum dicat. II. 95.
Zenobii Proverbior. editio prima. II. 1.
Zenus Ap. I. 48.

DE IVNTARVM FAMILIAE ORIGINE.

CAP. I.

Quum de *Iuntis* (1) optime meritis Florentinorum typographis, qui reliquos omnes apud nos impreſſoriae artis magiſtros, numero, & delectu graecorum, latinorum, italicorumque Scriptorum longe ſuperarunt, nihil pro-

(1) *Giunta* vel *Zonta* dicti ſunt aliquando *Philippus*, & *Lucas Antonius* fratres, ut recte animadvertit Cl. *Maittairius* Annal. Typogr. Amſtaelod. apud *Petrum Humbert* MDCCXXXIII. 4. Tom. I. P. I. pag. 254. 256., qui obiter agit de *Philippo*, & *Bernardo Juntis*, eorumque emblematibus Tom. II. pag. 137. Addit inſuper *Peregrinus Orlandius* Origine, e progreſſi della Stampa pag. 241. *Juntas* lilium in editionibus Florentinis, Venetis, Romanis, & Lugdunenſibus conſtanter adhibuiſſe. In ampliſſima autem Stemmatum Florentinarum Familiarum collectione apud *Clem. del Pace* I. C. Florentinum invenio N°. 239, Giunti. *Giglio roſſo in campo bianco, ſtriſcia verde a traverſo, campo parte roſſo, parte bianco.*

N°. 304. Giunti. *Striſcia verde in campo parte nero, e parte giallo.*

ferat Cl. *Maittairius* in Annalibus ſuis typographicis iuvat heic quaecumque ea de re colligere potui, in medium adferre. *Iuntarum* Familiam non ex Gallia, ut ſuſpicatur *Crevenna* (1) Florentiam veniſſe, ſed Florentinae originis fuiſſe ex publicis vectigalium libris manifeſte apparet. (2) Quapropter iam inde ab Anno MCCCXXXII. in lanificii arte eamdem deſcriptam invenio, quod confirmatur inſtrumento quodam emptionis factae a fratribus *Iunta* & *Iacobo* ſub die IV. Decembris Anno MCCCLI. manu *Americi Veſpuccii* Notarii publici Florentini. Conſtat etiam poſtero tempore eamdem Familiam in maiorum quoque Artium Collegium, Medicorum videlicet, & Pharmacopolitarum, itemque ſericorum fuiſſe receptam; adeo ut in ſcrutinio Florentinorum Civium Anni MDXXIV.,

---

N°. 311. Giunta Filippo. *Sepoltura in Badia, Giglio in Campo bianco, e con ſtriſcia verde, e campo parte roſſo, e parte bianco.*

N°. 343 Giunta Luca, *Sepoltura in S. Maria Novella, Arme ſimile alla prima. Striſcia verde a traverſo, con Giglio verde in campo, parte giallo, e parte nero.* Giunti *Sepoltura in S. Maria ſul Prato.*

(1) *Catalogue raiſonné de la collection des livres de M.* Pierre Antoine Crevenne. *Sixieme Volume. Addiction & tables* MDCCLXXVI. pag. 146. *L'imprimerie des* Giunti, *qui tint le ſecond rang en Italie après les* Aldes, *ſemble en effect en avoir été l'émule; auſſi, eut elle commencement à Florence, peu d'années après celle là, c'eſt-à-dire en* 1497. *par* Philippe Giunta, *que l'on croît venu de Lyon &c.*

(2) Seriem Iuntarum Familiae genealogicam non minori cura quam labore contextam, ut eruditorum curioſitati facerem ſatis, heic praeponendam curavi.

ſupremis Reipublicae honoribus poſſe decorari, fuerit declaratum. (1)

Deſinente ſaeculo xv. *Iuntas* tres ex eadem gente progenitos, prae reliquis, (2) librariam primum, inde vero typographicam artem exercuiſſe, atque officinam ad cudendos libros inſtructiſſimam, eorum quemque ſibi paraſſe, comperimus. Horum certe primus fuit *Lucas Antonius*, *Philippi* frater, qui libros plures iam ab Anno MCCCCLXXXII. impenſa ſua Venetiis imprimendos curavit. Hunc ſubſequutus eſt *Philippus* ipſe, qui Florentiae Anno MCCCCXCVII. prima artis ſuae tentamina in lucem emiſit, & tandem *Iacobus*, *Franciſci de Iuntis* filius, quem non ante Annum MDXX. vel ſuo aere, aut typis libros Lugduni publica luce donaſſe nondum comperimus.

---

(1) Decreto nuper lato Congregationis ſuper Etruriae nobilitate ſub die XXX. Aprilis MDCCLXXXIX. *Iuntarum* Familiam inter Patricias eſſe deſcribendam, decretum fuit.

(2) *Maittairius* l. c. Tom. IV. Part. II. pag. 292. memorat. *Las Pragmaticas de Toledo. Fueron impreſſas en Salamanca por Iuan de Iunta, a ocho dias del Mes de Enero ano de mil, & quinientos, y cincuenta.* Vidi Florentiæ in ſelectiſſima Bibliotheca *Gaſparis Chint* librum, cui titulus: *Summa Caietana de peccatis. Romæ, per* Dominum Marcellum Silber, *nobilis viri Domini* Iacobi de Giunta *Florentini impenſis* MDXXV. 4.

De Luca Antonio Iunta, qui omnium primus Venetiis primo Librariam, inde typographicam officinam inſtituit.

C A P. II.

Atque ut a *Luca Antonio Iunta* initium faciam, conſtat, ipſum Anno MCCCCXCI. uxorem duxiſſe nobilem fœminam *Franciſcam Cepperelliam*; quando autem ſe Venetias contulerit, me prorſus latet. Id autem Anno circiter MCCCCLXXX. eveniſſe crediderim, quum ex recenſione librorum eius impenſa, aut cura editorum nullum ante Annum MCCCCLXXXII. luci datum publicae invenerim. In celebriorum autem Bibliothecarum Catalogis hi potiſſimum recenſentur.

MCCCCLXXXII. XVII. Martii.

I. Dialogo de la Virgine Sancta *Catherina* da Siena de la divina Providentia. Impreſs. in Venetia per *Mathi.* di *Codecâ* da Parma ad inſtantia di Maeſtro *Lucantonio Zonta* Fiorentino MCCCCLXXXII. a die XVII. de Marzo. 4. *Maittairius* Annal. Typog. Tom. I. Part. I. pag. 434.

MCCCCLXXXIII.

II. Eiuſdem Dialogi alia editio, in cuius fine legitur = Venetia per *Mattio* di *Codecà*, ad inſtantia di *Lucantonio Giunta* MCCCCLXXXIII. 4. = Vid. Catal. Bibliothecae *Pinelliae*. Venetiis typis *Caroli Paleſi* Tomo IV. pag. 16. n°. 83., ex quo patet n°. 84. eumdem Dialogum, iiſdemque typis Anno MCCCCXCIV. iterum atque iterum fuiſſe recuſum.

MCCCCLXXXIX. XXXI. Decembris.

III. *Ovidii* Opera ex recenſione *Boni Accurſii* Piſani, impenſa, & opera *Lucantonii* Florentini a *Mathaeo Capcaſa* Parmenſe accuratiſſime impreſſa. Venetiis, MCCCCLXXXIX. Prid. Cal. Ian. fol. Vid. Proſpetto di varie edizioni degli Autori Claſſici dell' *Arvood* corretto, e accreſciuto da *Maffeo Pinelli*. Venezia per *Carlo Paleſe* MDCCLXXX. 8. a pag. 204. *Maittaire* l. c. Tom. I. pag. 508.

Omittitur Editio Tranſitus S. Hieronymi anni 1489 quam habet Bibl. Magliabech.

MCCCCXC. XV. Octubris.

IV. Biblia vulgare iſtoriata per il clariſſimo Religioſo Dnon *Niccolò* de' *Mallermi* Veneziano, & del Moniſtero de Sancto *Michele* di Lemo Abbate digniſſimo.

A laude, e gloria dell' Omnipotente Idio, & de la glorioſiſſima Vergine *Maria*, & di Sancto *Ioanne Baptiſta*. Qui finiſſe la Bibia vulgare hiſtoriata, ſtampata nel alma Città di Venetia per *Giovanne Ragazo* a iſtancia di *Luchantonio* di *Giunta* Florentio (ſic) ſotto gli Anni de la noſtra Redentione MCCCCXC. a dì XV. de Octubrio ſotto el Pontificato Maximo *Innocentio* Octavo, regnante *Auguſtino Barbadigo* inclito Principe de Venetia; fol. Adeſt in fine lilium inſigne *Iuntarum*, adſcriptis ad utrumque latus literis, L. A. Extabat in Biblioth. Laurentiana, prout patet ex Catal. Codic. latinorum Tom. V. pag. 309. Nunc autem in Magliab.

MCCCCXCI. VII. Decembris.

V. Virorum illuſtrium Vitae ex *Plutarcho* graeco in latinum verſae, ſolertique cura emendatae Venetiis impreſſae per *Ioannem Rigatium* de Mon-

teferrato Anno Salutis MCCCCXCI die vero VII. Decembris fol. Ad latus adponitur lilium adſcriptis ut alibi literis L. A. In Biblioth. Dominicanor. Feſulana.

MCCCCXCII.

VI. Vite de Sancti Padri. Venetia per *Gioanne* di *Chodecà* da Parma ad inſtantia di *Luckantonio* di *Giunta Florentino* fol. *Maittaire* Tom. I. pag. 556.

MCCCCXCIII. XI. Februarii.

VII. Le Deche di *T. Livio*, aggiuntovi el libro chiamato de la guerra Punica; la quale fuo tra Romani, & Cartagineſi, compoſta da lo degniſſimo Oratore, & hiſtoriographo Meſer *Leonardo* Aretino prima di Latino; poi in lingua materna: perchè eſſendo la materna & el ſtile belliſſimo a ogni huomo fuoſſe più grato. Stampate nella inclita Cittade di Venetia per *Zovane* Vercelleſe ad inſtancia del Nobile Ser *Luca Antònio Zonta* Fiorentino nell'Anno MCCCCLXXXXIII. a dì XI. del meſe di Febraio. fol. in Catal. Biblioth. *Iackſon*. Liburni apud *Santinium* MDCCLVI. 8. pag. 305. Extat apud March. *Caeſarem Luccheſinium* Lucae.

MCCCCXCIV. Menſe Iunii.

VIII. La Sacra Bibbia Venetiis per *Ioannem Roſſo* Vercellenſem precibus *Lucae Antonii Iuntae*, menſe Iun. *Alexandro* VI. Pont. Max. regnante *Auguſtino Barbadigo* inclito Venetiarum Duce. fol. *Maittaire* Tom. I. pag. 570.

MCCCCXCVII.

IX. Miſſale caſtigatum per fratrem *Petrum Arrivabene*. Venetiis ex officina *Lucae Antonii Iuntae* MCCCCXCVII. 4. In Catal. N°. III. Libror. *Caroli Baduel.* Peruſiae MDCCLXXXIX.

MCCCCXCVII. X. Aprilis.

X. Metamorfoſeos Vulgare, o ſia le traſformationi di *Ovidio* tradotte in Italiano da *Giovanni* de *Buonſignore* Stampata in Venetia da *Giovanne Roſſo* Vercelleſe ad inſtantia del Nobile huomo Miſſer *Lucantonio Zonta* Fiorentino nell' anno di Chriſti MCCCCXCVII. a dì X. del Meſe di Aprile fol. binis columnis cum fig. ligneis *Maittairius* Tom. I. pag. 656. * Magl.

Martyrologium 1498 in Maglab

MDXI. XIII. Aprilis.

XI. Sanctiſſimi *Benedicti* Vita, eiuſdem regula, ordo, ſive modus profitendi ſub eadem Regula, Regula S. *Baſilii*, Regula S. *Auguſtini*, Regula S. *Franciſci*. Quaedam pulcra de laude ac bono Religionis. Collecta atque ordinata haec omnia per D. *Io. Franciſcum Brixianum* Monachum Congregationis S. Iuſtinae &c. Abſoluta vero Venetiis felicibus auſpiciis D. Martyris *Georgii*, nec non Monachorum Coenobii ipſius invictiſſimi Chriſti Militis nomini digne addicati, cura, & impenſis Nobilis Viri *Lucae Antonii* de *Giunta* Florentini, Arte, & ſolerti ingenio Magiſtri *Ioannis* de Spira; Anno ſalutis Dominicae MCCCCC. Idibus Aprilis. 4.

* Un edizione del 1499. del Defecerant di S. Antonino del 1499. per Pietro da Quarengi coll'insegna di Lucantonio Giunti nella Magliabechiana

Item Graduale Ven. 1499. 1500 in fol. max. in Magl. ex[illegible]

MDI. XXV. Iunii.

XII. Officium Beatae Mariae ſecundum uſum Romanum noviter impreſſum; in quo multa utilia & devotione digna, quae in aliis antea impreſſis non habentur, invenies, videlicet quatuor Evangelia, Paſſio ſecundum Ioannem, ſuffragia Sanctorum, Officium Trinitatis, Officium Sacroſancti Sacramenti, & Officium omnium Sanctorum.

In medio lilium adiectis litteris L. A.

Finit Officium Beatae Mariae. Impreſſum Venetiis impenſis *Lucae Antonii* de *Giunta* Florentini Anno Natal. Domini MCCCCCI. VI. Kal. Iulii 8. *fol.* 190. *in candidiſſima pergamena apud D. Euſebium de la Lena Lucenſem*. Singulae paginae figuris in ligno eleganter inciſis ex utraque parte exornantur.

MDI. VI. Septembris.

XIII. In Biblioth. S. Eremi Camald. Opera di *Faccio* degli *Vberti* Fiorentino, chiamato Ditta Mundi vulgare cum privilegio: Impreſſo in Venetia per *Criſtofano* di *Penſa* da Mandelo. A dì IIII. Setembrio MCCCCCI. 4. minori. Occurrit in libri fronte lilium rubrum, emblema *Lucae Antonii*, adſcriptis litteris, ut alibi L. A. apud Eminentiſſimum Card. de *Brienne*.

MDIII.

XIV. S. *Bernardi* Abbatis Opuſcula Venetiis apud *Iuntas* MDIII. 8. In Catal. Biblioth. *Ioſephi Pazzini*. Senis MDCCLXXVIII. 8. pag. 37.

MDVI.

XV. *Petri* de *Natalibus* Catalogus Sanctorum. Venetiis per *Bartholomaeum* de *Zanis* de Porteſio impenſis Domini *Luceantonii* de *Giunta* MDVI. in fol. Extat Lucae in Bibliotheca Divi *Frigdiani*.

MDVII.

XVI. Biblia Italica *Malermi* Venetiis typis *Barth.* de *Zannis*, rogatu *Lucae Antonii Iuntae*. fol. *Maittaire*. l. c. Tom. II. pag. 181.

MDX. XIV. Februarii.

XVII. Pontificalis Liber Reverendi in Chriſto Patris Domini *Iacobi* de *Luciis*, utriuſque Iuris Doctoris, Epiſcopi Caiacenſ. & Domini *Ioannis Burkardi*, Capellae S. B. N. Papae Ceremoniarum Magiſtri, olim ſumma diligentia emendatus feliciter explicit. Venetiiſque non minori cura, arte, atque ſumptibus Nobilis Viri Domini *Lucae Antonii* de *Giunta* Florentini noviſſime impreſſus *Leonardo Lauretano* Illuſtriſſimo Principe fauſtiſſime Ducante. Anno a Domini Noſtri Nativitate quingenteſimo decimo ſupra milleſimum. XVI. Calendas Martias fol. Extat in Biblioth. Public. Marucell. & in Archivio Aedilium Florentinae Eccleſiae, ubi reperitur etiam Miſſale Romanum ab *Iuntis* ſub Annis MDLXIII., & MDLXXXIV. impreſſum.

MDX. VII. Martii.

XVIII. Vita di San *Giovanni Gualberto* glorioſo Confeſſore, & inſtitutore dell'Ordine di Valembroſa. In Venetia per *Luca Antonio* di *Giunta* Fiorentino, diligentemente impreſſa nel Anno de la Natività di Ieſù Chriſto MDX. a dì VII. di Mar-

zo. 4. Pag. 35. in pergamena. In Feſulano meo. Sequitur in eodem Volumine: Compendio delli Abbati generali di Valembroſa, & di alcuni Monaci, & Converſi di epſo Ordine. In Venetia per *Lucantonio* di *Giunta* Fiorentino diligentemente impreſſa ne l'Anno MDX. a dì x. Septembre pag. xx.

MDXI. XXVIII. Maii.

XIX. Biblia cum concordantiis veteris, & novi Teſtamenti, & ſacrorum Canonum, pleriſque, quamvis brevibus, ſummariis ad ſingula Capita appoſitis, adiectoque quadruplici ad faciliorem inventionem repertorio, nec non & additione in marginibus varietatis diverſorum textuum, ac etiam Canonibus antiquis quatuor Evangeliorum inſertis, diligentiſſimeque caſtigatis hebraicis dictionibus, quae prius corruptiſſimae erant, adſcriptis etiam marginalibus additionibus annales, & gentis cuiuſque, ſecundum ea tempora hiſtorias, indicantibus una cum totius Bibliae compendiolo per rhythmos deſcripto, ſumma cum diligentia reviſa correcta, & emendata (1) 4. Maior. ap. Emin. Card. de *Brienne*.

num Caſtella-num. V. Maſſ. Vol. III. Conſ. iſt. Crux

Biblia cum concordantiis &c. per Venerabilem fratrem *Albertum Cappellanum* Venetum Ordinis Praedicatorum ſtudioſiſſime reviſa, correcta, emendata, & ad inſtar correctiſſimorum exemplarium,

(1) Hic apponitur in libri fronte lilium rubrum cum litteris L. A. ſuperne vero exhibetur in tabula lignea delineatus S. *Hieronymus* ante Chriſtum cruci adfixum ſcribens.

tam antiquorum, quam novorum incontrata, comparata, & collata, ac per nobilem Virum Dominum *Lucam Antonium* de *Giunta* Florentinum diligenter Venetiis impreſſa: *Leonardo Lauredano* Sereniſſimo Duce Principante. Feliciter explicit Anno Domini MDXI. V. Calendas Iunii. Laus Deo 4. apud Em. de *Brienne*, cum figuris ligneis ad ſingula ferme Capita.

MDXIV.

XX. Sextus Decretalium Liber a *Bonifacio* VIII. in Concilio Lugdunenſi editus. Venetiis in aedibus *Lucae Ant.* de *Giunta* MDXIV. 4. in Catal. Libror. *Caroli Baduel* Perugia MDCCLXXXIX. 8. N°. 3. pag. 70.

MDXIV.

XXI. *Gregorii* Papae IX. Decretales. Venetiis in Aedibus *Lucae Antonii* de *Giunta* Florentini Anno MDXIV. 4. Ibid. pag. 68.

MDXIV.

XXII. Ad hunc annum referendae ſunt hae patentes Litterae a ſummo Reip. florentinae Magiſtratu expeditae pro *Luca Antonio Giunta* die XXII. Septembris MDIV., quae ita ſe habent.

Priores libertatis &c. Univerſis, & ſingulis, ad quos &c. Fit ſaepe numero, & emergunt in negociis humanis quotidie multa, in quibus ſine fide veritatis, & teſtimonio rerum, pericula, damnaque multa homines in alienis regionibus patiantur; ea propter Civibus univerſaeque genti noſtrae ex officio noſtro conſulentes, & pro tutela negociorum, fortunarumque ſuarum, ſignificamus omnibus, & praeſertim noſtrarum litterarum fide teſtâmur, in civitate

noſtra fuiſſe iam pridem, & *adhuc eſſe* Giuntas *librarios in ſuo ordine*, & *arte amandos*, & *ope*, *auxilioque noſtro merito iuvandos*; & *inter eos* Lucam Antonium Giuntam *librarium*, & *ipſum in Civitate hac noſtra genitum ex florentinis parentibus aliiſque maioribus ſuis*; *nec tantum natalibus*, & *origine civem eſſe noſtrum*, *ſed domicilio etiam*, *mercaturaque libraria*, *quam hic*, & *alibi diu exercuit*, *nec non ſolutione vectigalium*, *tributorumque civitatis noſtrae*, *non aliter quam ceteri florentini cives*.; *Ducta praeterea uxore ex civibus noſtris*, & *quod ultimum*, & *maximum eſt*, *publicis etiam honoribus in ſuo ordine potitis*, *quod alienis*, & *novis civibus non licet*. *Ex quibus omnibus facile cunctis eſt intelligere*, *civem eſſe noſtrum* Lucam Antonium *praedictum*, & *pro cive noſtro eum habere*, *noſque ei*, *ut ceteris aliis civibus noſtris bona*, & *commoda omnia deſiderantes*, *iterum*, *qua debemus*, & *poſſumus fide*, *ſupradicta omnia teſtamur*, *precantes inſuper Sereniſſimos Reges*, *Duces*, *Principes*, *Judices*, *Magiſtratus*, *Genteſque omnibus locis omnes*, *ut in gratiam noſtram favere*, *tuerique hominem in omni re ſua velint*, *quod erit nobis ſemper gratiſſimum* &c.

MDXVI. XXII. Martii.

XXIII. Miſſale Romanum noviter impreſſum cum Annotationibus in margine ad faciliime omnia, quae in ipſo ad alias paginas remittuntur, invenienda &c. (1)

---

(1) Titulus hujus Miſſalis circumdatur a galero Cardinalitio rubro, qui totam paginam implet, ubi in calce lilium, *Juntarum* inſigne, adſcriptis litteris L. A. rubro item colore expreſſum includitur.

Accipite optimi Sacerdotes Miſſale iuxta morem Romanae Eccleſiae expletum: ſolertique diligentia caſtigatum: ac quamplurimis figuris ad celebritatum convenientiam decoratum: impenſiſque Lucantonii *de* Giunta *Florentini:* Leonardo Lauretano *Sereniſſimo Venetiarum Principe imperante: anno a Nat. Domini* MCCCCCXVI. X. *calendas Aprilis in alma Venetiarum Urbe impreſſum: & devotis Deum Omnipotentem Maximum celebrationibus, ſtudioſiſſime, (ut debetis) colite: ad cuius laudem tanto miniſterio dignos vos efficere dignatus eſt. Laus Deo.*

M D X I X. XV. Octobris.

XXIV. Octobr. Biblia cum concordantiis veteris & novi Teſtamenti, nec non & iuris canonici, ac diverſitatibus textuum, canonibuſque Evangeliorum, ac quibuſdam temporum incidentibus in margine poſitis, & accentu ſingularum dictionum, per venerabilem Patrem, fratrem *Albertum Caſtellanum* Venetum, Ordinis Praedicatorum ſtudioſiſſime reviſa, correcta, emendata, & ad inſtar correctiſſimorum exemplarium, tam antiquorum, quam novorum incontrata, comparata, & collata, feliciter explicit. Venetiis mandato & expenſis nobilis viri *Luce Antonii* de *Giunta* Florentini diligenter impreſſa, anno Domini MDXIX. die XV. menſis Octobris. Laus Deo. Sequitur regiſtrum, nec non interpretationes hebraicorum nominum ſecundum ordinem alphabeti, quo expleto legitur = Tota Biblia compendioſiſſime per rhythmos deſcripta, hoc, quem cernis, libello habetur per magiſtrum *Franciſcum Gotthi* Ordinis Minorum ſacrae theologiae Profeſſorem = 8. maiori pag. 587. ex una parte numeratis. Figuris ligneis ubique exornatur. In Bibliotheca *Maccionia* Prati veteris.

M D X I X.

XXV. Miſſale Romanum, ſecundum conſuetudinem Romanae Curiae. Venetiis, expenſis *Lucae Antonii* de *Giunta* Florentini MDXIX. 4. minor. in Catal. N°. 3. *Caroli Baduel.* Perugia MDCCLXXXIX. pag. 39.

M D X X X.

XXVI. Il nuovo Teſtamento di Greco nuovamente tradotto in lingua Toſcana per *Antonio Brucioli*. MDXXX. cum privilegio dell' Illuſtriſſimo Senato Veneto. 8. in Biblioth. *Marucell.* Adponitur in fronte libri lilium inſigne *Iuntarum* ut alibi, litteris adiectis, L. A.

M D X X X. XXV. Septembris.

XXVII. *Guillielmi Budaei* Commentaria de lingua latina. Venetiis in aedibus *Lucae Antonii Iuntae* Florentini Anno Domini M. D. XXX. Sexto kalen. Oct. fol. Adeſt inſigne *Iuntarum*, tam in prima, quam in ultima pagina. In Biblioth. Dominicanorum Feſulana.

M D X X X I. XX. Ianuarii.

XXVIII. *Leonici Thomaei* varia hiſtoria. Venetiis in officina *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXI. die XX. Ian. 8. *Crevenna* in Catal. edition *Iunt.* vol. VI. pag. 146.

M D X X X I. Menſe Maii.

XXIX. La Biblia, quale contiene i Sacri Libri del vecchio Teſtamento, tradotti nuovamente da la hebraica Verità in lingua Toſcana per *Antonio Brucioli*, co' Divini Libri del nuovo Te-

ſtamento, tradotti di greco in lingua Toſcana dal medeſimo. Impreſſo in Vinegia ne le Caſe di *Lucantonio Giunti* Fiorentino nel meſe di Maggio MDXXXII. fol. Apocalypſis figuris ligneis eleganter inciſis ubique exornatur. Hunc editionem vidi apud Reverendiſs. P. *Raymundum Adamium* Ord. Servor. B. *Mariae* Flor. Exgeneralem.

MDXXXII.

XXX. *Titus Livius* Venetiis in officina *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXII. fol. apud March. *Caeſar. Luccheſinium*. Lucae.

MDXXXIII.

XXXI. Biblia Sacra. Venetiis in officina *Lucae Antonii Iuntae*. MDXXXIII. in 12. nitido charactere. In Biblioth. mea Feſulana.

MDXXXIII. Extat apud me editio Breviarii per Lucam Antonium Iuntam

MDXXXIV.

XXXII. *M. T. Ciceronis* Opera omnia quae hactenus excuſa ſunt caſtigatiſſima, nunc primum in lucem edita, curante *Petro Victorio*. Venetiis in Officina *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXIV., MDXXXVII. Tomi IV. fol. In Biblioth. Magliab., & Marucell.

MDXXXIV. XXIV. Decembris.

XXXIII. Scholia in *Euripidem* Graece. Venetiis in aedibus *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXIV. die XXIV. Decembr. 8. *Crevenna* l. c.

MDXXXV. Menſe Februario.

XXXIV. *Ariſtotelis* Stagiritae Peripateticorum Principis Ethicorum ad *Nichomachum* libri decem. *Ioanne Argiropylo* Bizantio interpetre, nuper recogniti, & cum *Donati Acciaioli* Florentini Viri do-

ctiſſimi Commentariis caſtigatiſſimis nunc primum in lucem editi. Venetiis in officina *Lucae Antonii Iuntae* Florentini MDXXXV. menſe Februario. fol. in Feſul. meo,

MDXXXVII.

XXXV. *Virgilii* Opera omnia cum comment. *Servii*, & alior. Venetiis in Officina *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXVII. fol. cum figuris apud Eminentiſs. Card. de *Brienne*.

In fine *Virgilii* Sepulcrum exhibetur, adſcripto Anno MDXXXVI. Menſe Ianuario, quum in libri titulo legatur MDXXXVII. Haec editio dividitur in plures partes ſeparatim numeratās.

MDXXXVII. Menſe Martio.

XXXVI. *Homeri* Ilias, Odyſſea, Batrachomyomachia, Hymni XXXII. Eorumdem multiplex lectio. Venetiis in Officina *Lucae Antonii Iuntae* MDXXXVII. Menſe Martio Tomi II. 8. In Feſul. meo.

Inter Annum MDXXXVII, & MDXXXVIII. e vivis exceſſiſſe *Lucam Antonium* crediderim, propterea-quod in primo Volumine Operum *M. Tullii Ciceronis*, quod ſupra innuimus, legatur, illud fuiſſe impreſſum Venetiis per *Lucam Antonium*, in calce vero Sacrorum Bibliorum, quae Italicae dedit linguae *Sanctes Marmochinus* florentinus, adnotatum comperio, eadem ſub ſequenti anno ſcilicet MDXXXVIII. fuiſſe per haeredes *Philippi Lucae Antonii* in lucem producta. Extat Venetiis in Eccleſia SS. *Ioannis & Paulli* Ord. Fratr. Dominicanorum Venetiis Sepulcrum Domini *Lucae Antonii Iuntae* Florentini Librarii poſitum ante Altare Pietatis cum inſigne Familiae, tali titulo inſignitum. Lv-

Lucas Antonius Iunior Religiosis hanc Pietatis aram dicavit, cineres, et ossa Maiorum collegit, et in hunc locum transtulit, et monumentum hoc sibi, et Posteris ex paternis testamenti tabulis construxit MDLXXI. Cal. Mart.

MDXXXVIII.

XXXVII. Biblia nuovamente tradotta dall'Ebraica Verità in lingua Fiorentina per *M. Santi Marmochino* Fiorentino, con le note d' incerto, che ſpiegano il teſto. Aggiuntovi il terzo Libro de' *Maccabei*, non più tradotto in volgare con lettera dedicatoria a *Giorgio Armaignaco* Veſcovo di Roudes, e di Vabres. Venetia per li eredi di *Luc' Antonio Giunta* MDXXXVIII. fol. Catal. Biblioth. *Pinelli* Tom. IV. pag. 3.

MDXL. Menſe Ianuario.

XXXVIII. Miſſale Romanum caſtigatiſſime emendatum, & noviſſime impreſſum &c.

Venetiis apud heredes *Lucaeantonii Iuntae* Florentini Anno M. D. XL. Menſe Ianuario. 4. In Feſul. Innumeris ubique Sanctorum imaginibus in ligno eleganter inciſis exornatur.

MDXLI.

XXXIX. *Titus Livius*. Venetiis apud haeredes *Lucae Antonii Iuntae* MDXLI. fol. *Fabricius* Biblioth. Lat. Tom. I. pag. 197.

MDXLI.

XL. *Galeni* opera Latine. Ibid. 8. Vid. *Fabric.* Biblioth. Graec. Tom. III. pag. 558.

MDXLI.

XLI. *Orlando* innamorato di *Matteo Maria Boiardo* Conte di Scandiano rifatto di nuovo da Meſs. *Franceſco Berni*. In Venetia per li Eredi di *Luc' Antonio Giunta* MDXLI. 4.

MDXLII.

XLII. Bibbia nuovamente tradotta ec. Venetia per li Eredi di *Luc' Antonio Giunta* MDXLII. fol. In Biblioth. *Pinell.* Tom. IV. pag. cit.

MDXLII.

XLIII. Il nuovo Teſtamento tradotto da *Fra Zaccaria* da Firenze. Venetia per i *Giunti* MDXLII. 8. Ibid. Tom. V. pag. 5.

MDXLII. I. Iulii.

XLIV. Opere Toſcane di *Luvigi Alamanni* al Criſtianiſſimo Re *Franceſco* primo. Venetiis apud haeredes *Lucae Antonii Iuntae*. Anno MDXLII. Vol. II. 8. In fine ſecundae partis ſubiicitur: ſtampato in Venegia per *Pietro Sceffer* Germano Maguntino ad inſtantia delli heredi di M. *Lucantonio Giunta* il primo di *Luglio*, *l'anno* MDXLII. in Feſul. meo.

MDXLV.

XLV. *Orlando* innamorato & rifatto da *Franceſco Berni*, aggiunte in queſta edizione molte Stanze. In Venezia per li Eredi di *Luc' Antonio Giunta* MDXLV. 4. Haec editio, itemque altera A. MDXLI. recenſentur in Catal. Biblioth. Smithianae. Venet. apud *I. B. Paſquali*. MDCCLV. 4. pag. 65.

Vid. additiones *Ap. Zeni* ad Biblioth. Italicam *Iuſti Fontanini* Tom. I. pag. 258.

MDXLVI.

XLVI. Bibbia nuovamente riveduta. Venezia per li Eredi di *Luc' Antonio Giunta* MDXLVI. Catal. Biblioth. Smith. pag. 54.

Ex huius editionis cum illa *Antonii Brucioli* collatione patet, *Marmochinum*, non novam ex hebraeo, & graeco adornaſſe verſionem, quidquid in Epiſtola ſua in contrarium dicat, ſed ipſam dumtaxat *Brucioianam* multis quidem in locis caſtigaſſe, atque ad vulgatam Latinam editionem adcomodaviſſe. Vid. *Le Long.* & *Apoſtolum Zenum* in addition. ad Biblioth. Italici Eloquii *Iuſti Fontanini* Tom. II. pag. 429.

MDXLVII.

XLVII. Le Deche di T. Livio Padovano tradotte da *Iacopo Nardi*. Venezia nella Stamperia degli Eredi di *Luc' Antonio Giunti* Fiorentini M. D. XLVII. Meſe di Madio fol.

MDXLVIII.

XLVIII. *Ovidio* le Metamorfoſi ridotte da *Giovanni Andrea* dell' *Anguillara* in ottava rima con annotazioni dell' *Orologgi*, e li argomenti, e poſtille di *Franceſco Turchi*. Venezia per i *Giunti* MDXLVIII. 4. cum figuris *Iacobi Franchi*. Apud *Poggial.* Liburni.

Adferenda heic eſt perhonorifica *Conradi Geſneri* Epiſtola nuncupatoria *Thomae Iuntae*, & ceteris felicis recordationis Viri *Lucae Antonii* filiis miſſa, quam clarus *Maittairius* adfert Tom. III. Annal. Typographic. pag. 250. quae ita ſe habet.

MDXLVIII.

Praeſtantiſſimo apud Venetos typographo Thomae Iuntae, *& ceteris clariſſimi felicis memoriae Viri* Lucae Antonii Iuntae *heredibus*, Conradus Geſnerus *S. P. D.*

Dubitavi ego aliquandiu mecum, clariſſima Iuntarum *familia, an tibi quoque partem huius Operis aliquam dedicarem, an praeterirem ſilentio. Nam gloria officinae tuae multis, & magnis voluminibus ſplendide, magnificeque excuſis comparata, in omni, puto, diſciplinarum genere, ne te indictam, & nullo meritae laudis praeconio affectam dimitterem, ſuadebat. Laudare vero, quos publicaſſes libros, nec ullos interim, ubi Rhodus, & ſaltus, quod aiunt, nominare (quum perpaucorum nomina tenerem) ut ineptum quodammodo, inſtituto per alias in ſuperioribus libris dedicationes obſervato, parum conveniens videbatur. His, & aliis cogitationibus dum animus diſtrahitur mihi dubius, & ἀλλοπρόσαλλος, vicit tandem haec ſententia: Officinae veſtrae utcumque per totam Italiam, imo Europam, & ultra forte, illuſtriori, quam ut laudibus ac teſtimoniis egeat alienis, quo clarior ipſa, & magnificentior eſt, eo amplius ex gratitudinis quidem officio a ſtudioſis Philoſophiae (quae omnia bona ſtudia complectitur) omnino deberi. Quis enim non praeferat ſimpliciter abſque longo per ſingula beneficia catalogo gratum eſſe, quam prorſus (quod ſilentium arguere videtur) ingratum? Scio* Philippum Iuntam *Florentiae olim praeclaros in utraque lingua non paucos libros praelis ſuis in exemplaria innumera transfudiſſe: deinde optimum patrem veſtrum* Lucam Antonium, *Iuriſprudentiae, reique medicae probatiſſimos Auctores Venetiis excudiſſe, & hoc etiam tempore* Galeni, *Medicorum fa-*

cile principis, Opera omnia latinitate donata, denuo ſub accuratiſſimis veſtris praelis elaborari, & forte vel omnino iam dum haec ſcribo, vel bona ex parte abſoluta eſſe: ut ego quoque vel profeſſionis meae nomine privatim, in eiuſmodi praeſertim occaſione, non ingratus erga vos eſſe debuerim.*

Benigne igitur accipite iſtos deſcriptos in utroque iure indices, ab aliis quidem antehac Iureconſultis editos, nunc vero non contemnenda adceſſione auctos, adiecta etiam tabula alphabetica, iam primum concinnata, quae ſi non ipſis iuris candidatis (qui multa, & copioſa, ut vocant, Repertoria habent) aliis tamen nonnullis, ut ſpero, ſtudioſis, non inutilis aliquando erit. Porro quamvis ceteros omnes huius voluminis libros meo marte utcumque digeſſerim, in quibus etſi maxime libuiſſet, aliorum ſcripta eiuſdem inſtituti, quorum vel uſurpatio, vel imitatio me iuviſſet, non habebam: in ſola iuris ſcientia & reperi aptum propoſito meo librum, & doctorum in ea profeſſione, mihi inuſitata, & obſcura, hominum diviſiones libenter uſurpavi. Quaecumque autem illis de meo adieci, ſeorſi n eſſe volui, corollarii inſcriptione, & aſteriſci nota adiectis, ut ſi quos in aliena fortaſſis arte, quod ſutoribus ultra crepidam contingere ſolet, errores admiſiſſem, mea in me unum culpa reiici poſſet. Valete. Tiguri, tertio Calendas Auguſti. Anno ſalutis. MDXLVIII.

M D L.

XLIX. *Galeni* Opera latine ex variis Interpretibus ſeptem voluminibus cum *Antoni Muſae Braſavoli* indice. Venetiis; apud haeredes *Lucae Antonii Iuntae* MDL. fol. Decies teſte *Fabricio* Biblioth. Graec. Tom. III. pag. 558. ab iiſdem *Iuntis Galeni* opera recuſa fuerunt, videlicet MDXLI.

MDL. MDLVI. MDLXIII. MDLXX. MDLXXVI. MDLXXXVI. MDC. MDCIX. MDCXXV.

M D L.

L. Primo, ſecondo, e terzo Volume de' Viaggi raccolti da *Giovan Batiſta Ramuſio* fol. Pluries recuſi ab iiſdem *Iuntis* fuere, at in Praefatione praemiſſa ſecundo volumini editionis Anni MDLIX. die nona Martii, quam habeo, *Thomas Iunta* mortem deflet clariſſimi *Rhamnuſii*, quae incidit in annum MDLVII. die X. Iulii aetatis ſuae A. LXXII., ſubiungitque, quatuor elapſis menſibus ab eius obitu, incendio conſumptam fuiſſe ſuam typographiam, unde publicationem huius voluminis differre nimium quam par erat, coactus fuerat (1), ut ipſemet ingenue Lectori fatetur his verbis = *& forſe molte fiate averete ripreſo, e vi ſarete anco doluti della mia tardanza, la quale tengo per fermo, che voi ſteſſo ſcuſerete, quando averete ſaputo, che due graviſſimi accidenti ſopravvenutimi già due anni ſono, m' anno impedito, che prima non ò potuto ſatisfare al deſiderio voſtro, l' uno de' quali è ſtata la morte di M.* Gio. Batiſta Ramuſio, *che morì in Padova il meſe di Luglio* MDLVII., *e l' altro l' incendio della mia Stamperia, il quale quattro meſi dopo avvenne il* 4. *giorno di Novembre nel medeſimo anno; e ſe queſto m' è ſtato acerbo, quella mi è ſtata amariſſima; & quanto diſpiacere, e dolore ella mi abbia apportato, ciaſcuno, a cui veramente ſia noto il*

---

(1) Vid. Biblioth. *Iuſti Fontanini* cum Additionibus *Ap. Zeni* Venetiis per *Io. Bapt. Paſquali* MDCCLIII. 4. Tom. II. pag. 275.

grande amore, che tra noi due è ſtato continuamente per sì lungo ſpazio d' anni, potrà facilmente immaginarlo = alla grave, e molta perdita, che nella ſtamperia abbiamo ricevuto dal fuoco, è ſtato congiunto anche il danno delli ſtudioſi della Geografia; eſſendoſi arſi alcuni eſemplari, che del Ramuſio *pochi meſi avanti, che egli paſſaſſe di queſta vita, aveva apparecchiati, e datici per ſtampare inſieme con alcune tavole de' diſegni dei paeſi, de' quali nel libro vien fatta menzione.*

Hoc tamen infortunio haud deſtitit Iuntina typographia ingentem nobiliſſimorum Scriptorum numerum in omni facultate praeſtantium, Graece, Latine, & Italice in lucem emittere ad Annum uſque MDCXLII., & ultra. *Thomas* enim *Iuntarum* ſuperſtes, quum duas tantum feminas ex *Lucilla Marina* ſuſcepiſſet, prima, nomine *Lucretia*, cum *Franciſco Cornario*; altera, *Blanca* nuncupata, *Rainerio Fuſcareno* nupſit, ſatis amplam hereditatem centum quaeque millia Aureorum in illas nobiliſſimas Venetas familias inferentes. *Modeſtum Iuntam*, *Philippi* iunioris filium florentinum curam poſtmodum ſuſcepiſſe Venetae *Iuntarum* typographicae officinae eruitur ex epiſtola eiuſdem nuncupatoria al *Sig.* Franceſco Bonſi *Conte di Vagliano*, *Barone di Caſtelnuovo*, *Gentiluomo Ordinario di Camera della Maeſtà Criſtianiſſima*, *e ſuo Reſidente preſſo l' Altezza Sereniſſima di Mantova*, praemiſſa libello, cui titulus, *Diſcorſi di* Maſſimo Tirio *Filoſofo Platonico tradotti dal Sig. Pietro* de *Bardi Conte di Vernio*. *In Venezia* MDCXLII. *appreſſo* i Giunti 4. Data eſt epiſtola die 1. Septemb. eodem. Anno, in eaque plurimis affectam fuiſſe beneficiis *Iuntarum* familiam a *Bonſiorum* gente longa annorum ſerie, palam fatetur.

De Florentina Philippi Iuntae, & Filiorum eius Typographia.

C. A P. III.

Philippus *Iunta*, vel *Iuncta*, aut de *Giunta*, typographicam habuit officinam Florentiae contra Scalas, per quas in Eccleſiam S. *Mariae* Monachorum Caſſinenſium Abbatiae Florentinae aditus patet anno MCCCCXCVII., quo tempore prima artis ſuae tentamina in Graecorum *Zenobii* Proverbiorum epitome excudenda in lucem emiſit. Erat autem eadem libraria taberna, quam modo *Philippus Nerius Bonaiutus* incolit, in qua appenſum ſuperne viſitur adhuc lilium, inſigne Iuntarum, ligno inaurato antiquitus efformatum. Is in lucem venit A. MCCCCL. patre *Philippo*, matre autem *Pippa* (1), non longo poſt tempore, quam excogitata fuerat ars typographica. Commodum ſane evenit, quod tam peritus artifex illi arti, cuius aliquando ſtudioſiſſimus cultor erat futurus, fere coaevus naſceretur. Vir ille typographicorum, qui apud nos inclaruerunt coryphaeus, in commune litterarum bonum divinitus datus, non unam, aut alteram litteraturae graecae, latinae, & italicae partem, ſed univerſam pene diſciplinarum encyclopediam, pluribus in illa arte egregiis Scriptoribus expolitis ornavit, vir inquam noſtro dignus praeconio, niſi de primis eius ſtudiis noti-

(1) In Necrologio Abbatiae Florentinae notatum invenio ibidem tumulatam fuiſſe „ *Pippa madre di* Filippo *di* Giunta *chartolaio il dì* 19. *Novembre* 1501.

tia omnino deeſſet. *Chriſtophoro* tamen *Landino*, qui ea aetate magna cum laude Florentiae graecas, & latinas litteras publice profitebatur, magiſtro uſum fuiſſe crediderim. Quibus poſtea familiariter innotuerit, diſcimus ex Epiſtolis (1), quas plerisque libris a ſe editis praefixit, quasque in texendis hiſce Annalibus ſuo ordine proferemus. Nemo certe inter nos mihi videtur ad typographiam exercendam acceſſiſſe eo melius inſtructus; quum praeter uberem politiorum litterarum frugem, quam ex privatis ſtudiis collegerat, virorum etiam, in quorum amicitiam ſe inſinuaverat, tum ſcientia, tum dignitate praeſtantium, animos in ſe, remque ſuam typographicam feliciter adminiſtrandam converterat, eo potiſſimum tempore, quo adeo vigebat apud nos graecae litteraturae ſtudium, ut non modo adoleſcentuli, quorum iam maximus numerus, verum & aetate provecti graece condiſcerent, & properea libri Graeci vehementiſſime ab omnibus inquirebantur. Hinc communi deſiderio facere ſatis voluit, ac ſibi comparatis iiſdem fortaſſe graecis characteribus, quibus Florentiae *Homeri* Opera A. MCCCCLXXXVIII. impreſſa fuerant (2), prima ſuae artis

---

(1) Unum heic prae reliquis adferam exemplum deſumptum ex Epiſtola nuncupatoria eiuſdem *Philippi Iuntae* celeberrimo *Petro Victorio*, praemiſſa Rei ruſticae ſcriptoribus Anni MDXV. 4 in qua ſe, maioresque ſuos Domui *Victoriae*, iam tum ab ipſo exordio, arctiſſimo foedere, fuiſſe coniunctos ingenue fatetur.

(2) Id ex diligenti comparatione characterum *Homeri*, & *Zenobii* proverbiorum comperimus.

ſpecimina, ut ſupra innuimus, graece edidit, & quid inde in hac ardua provincia egerit; dum ſingula eius Opera typographica proſequemur, luce clarius pateſcet. Hinc Anno MDXVI. *Leo* Pontifex Maximus *Philippum* noſtrum eiuſque filios, hoc perhonorifico decoravit Diplomate:

LEO PONTIFEX X.

Dilecti filii ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Aequum eſſe cenſemus, ut Sedes Apoſtolica, cui nos auctore Domino praeſidemus, iis qui pro utilitate publica in re praeſertim litteraria laborare non deſinunt non modo auxilii ſui dexteram praebeat, ſed eos ſub ſuae protectionis clypeo benigne ſuſcipiens ad continuandos, augendoſque labores huiuſmodi animare non ceſſet. Quum itaque, ſicut nobis exponi feciſtis, vos Platonem *latinum, & alios quamplurimos libros, tam latinos, quam graecos longe meliores illis, qui paſſim circumferuntur habeatis, eoſque imprimere, ac propterea rem litterariam augere, ſtudioſiſque ad ſummum diſciplinarum apicem tendentibus, opem ferre cupiatis, dubitetiſque, ne alii eoſdem libros, quum primum a vobis impreſſi, & emiſſi fuerint, iterum imprimentes, maximum vobis damnum inferant;. Nos qui ab ineunte aetate litterarum ſtudia ſemper dileximus, ac eorum amatoribus opem ferre optamus, vos in hoc laudabili veſtro propoſito iuvare volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati omnibus, & ſingulis bipliopolis, librariis, impreſſoribus, & mercatoribus ubilibet exiſtentibus ſub excommunicationibus latae ſententiae, ac amiſſionis librorum, noſtris vero, ac S. R. E. temporali dominio mediate vel immediate ſubiectis, ultra praemiſſa, etiam ſub quingentorum*

ducatorum Camerae Apoſtolicae applicandorum, totiens, quotiens contra fecerit eo ipſo incurrendis poenis, ne eoſdem libros per vos in quibusvis litterarum characteribus imprimendos intra decennium ab emiſſione ſingulorum librorum imprimendorum huiuſmodi, computandum, abſque expreſſa licentia veſtra reimprimere, aut ab aliis impreſſos vendere audeant, vel praeſumant, auctoritate Apoſtolica, tenore praeſentium diſtricte praecipiendo mandamus, & inhibemus. Quo circa venerabili fratri Epiſcopo Aſculanenſi, & dilectis filiis venerabilium fratrum Archiepiſcopi Florentini, & Epiſcopi Piſtorienſis Vicariis in ſpiritualibus generalibus, per praeſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel per alium, ſeu alios in praemiſſis efficacis defenſionis praeſidio aſſiſtentes, praemiſſa omnia, & ſingula faciant obſervari, contradictores quoslibet, & inobedientes condemnent, cenſuras, & poenas huiuſmodi incurriſſe declarent, illaſque aggravent, & auxilium brachii ſaecularis, ſi opus fuerit, invocent, non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſimilibuſque, & aliis litteris, tam per quoſcumque Dominos, Principes, & Reſpublicas, quam per nos, & Sedem praedictam, quibuſvis perſonis hactenus conceſſis, & in poſtmodum concedendis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod libros per vos imprimendos huiuſmodi pro iuſto, & rationabili pretio vendere teneamini, & inſuper quia difficile foret, has noſtras litteras ad loca diſtantia, & remota perferre, etiam volumus, & Apoſtolica auctoritate concedimus, quod earum tranſumptis notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Praelati, aut perſonae in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutae munitis plena fides adhibeatur, perinde ac ſi eaedem praeſentes noſtrae litterae ori-

ginaliter exhibitae forent, vel oſtenſae. Datum Florentiae ſub annulo Piſcatoris. Die xv. *Februarii* MDXVI. *Pontificatus noſtri anno tertio.* = A: Colotius = A tergo = *Dilectis Filiis* Philippo *de* Giuntis, & *eius filiis Bibliopolis Florentinis.*

Plura certe ex Praefationibus ad eius vitam pertinentia eruere poſſumus. In ea, quae *Verrinas Ciceronis* Orationes praecedit A. MDXV., ait, ſe in bonis quibuſque tam graecis quam latinis ſcriptoribus recognoſcendis, noviſque typis ad communem utilitatem cudendis ſedulam operam intra decennium impendiſſe (1), in altera autem ante Hermogenis Rhetoricam, eiuſdem anni ad *Laurentium Benivenium*, ſe antea, duce *Euphroſyno Boninio*, Grammaticalia quaedam in lucem dediſſe commemorat. Ante *Plutarchi* vitas Parallelas A. MDXVII. in Epiſtola ad *Marcellum Virgilium* nuncupatoria, ſe praecipuam curam poſuiſſe aufirmat, ut *Plutarchus* pluribus ſanatus vulneribus ad id rite peragendum, adhibito optime notae codice, ad novam quodammodo vitam revocaretur. Sed proh dolor! dum haec, & alia plura moliretur, incredibili litterarum damno *Philippus* e vivis ereptus eſt, die XVI. Septembris MDXVII. (2), quo extin-

(1) Horatius Lombardelli *arte del puntar li ſcritti. Siena* per Luca Bonetti MDLXXXV. 8. *Philippum Juntam* inter caſtigatiores typographos recenſet. Vid. *Ap. Zenum* correzioni, e giunte alla Bibliot. Ital. del *Fontanini* Tom. I. pag. 45.

(2) Quum Anno MDXVII. die XXVII. Auguſti Vitas *Plutarchi* Parallelas graece *Marcello Virgilio* dicatas in lucem dederit *Philippus*, & in *Terentio* ſub finem eiuſdem Anni evulgato legatur per *heredes Philippi Juntae*, patet, ipſum poſt editum *Plutarchum* e vivis deceſſiſſe.

ɛto eius heredes in libris, qui poſtmodum prodiere ſe ſubſcripſerunt. Quandoque ſolus *Bernardus Philippi* filius natu maximus occurrit, qui ducibus praeſertim *Euphroſyno Boninio*, *Io. Franciſco Francinio Varchienſe*, & *Petro Victorio*, viro Patricio, ac Senatore Florentino plura veterum Scriptorum graeca volumina in lucem emiſit, quae a me recenſentur in commentario de vita, & ſcriptis eiuſdem *Victorii* praemiſſo Clarorum Italorum, & Germanorum Epiſtolis ad ipſum ſcriptis, quae mea cura prodierunt Florentiae Anno MDCCLVIII. MDCCLX. 4. Unde in praefatione *Conſtantini Laſcaris Byzantini* de octo Orationis partibus commentario praemiſſa A. MDXV. 4. *Bernardus Iunta Victorium* ſuum hiſce adloquitur verbis = Dum ſopitos, ne dixerim, ſepultos graiae Theſpiados olim cultores, a longo, ſi fata darent, ſuſcitare ſomno tentamus, dum profugas plus aequo Camoenas Italis oris reddere, & primo has iterum amiſſas dulci patria donare molimur, non ignari ſumus, optime adoleſcens, onus noſtris impar humeris, ac enervatis viribus ſuſcepiſſe. Attamen *Euphroſyni Boninii*, aliorumque amicorum noſtrorum ope, ingenio, ac doctrina, non iniuria freti, optatam metam, Diis tamen auſpicibus, teque duce, contingere minime dubitamus &c. = Hinc commemorat, ſe *Ariſtophanis* Comoedias, *Hermogenis* Rhetorica, *Oppiani* Αʻλιευτικὰ, & alia pleraque non adſpernanda ſtudioſis legenda dediſſe. In alia vero Epiſtola, quae *Aphthonii* Sophiſtae Progymnaſmata, & *Hermogenis* Rhetoricam praecedit ad *Laurentium Benivenium*, nos certiores reddit eodem anno, *quod ſibi* (eius ſunt verba) *venit in mentem novis litterarum typis, nova Graecorum, atque Latinorum volumina idcirco cudere, ut & illis*

(ſcilicet ſtudioſis) *utilis eſſet, & ſibi quoque viam pararet, qua ſe quoque poſſet tollere humo*.

Quum vero antiquae *Iuntarum* editiones ad fidem Codicum manu exaratorum expreſſae, & ipſae per ſe propter textus emendationem ad novas parandas editiones, valde utiles ſint, & propter epiſtolas nuncupatorias, quibus inſtructae ſunt ad hiſtoriam litterariam illorum temporum illuſtrandam multo utiliores; idcirco operae pretium me facturum putavi, eas, demptis ſuperfluis, in medium proferre. Ex illis enim uberrima meſſis colligitur, ad ſteriles quandoque hiſtorias amplificandas, ad ſignanda certa temporum ſpatia, implexas genealogicas ſeries firmius texendas, vitaſque illuſtrium Scriptorum ample condendas, quorum vel nullum, vel nudum perſæpe nomen ad haec ſaeccula tranſmeavit. Iſta omnia, quanti in re litteraria proventus ſint, nemo ſatis explicare poteſt, his tamen privamur, niſi ad vetuſta perquirenda exemplaria, quae difficillime inveniuntur, animum convertamus. Accidit autem ſequiori tempore, ſive incuria, ſive amore nimium praefervido gloriae capiendae, ut exordia illa, & erudita ornamenta omnia antiquarum editionum novis praeliminaribus, noviſque epiſtolis ſubſtitutis, abſciſſa fuerint, adeo ut ſummo nunc in pretio iure merito habeatur libraria haec vetuſta ſupellex.

Philippus certe, & prae aliis *Bernardus Iunta* Praefationes plures elegantiſſimas conſcripſerunt, graecis, latinis, italiciſque Scriptoribus praemiſſas, quas integra fide deſcripſimus. Quid autem in re litteraria amplificanda praeſtiterint, audiamus ex Praefatione ad legentes in *Priſciano* ab ipſis recuſo anno MDLIIII. Iulio III. Pont. Max.

in qua haec notanda ſunt: *Illud ſemper, ſtudioſe Lector, maioribus noſtris, nobiſque fuit propoſitum, ut nullum tempus, laboremque praetermitteremus, quo litterarum amatoribus aliquod poſſet adiumentum adferri. Nec adhuc ab huiuſmodi inſtituto deterruerunt ingentes, incredibileſque impenſae, quas in pluribus auctoribus excudendis fecimus; ſed in dies magis ea Litteratorum Reipubblicae iuvandae cupiditas pectoribus noſtris inhaeſit, ut nemo quidem iure debeat in admirationem traduci, ſi his temporum difficultatibus ſumtus non minuere, ſed novos quotidie admittere ſumma animi alacritate non dubitamus*. Ubi vero de ſua in *Priſciano* expoliendo cura loquitur haec ſubiungit: *Verum quum hoc opus adgreſſi fuimus, parum abfuit, quin ab incepto deſiſteremus, tot erat nubibus obſcuratus auctor iſte, tot mendarum tenebris involutus, tot erratis inquinatus, ut ex eius lectione nullus fere ſenſus eliceretur. Veteribus tamen exemplaribus manuſcriptis, & excuſis inter ſe conlatis hunc grammaticorum principem ab eo, quo potuimus, ſquallore, immunditiaque vindicavimus, adeoque vindicavimus, ut alterum fere* Priſcianum, (*tot erat maculis, iiſque inſignibus adſperſus*) *revixiſſe, quivis practer temeritatis crimen ingenue fateri poſſit. Hos igitur labores noſtros, qualeſcumque ſint, accipe; quos ſi tibi gratos eſſe cognoverimus, in dies magis ad nova opera excudenda inflammabimur. Vale*.

Anno MDLI. ex hac vita *Bernardus* migraſſe videtur. Invenimus enim anno MDL. luci datam publicae Florentiae apud *Bernardum Iuntam* la Sporta, Commedia di *Gio. Batiſta Gelli*. 8., & anno ſubſequenti MDLI. La Geloſia Commedia del *Laſca*. 8. & la Trinuzia Commedia di *Agnolo Firenzuola* Florentiae apud heredes *Bernardi Iuntae*. 8. Avi-

tae *Iuntarum* typographiae regimen *Philippo Iuntae Bernardi* filio natu maiori devolutum eſt, qui politioribus quum eſſet excultus litteris, accuratiſſime deſcripſit feſta, quae Florentiae a *Coſmo* Duce celebrata fuerunt in adventu *Caroli* Archiducis Auſtriae, eamque deſcriptionem epiſtola ſatis longa *Gabrieli Strozzae* dicavit, Florentiae editam A. MDLXIX. 8. *Ludovicus Domenichi* eidem *Philippo Iuntae* carmen inſcripſit, cui titulus *La Luppa*, una cum aliis, Florentiae impreſſum A. MDLV. Anno vero MDLVI. idem *Philippus Benedicto Buſinio* miſit Comoediam quamdam ſine nomine auctoris inſcriptam *Poliſila* in 8. Quam Anno MDLXXXXII. ſpiritualia monita *Dieghi Perezii* in vulgus proderet e ſuo typographio, eadem, erudita quadam Epiſtola, nuncupavit = *Alla molto magnifica, & honoranda Madonna* Liſabetta Modeſti Godemini *Zia, e come Madre ſempre oſſervandiſſima* =. In ea multis ipſam, nec non *Vincentium Godemini* ipſius virum laudibus effert. *Philippi*, & *Iacobi* fratrum Iuntarum Epiſtolae editionem trium poſteriorum librorum Hiſtoriarum *Philippi Villani* praecurrunt, in quibus quantam adhibuerint curam in iis caſtigandis ad fidem Codicum Mſs. ſatis ſuperque declarant. Alia ſimiliter occurrit Epiſtola in fronte Operis ita inſcripti = Formularium quotidianorum Contractuum, ſecundum ſtilum potiſſime Florentinum. Florentiae apud *Coſmum Iuntam* MDC. Vidi olim in Bibliotheca publica *Magliabechiana* Catalogum librorum, qui e *Iuntarum* officina prodierunt cum hoc titulo = Catalogus librorum qui in *Iuntarum* Bibliotheca *Philippi* heredum Florentiae proſtant. Florentiae MDCIV. 8. conſtat paginis 532.

Di-

Digitized by Google

Diviſſo autem facultatum haec eſt:

Ad bonas literas	*pag.* 5.
Ad Philoſophiam	78.
Ad Theologiam	101.
Ad Medicinam	184.
Ad Mathematicas	218.
Ad Iuris utriuſque ſcientiam	229.
Graeci, & Hebraici	299.
Ad ſacra peragenda	318.
Volgari Italiani	332.
Franzeſi	447.
Spagnoli	449.
Oltramontani	454.
Muſiche	455.
Latini, & Graeci Florentiae impreſſi	502.
Volgari ſtampati in Firenze	515.

Inſcribitur liber = Perilluſtri ac Reverendiſſimo D. D. *Alexandro Burghio* Antiſtiti Burgenſi Patrono optimo *Iuntae* fratres *Philippi* FF. S. DD.

Quum Bibliothecam noſtram ſuperioribus diebus colluſtraremus ob cenſa tot librorum millia rubore plane ſuffuſi ſumus, Philippum *genitorem noſtrum in omni diſciplinarum genere libros ſumma ope, uſque prope ad ſumptuum defectionem undique congeſſiſſe in monopolio, ſed eos magis fovendi gratia, quam, ut par erat, cauponandi; & certe mirum, ſi adhuc tam refertam bibliothecam habeamus; ut enim Medici ſtomachis ganea diſruptis inedia medentur, ita nos per triennium quotannis, uno, aut certe altero tantum libro ex nuperrimis eam cumulavimus; ceterum tot libros venumdedimus, totque ſuperſunt, ut profecto inexhauſta videatur. Quare quum tantam librorum congeriem concoquere Etruriae orbis non facile poſſit, per Europam univerſam eam digerere decrevimus,*

ſperantes hoc noſtrum conſilium, & ſaturitati noſtrae lenimento, & noſtratibus utilitati, & omnibus commodo futurum. Reſtat nunc, ampliſſime Antiſtes, ut Indicem hunc noſtrum, tuo nomine inſignitum in lucem exire patiaris &c. Ex hoc habes ſpecimine quantum tunc temporis deflexerint *Iuntae* a ſtudio bonarum litterarum. Nihil autem in eo Catalogo aliud habes, praeter nuda Auctorum nomina, abſque ullo anni, ac typographi indicio, quare nullum nobis lumen ad rem noſtram adferre potuit. Ab ipſis autem fortaſſe impreſſi fuerunt plures libri, qui inibi memorantur, videlicet,

Ariſtophanes Graecus. 8.
— *Cum Commento Graeco* 4.
Ariſtot. De Animalibus gr. 4.
— *Ethica gr.* 4.
— *Poetica gr.* 4.
— *Politica gr.* 4.
— *Rhetorica gr.* 4.
Aſconius Paedianus. 8.
Bucolica Virgilii. 8.
Claudianus. 8.
Demetrius Phaleraeus. 8.
Dialogi Platonis. 8.
Dioſcorides Marcelli. fol.
Enchiridion Ephaeſtionis. gr. 8.
Epigrammata Graeca. 8.
Erotemata Chriſolorae. 8.
Euripidis Tragoediae gr. 4.
Grammatica Aldi. 4.
Apollonii. 8.
Conſtantini. 4.
Guarini. 8.
Theodori gr. 8.
Herodianus. 8.

Heſichius gr. fol.
Heſiodus gr.
Iulius Frontinus de Aquaeductibus 8.
Iulius Pollucius cum Stephano de Urbibus. fol.
Iuſtinus. 8.
Iuvenalis. 8.
Longi Paſtorales gr. 4.
Lucius Florus. 8.
Macrobius. 8.
Maphaeus Vegius. 8.
Oppianus de piſcibus gr. 8.
Opuſcula Luciani. 8.
Orationes Ariſtidis gr. fol.
Philoſtratus gr. fol.
Polybius. 8.
Saluſtius. 8.
Theocritus gr. 8.
Val. Flaccus. 8.
— Maximus. 8.
Vitruvius latine.
Xenophon. gr. fol.
Appiano Aleſs. delle Guerre eſterne ec.

De Lugdunenſi Iuntarum Typographia.

CAP. IV.

Quo tempore ex Florentina *Iuntarum* familia ille diſceſſerit, qui artem librariam, & typographicam Lugdunum importavit, omnino me latet. Nullum inveni librum, qui nomen *Iacobi* quondam *Franciſci* praeſeferat ante Annum MDXX., ut ex ſubiecta notula, videre per ſe quiſque poteſt. In genealogica ſiquidem huius familiae ſerie habemus *Iacobum* quemdam fratrem *Iun-*

tae, a quo genitus fuit *Philippus*, & *Lucas Antonius*, qui Lugdunenſes typographos potuit propagare (1).

Extare in Eccleſia Dominicanorum Lugduni *Iacobi Iuntae* ſepulcrum ex monumentis quibuſdam Mſs. apud Equitem *Franciſcum Mar. Donninium* Patricium Florentinum comperimus (2).

MDXX. 1. Aprilis.

Scriptum *Ioannis Duns* ſupra quartum Sententiarum. Lugduni excuſum in aedibus *Iacobi Myt*, ſumptu honeſti viri *Iacobi q. Franciſci* de *Giunta*, & ſocii Florentini; Anno ſalutiferi partus quingenteſimo vigeſimo ſupra milleſimum kal. Aprilis. 8. *Maittaire* Ind. in Annal. Typog. Part. V. Tom. I, pag. 356.

MDLXI.

Ariſtotelis Opera VIII. Voluminibus in 12. comprehenſa, in quorum poſtremo, quod indicem uberrimum complectitur tam in prima quam in ultima pagina legitur = Lugduni apud heredes *Iacobi Iuntae* MDLXI. = In fine Tomi II., & IV. = Lugduni ex Typographia *Theobaldi Pagani* = In calce autem Tom. VI. Parte II. habes = Excu-

(1) Nil aliud de *Juntis* Lugdunenſibus habet *Crevenna*, quam pauca haec verba l. c. *Noſtre liſte nous Jour nit encore la notice qu'en* 1562. *il y avoit à Lyon les héritiers de* Iacques Giunta, *& qu'en* 1592. *il exiſtoit encore dans la ditte Ville une imprimerie des* Giunti *&c.*

(2) Familia *Donninia* inter Florentinas patricias relata fuit decreto lato ſub die VIII. Auguſti An. MDCCLXXXIX.

debat *Baſilius Boquetus* =. At in fronte Tom. V. Lugduni apud *Ioannam Iacobi Iuntae F.* MDLXXIX. unde videtur bis fortaſſe haec *Ariſtotelis* Opera in lucem *Iuntinis* typis prodiiſſe, Annis videlicet MDLXI., & MDLXXIX.

In fronte uniuſcuiuſque Voluminis adeſt lilium ſimplex, inſigne *Iuntarum*. Hanc editionem ſervo in Biblioth. mea Feſulana.

MDLXV.

Gyraldi Lilii Gregor.. De Diis gentium. Lugduni apud heredes *Iacobi Iuntae* MDLXV. fol.

MDLXVIII.

Laurentii Iuſtiniani Opera. Lugduni typis *Iacobi Iuntae* MDLXVIII. fol. in Catal. Biblioth. *Baduel.* Peruſiae.

MDLXVIII.

S. *Bernardi* Abbatis expoſitio in Cantica Canticorum. Lugduni ex officina *Iuntarum* MDLXVIII. in Catal. *Pazzin.* pag. 37.

MDLXIX.

Paulli de *Palacio* Granatenſis, S. Th. D. & in inclyta Luſitanorum Conimbricenſi Academia S. Scripturae Profeſſoris, Enarrationes in ſacroſanctum Ieſu Chriſti Evangelium ſecundum Matthaeum. Lugduni apud heredes *Iacobi Iuntae* MDLXIX. 8. In fine autem legitur: Lugduni excudebat *Petrus Rufinus*. In Feſulano meo.

MDLXX.

Franciſci Iunctini Florentini S. T. Doctoris Tractatus iudicandi revolutiones nativitatum. Lugduni apud heredes *Iacobi Iuntae* MDLXX. 8. Ibid.

MDXCII.

Victoris Trincavelli Opera Medica Lugd. apud *Iuntas* MDXCII. Tom. II. fol. In *Marucell.*

Memorabilia Clarorum Virorum, qui Iuntinis typis praefuerunt, alphabeti ordine diſpoſita.

C A P. V.

Adrianus Marc. Virgilius.

Anno MCCCCLXIV. ortus eſt Florentiae *Marcellus*, *Virgilii Adriani*, & *Pierae Strozziae* Filius, *Chriſtophori Landini*, & *Angeli Politiani* alumnus. Vir fuit eloquentiſſimus in omni genere, admirabili ſuavitate refertus (1), triplici lingua pleniſſime ornatus, in inventione dives, in diſpoſitione mirus, & in difficillimis rebus facilis, un-

(1) *Pocciant.* in Catal. Scriptor. Flor. 119. *Antonius Francinus* emunctiſſimae naris vir in Epiſtola nuncupatoria *Alexandri Aphrodiſiaei* in Priora Analyt. *Ariſtot.* Florentiae apud *Iuntas* MDXXI. ait: Marcellus Virgilius *Secretarius Florentinus*, *Orbis lumen*, *Italiae decus*, *Urbis Florentinae ornamentum*, *cui tantum credebamus*, *quantum antiquitas credere ſolebat illi*, *qui Apollinis oraculo ſapientiſſimus eſt iudicatus*, & infra: *eſt namque in animo* Ariſtotelis *omnia opera a* Marcello Virgilio *olim caſtigata in lucem edere.*

de ei iure merito Graecam, & Romanam eloquentiam publice profitendi in patria munus eſt demandatum ante annum MCCCCXCVIII. (1) Talem, tantumque virum Reſpublica Florentina poſt *Leonardum Arretinum*, *Poggium*, & *Bartholomaeum Scalam* ad ampliſſimum Secretarii munus evexit (2). Expoſcentibus Medicae facultatis Profeſſoribus, haud veritus eſt poſt *Hermolaum Barbarum*, & *Ioannem Ruellium* de integro *Dioſcoridem* in latinam linguam traducere, ipſumque doctiſſimis ſcholiis illuſtrare: in quo difficili ſane herbario nego-

(1) Plura de eo vide apud cl. *Mazzuchellium* Scrittori d'Italia Tom. I. Part. I. pag. 156. in mea collect. Veter. aliquot Monum. Arretii MDCCLII. 8 pag. XVIII. ſeq. in Praefat., & apud *Steph. Fabruccium* de Piſano Lyceo opuſc. XII.

(2) *Antonius Francinus* ſupra memoratus in Epiſtola ad *Thomam Linacrum* Angliae Regis protomedicum, praemiſſa *Iulii Pollucis* Onomaſtico, Florentiae apud *Iuntas* MDXXI. hoc de eo iudicium profert: *nonne* Marcellus Virgilius *Reipub. Florentinae a Secretis, vir utriuſque linguae eruditione apprime nobilis, ſolertia ſingulari, iudicio acri, ingenio ad promerendam hominum gratiam miro*, Dioſcoridem *interpretatus nuper dedit?* Idem *Francinus Ignatio Squarcialupo* Abbati Caſſinenſi *Ariſtotelis* Praedicamenta, & alia opuſcula Graece edita Florentiae apud *Iuntas* MDXXI. inſcribens, *niſi ſumus* (inquit) *acri iudicio* Marcelli Virgilii *Secretarii Florentini, hominis ingenio admirabili, & ſumma doctrina, quem nobis mors invida nuper abripuit, cuius ego nomine recreor ipſo. Paullus Corteſius* in opere ſuo de Cardinalatu, impreſſo in Caſtro Corteſio per *Nic. Nardum* MDX. fol. *Marcellum* noſtrum ſingulari modeſtia praeditum, graece latineque doctiſſimum nominat.

cio ab ineunte aetate accuratiſſime ſe exercuerat; ac primum Florentiae *Dioſcorides* Graecus in lucem prodiit A. MDXVIII. Idibus Octobris per heredes *Philippi Iuntae* (1) quod quidem Opus, inquit ille in Praefatione, *inter tot alias publicae, privataeque reiſſollicitudines, & occupationes non perbene integris tribus annis abſolvimus* (2) Ipſemet in fine *Dioſcoridis* mentionem facit cuiuſdam Operis ſui quam primum typis evulgandi, cui titulus; *De menſuris*, *ponderibus*, & *coloribus*. In noſtra Bibliotheca codex exſtat, in quo legitur doctiſſima mſ. Epiſtola a *Io. Manardo* Ferrarienſi Medico *Marcello* noſtro miſſa, qua hunc de pluribus a ſe peractis in *Dioſcoridis* Latinam verſionem

---

(1) *Ant. Varchienſis* ſupra memoratus in Praefatione ad Lectores, quae praecurrit *Hecubam & Iphigeniam* in Aulide *Euripidis Eraſmo* Roterodamo interprete Florentiae per heredes *Philippi Iuntae* MDXVIII. 8. haec habet: *Nos ergo, qui ſemper ſtudioſis prodeſſe quoquomodo voluimus, ad meliorem ipſorum frugem nuper* Dioſcoridae Anazarbei *de Medica materia libros*, interprete Marcello Virgilio *Secretario Florentino, viro noſtri ſaeculi literaturae nobilitate clariſſimo, edidimus, grave quidem opus, & in quo multum excuſores laboraverint &c.*

(2) *Philippus Iunta* Anno MDXVII. publica luce donavit ex optimo *Marcelli Virgilii* Codice *Plutarchi* Vitas Parallelas in fol. graece, quas ideo eidem nuncupavit. *Praetereo*, inquit, *quod iam viginti annos Florentiae publice profiteris; omitto eloquium, doctrinam, incredibile ingenium ad res gerendas, morum integritatem, fidem ſummam, humanitatem ſingularem, quibus omnibus ad promerendam hominum gratiam frequentiſſime uteris, adeo ut non immerito iam tot annos ſummo omnium conſenſu primum a ſecretis locum Florentiae tenueris.*

obſervationibus certiorem reddit. En eius initium: Marcello Virgilio *viro doctiſſimo. Contigit, neſcio quo fato*, Marcelle *doctiſſime, ut paullo poſt quam* Dioſcorides *tuus ad nos pervenit, dolore pedum vexatus, ſurgere e lecto per dies multos non potuerim. Cui malo non aliud magis praeſentaneum remedium inveniens, primum tuae interpretationis volumen ſine interſpiratione percurrens, magnopere levatus ſum &c.* Hiſce obſervationibus longa Epiſtola mſ. apud nos reſpondit *Marcellus*, quae ita incipit: Ioanni Manardo *Medico Ferrarienſi* Marcellus Virgilius *ſalutem. Egregie vir &c. Poſt tres annos, a quo tempore quum in agrum ab urbe proficiſcerer, importune ab equo lapſus, ſiniſtraque corporis parte laeſus, & altero oculo paene captus, nondum convaluiſſem, de* Dioſcoride, *qui tunc a me edebatur, hoc primum a te iudice eius audio; credebamque ego, non placuiſſe eius rei peritis, qualis tu es, laborem illum meum, ſapienteque cenſura ab illis damnari &c.* Obiit *Manardus* VIII. Nonas Martii MDXXXVI. De hac *Marcelli* verſione loquitur in Ep. data Nonis Februar. MDXVII. *Stephanus Philoponus* Piſcienſis, cognomine *Sterponus* in Ep. ſuis ineditis apud *Salvinum Salvinium* Can. Flor. Ex his una legitur ita inſcripta; *Stephanus Philoponus Leoniceno* ſuo &c. quae incipit:

Marcellus *Flor. publicus Scriba, & doctor humanitatis ſtudiorum, homo in ſuo genere ſatis litteratus (eſt enim perpulcre graece, ut aiunt, latineque eruditus) vertit nuper, ut adſerit,* Dioſcoridem *in latinam linguam, quem* Hermolaus *antea latinum quoque fecerat, curavitque, quod item curat, eumdem novis typis excuſum iri Florentiae. Quare quum quotidie ſedulo excudatur, non tamen prius exibit in publicum, quam ad kal. Maias. Quaeſivit ex me perſaepe, quaeritque adhuc, & quotieſcumque hominem*

offendimus, id quod frequenter accidit, an id operis ex ſe facti gratum tibi futurum arbitrer. Huic ego, non gratum modo, verum etiam gratiſſimum, iucundiſſimumque futurum, dummodo emendatiſſimum exeat in manus hominum, nec uti Hermolai *illud, dictionum ſcatens, quod idem* Marcellus *pleriſque in locis remordet, efferatur in vulgus. Subrubuit homo ſua opinione non imperitus, nec mea quidem ſententia in grammaticis ignarus; viſuſque eſt mihi reformidare graviſſimum iudicium tuum, expolitiſſimamque doctrinam illam, quam &* Hermolaus *ipſe graviter ſenſit in* Plinianis *caſtigationibus*, Themiſtii *paraphraſi &c.*

Sequitur in eodem codice autographa *Oratio* Marcelli Virgilii *R. F. primi Secretarii pro eligendo Imperatore exercitus* Paullo Vitellio, *& dandis illi Imperatoriis ſignis.*

Eiuſdem Oratio, habita in principio Lectionis, cuius titulus: Nil admirari.

Eiuſdem Oratio, quae inſcribitur de Riſu.

Eiuſd. Oratio de collocandis ad bonas artes iuvenum animis.

In privata *Mediceorum* Principum Biblioth. extat eius Oratio *De militiae laudibus*, quam publice habuit quum *Laurentio Mediceo* Iuniori militaris ingenii inſignia traderentur in patria Urbe.

Laudatio Ant. Squarcialupi, elegiaco carmine, quae ita ſe habet.

Antonio Squarcialupo *Patria Monumentum Virtutis*

Marcellus.

Qui poteram duras calamis Antonius *aures,*
Et mulcere virûm triſtia corda meis,

Qui poteram omnigenos animi componere motus,
Hic prope culta mihi eſt organo in urbe locus,
Quisque his demulſi totiens hic vocibus, hic me
Marmoreum grati conſtituere patres.
Felix me populus cantante, beatior hoc ſed
Ipſe loco, auritum ſi mihi marmor erat.
Vive hoſpes, cantuque animum nunc paſce ſuperſtes,
Obiecta haec nobis inviaet ortus humo. (1)

Oratio in funere Marſilii Ficini.

Scripſit inſuper varia opera Medica, quorum catalogum exhibet *Ant. Vanderlinden* De Scriptor. Medicis p. ccccxxxvi. (2)

---

(1) Legitur hoc Epigramma una cum aliis ill. Viror. in laudem *Antonii Squarcialupi* in principio Codicis membr. in fol. ſaec. xv. olim Palatini, nunc Laurentiani Italicos Rhythmos cum notis muſicis continentis.

(2) Videndae ſunt Epiſtolae VII. a me editae in citata Coll. & Veter. Monum. pag. 22. ſeq.

I. *Demetrii Chalcocondylae Marcello Virgilio*. Data Mediolani die iv. menſis Maii mcccccxcii. in qua pro accepto *Hermiae* opere, ab eodem *Marcello* deſcripto, gratias agit, ac de morte *Laurentii Medicei* & *Petri Leonis* eius Medici in puteum deiecti agit.

II. *Roberti Acciaioli* eidem. Data ex Caſtro Prati veteris die iv. Nov. mccccxcvii. in qua de nonnullis, quae in Vrbe acciderant admoneri, ab amico poſtulat.

III. *Henrici Caradii* eidem. Data Bononiae x. Kal. Febr. mccccxcv. in qua de vetuſto codice, quem ab ipſo per aliquot dies uſurarium acceperat verba facit, ſubiungitque ſe audiſſe *Philippum Beroaldum* virum doctiſſimum, multa, & ea quidem erudite, diſerte, & copioſe, & in *M. T.* quaeſtionibus Tuſculanis, & in Statiana Thebaide interpretantem,

ita

Quamplures viri doctiſſimi a *Nigrio* relati honorificentiſſimis illum elogiis decorarunt; heic vero tantum proferam, quod de eo legitur in Oratione quadam mſ. in funere *Marcelli Adriani*, *Jo. Bapt.* Filii habita, ubi haec ad rem noſtram. *Hic enim* (*ideſt* Io. Bapt.) *Filium hunc ſuum inter alios in litterarum ſtudiis ob egregiam eius indolem a primis incunabulis inſtituit, imo quod mirum eſt, veluti ſi ab eius ortu mirum filii ingenium praeſentiret, eodem* Marcelli *nomine illum cohoneſtare voluit, quo & pater eius, & huius noſtri defuncti avus, primus a ſecretis Flor. Reip. numquam ſatis laudatus, nec ſatis laudandus, fuerat inſignitus. Ne exſpectetis, quaeſo, auditores, ut de* Marcello *avo, ac de* Io. Bapt. *patre huius defuncti aliquid in medium proferam, quum ea illius verſio* Dioſcoridis, *& in eumdem librum commentarius mire perſpicuus talem eum*

---

ita tamen (eius ſunt verba) *ut* Marcelli *mei in dicendo maieſtatem, in ſingulis quibuſcumque explanandis vehementiam nonnihil ſemper deſideraturus ſim.*

IV. *Aldi Manutii* eidem. Data Venetiis XXVIII. Octobr. MCCCCXCIX. in qua eidem *Marcello* quotquot typis ſuis ediderat graecos libros ſe miſiſſe teſtatur.

V. *Lucae Albizii*. Dat. ex Lomel die XX. Sept. MDI. in qua de congreſſu quodam a Florentinis legatis inito agitur.

VI. *Thomas Soderini* Card. Data Romae XXIII. Febr. MDVIII. in qua deſcriptionem quamdam Etruſcarum antiquitatum a *Marcello Virgilio* ſibi miſſam ſummopere laudat.

VII. *Michaelis Venturi* Epiſt. Data Romae die V. Maii MDXX. in qua ſe plurimum expetitas litteras ab eo accepiſſe gloriatur, & amici communis in propulſandis ab eo calumniis fidem, animumque commendat.

oſtendat, ut non modo ſui temporis alios praeclaros viros exſuperare viſus fuerit, ſed etiam iudicio ſummorum virorum, quibus eo tempore noſtra Civitas erat refertiſſima, auxilio, & ſumptibus Coſmi Medicis, *ac* Laurentii, *etiam antiquos aequare fuerit aeſtimatus &c.*

Marcelli itaque fama, quum longe, lateque percrebuiſſet, Summus Pontifex *Leo* X. huius opera uti in rebus gravioribus decreverat, at quum iter Romam ſuſcepturus eſſet, multis laboribus, ac vigiliis defatigatus, poſtquam equo, quo rus petens vehebatur, in parietis angulum deiectus fuerat, in morbum incidit, levem initio, ſed ita gravem deinde, ut eodem interierit A. MDXXI. aet. ſuae A. LVII. Eius vero cadaver in Eccleſia S. Franciſci extra Florentiae moenia ad Montem tumulatum fuit, hac adpoſita inſcriptione:

MARCELLVS VIRGILIVS, REIPVBLICAE FLORENTINAE SECRETARIVS, SIBI VXORIQVE SVAE, ET POSTERIS POSVIT. VIXIT AN. LVI. MENSES VI. DIES XXVII. OBIIT V. KAL. DECEMBRIS MDXXI.

In pariete ex adverſo eius heredes effigiem marmoream ponendam curarunt, his carminibus exornatam:

SVPREMA NOMEN HOC SOLO
TANTVM VOLVNTAS IVSSERAT
PONI; SED HANC STATVAM PIVS
EREXIT HERES NESCIVS
FAMAE FVTVRVM, ET GLORIAE,
AVT NOMEN, AVT NIHIL SATIS.

Latomius eum pariter hoc epigrammate cohoneſtavit:

En tibi Virgilium *dederunt*, *Florentia*, *Divi*
Quo nomen, *inſtar Mantuae*,
Nobile ſuſtineas; *illa aurea quatenus aetas*
Permittit iſti ferreae.

ALDOBRANDVS CAROLVS.

Carolus *Aldobrandus*, *Thomae Caroli* filius, quem perperam *Aldobrandinum* vocitat *Iulius Nigrius* in Hiſtor. Florentinorum Scriptorum pag. 115. (1) patria fuit Florentinus ex nobili progenie natus, ut animadvertit *Salvinus Salvinius* in additionibus ad memoratam *Nigrii* hiſtoriam, mſſ. in Bibliotheca Publica *Marucelliana*. *Queſta famiglia degli* Aldobrandi (inquit) *à goduto tre volte il Priorato per la maggiore nella Repubblica Fiorentina per quartiere S. Croce*, *Gonfalon. Ruote*. *Il primo fu nel* 1480. Tommaſo *di* Carlo *di Ser* Tommaſo; *il ſecondo nel* 1488. Domenico *ſuo Fratello*, *e il terzo il noſtro* Carlo *nel* 1518., *e figliolo di detto* Tommaſo *di* Carlo. *Queſto* Carlo *Scrittore ſi trova accaſato nell' anno* 1507. *colla* Ginevera *di* Antonio *di* Bernardo Ridolfi, *come alla Gabella dei Contratti Libro B.* 158. *a c.* 132. *In fine del Libro intitolato* Lauretum, *che altro non è*, *che una collezione di Poeſie Latine in lode di* Lorenzo de' Medici, *ſi trova una Lettera Latina di* Carlo Aldobrandi *a* Lorenzo *ſuddetto in commendazione di* Severo Minervi *da Spoleti*.

---

(1) In errorem induxit *Nigrius* etiam Cl. *Mazzuchellium* Scrittori d' Italia Tom. I. Par. I. pag. 388. quem correxit *Salvinus* in cit. notis.

Auli Gellii Noctes Atticas Florentiae *Iuntarum* typis evulgavit anno MDXIII. menſe Ianuario, quas ſuis litteris *Laurentio Mediceo* viro magnanimo nuncupavit, in quibus haec notanda ſunt verba; *Eo factum eſt, ut ego* Gellii *Noctes Atticas admiratus, ſemper amaverim, ut quum primum potui, Magnifice* Laurenti, *ſi non emendatas, minus certe corruptas ad alios tranſmiſerim, qui ſane multi temporis labor fuit. In quo quum alios veteres Codices, quotquot aſpicere licuerit, tum vero ex antiqua Bibliotheca tua emendatos cum his, qui circumferuntur, diu omni adhibita diligentia contulerim &c.* Quod tanta felicitate *Aldobrandus* eſt aſſequutus, ut elegantiſſimum in ſui laboris commendationem *Alexii Lapaccinii* Carmen promeritus fuerit.

Opuſculum MS. de modo, ſive ratione ſtudendi ad *Laurentium Medicem*, *Petri* Filium, cum tetraſticho *Andreae Dactii* ad Lectorem habemus in *Laurentiana* Bibliotheca Plut. LIII. Cod. membr. 4°. n. 21. (1) Epiſtolae nuncupatoriae tale eſt initium; *Mihi optanti cui potiſſimum noſtras lucubrationes dicarem; (libelli enim, ut tu quoque optime ſcis, ſine dicatione ſuo quaſi carere patrocinio videntur) tu primus omnium occurriſti, cuius plurima, atque ampliſſima Avi, Patriſque tui beneficia in nos ſemper animo inhaerebunt, quoad vixero. Suſcipe igitur libellum ſub tuae auctoritatis clypeo in lucem prodire nequaquam formidaturum.* Opuſculum incipit: *Decreveram aliquid in humanis ad te ſcribere litteris, quoniam ſine his parum homines in ho-*

---

(1) Catalog. Cod. Latinor. Tom. II. pag. 617. ubi ipſum adfero *Andreae Dactii* Tetraſtichon.

neſtis artibus proficere videmus &c. Definit = *ac de ſtudiorum quidem genere pro tempore a me ſatis hoc ſcriptum ſit. Vale, &, quum plus ocii ab ipſa Domina Philoſophia nactus fuero, plura exſpecta.* Praeterea eiuſdem monitum ad Lectorem (1) occurrit in commendationem italicae Verſionis Commentariorum *Iulii Caeſaris*, auctore *Dante Popoleſchio*, quae Florentiae edita eſt Anno MDXVIII, a di XXX. di Ottobre per *Io. Stephano di Carlo* da Pavia.

ALPHERIVS FRANCISCVS.

Alpherius Franciſcus Florentinus (2) Italicae Poëſeos ſtudioſus tribus editionibus Italicorum *Franciſci Petrarchae* Carminum, quae *Iuntarum* elegantiſſimis typis Florentiae prodierunt Annis MDIV. MDX. & MDXV. praefuit, cuius videndae ſunt praefationes, ſuis locis relatae, in quibus quid in iis caſtigandis, & priſtinae integritati reſtituendis praeſtiterit, quam apertiſſime declarat. *Apoſtolus Zenus* in Additionibus ad Biblioth. Italicam *Iuſti Fontanini*, Venetiis apud *Io. Bapt. Pa-*

---

(1) Male indicatur a *Nigrio* l. c., qui adfirmat: *molte ſue lettere ſtampate, unite alla traduzione dell' idioma latino nell' Italiano de' Commentari di* Giulio Ceſare, *da* Dante Popoleſchi *Fiorentino*.

(2) De *Alpheria Strinatorum* Familia conſule *Dominicum Mar. Mannium Oſſervat. Iſtor. Sopra i Sigilli.* Firenze MDCCXL. ſeg. 4. Tom. XI. pag. 133. In armolario Florentino apud *Clementem* del *Pace*, alias citato legitur: *Alfieri Franceſco*. A MCCCCXXXVIII. *Striſcie roſſe* in campo verde, ed una ſtriſcia bianca del mezzo orizzontale.

Paſqualium MDCCLIII. 4. pag. 21. haec ad rem noſtram memoriae prodidit, ubi loquitur de prima *Petrarchae* Florentina editione Anni MDIIII. *Innanzi a queſte tre edizioni Fiorentine* (cioè del 1510. 1515. 1522. dei Giunti) *vi à quella del medeſimo* Filippo *di* Giunta *nel* 1504. 8. *col titolo preſo da quella di* Aldo, *di cui pure vi imita il corſivo:*

LE COSE VOLGARI

DI M. FRANCESCO PETRARCA.

Ella ebbe per correttore un Fiorentino, al quale non piacque di ſpiegare apertamente il ſuo nome, ſe non ſotto queſte note abbreviate

FR. ALPH. FLOR.

nelle quali però, a me ſembra di ravviſare Franceſco Alfieri *Fiorentino, in cui dopo il* 1526. *mancò la famiglia degli* Alfieri, *detta anche degli* Strinati, *ſecondo l' atteſtazione che ne fa il* Monaldi *nel ſuo Prioriſta preſſo di me MS.* pag. 238. = *E parlando del canzoniere del* Petrarca (del 1515) *vi fa* (cioè Franceſco Alfieri) *onorata menzione del già caſtigatore, & impreſſor ſuo Sulmonenſe* Aldo Manuccio (ſoggiungendo con queſte preciſe parole) eſſendo eſſo da queſta luce ſubtratto. *Era dunque morto il buon* Aldo *avanti l' Aprile del* 1515., *in cui ſi diede finimento a queſta terza impreſſion del* Giunta; *ma non ſo con qual fondamento, il Fiorentino lo chiami* Sulmoneſe, *poichè neſſun diſſe mai, che* Sulmona *foſſe la patria di* Aldo.

ANGELVS NIC. BVCINENSIS.

NIcolaus *Angelus a Bucine*, qui eſt pagus Florentinae ditionis in Valle Arni ſuperioris, *Balthaſaris* filius (1), vir fuit undequaque doctus, & natus, teſte *Mich. Poccianto* (2), *ut veteres auctores temporis, & hominum vitio corruptos, & mortuos ad vitam revocaret*. *Auguſtinum Dathum* in Senenſi Academia litteras humaniores publice profitentem audivit, ac poſtea in eadem Academia utrarumque litterarum Profeſſor extitit. (3) Exinde vero beneficio *Iacobi Salviati* (4) in Florentinum Gymnaſium anno MCCCCXCII. fauſtiſſimis *Mediceae* Domus auſpiciis accitus eſt, ubi non ſolum latinas graecaſque litteras publice magna cum laude edocuit, verum etiam in caſtigandis, & in lucem emittendis antiquis ſcriptoribus, qui in *Iuntarum* typographio excudebantur ſedulam operam collocavit. (5) Prodierunt prae reliquis

(1) Nomen patris dat *Steph. Mar. Fabruccius* Opuſc. XII. Memorab. Piſan. Univ. pag. 5. ubi memorat etiam claros illius aetatis viros *Marcellum Virgilium*, *Froſinum Boninium*, *Steph. Sterponium*, *Marianum Tuccium*.

(2) In Catal. Flor. Scriptor. pag. 136.

(3) In meo Spec. Litterat. Flor Saec. XV. Tom. II. pag 64.

(4) Id eruitur ex Epiſt. nuncup.. *Ioanni Salviato* praefixa *Macrobii* Saturnal. Flor. apud *Iuntam* MDXV. his verbis: *qui beneficio* Iacobi *parentis tui ſapientiſſimi, quem magnum virum, & excelſum urbs noſtra ad omnem occurſum grande ſui praeſidium agnoſcit, primum Florentiae humanitatis litteras publice profitemur*.

(5) Haec ipſemet teſtatur in Epiſt. ad *Laur Mediceum*, praemiſſa editioni Comoediarum *Plauti*. *Phil. Iunta*

A. MDXIV. *Plauti* Comoediae XX, in quibus gloriatur, *quod* (eius ſunt verba) *nos omnium primi legerimus prologum Bacchidibus dimidiatis, & primi actus initium diligentia noſtra repertum reſtituimus, Moſtellariae vero ſcenas utique perturbatas ad earum membra disiecta, & confuſa in ordinem ſuum redegimus.*

Omnia fere *Ciceronis* Opera recognovit, unde in Epiſtola nuncupatoria ad *Bernardum Divitium* Bibienenſem S. R. E. Cardinalem, Philoſophicis *Tullii* Operibus praemiſſa, Florentiae apud *Iuntas* MDXVI. 8. *profuimus*, inquit, *certe plurimum, tum alibi, tum nuper in his divinis* Ciceronis *Operibus, quibus, ad innumerabilium errorum emendationem, aliquot interim membra, quae deſiderabantur, ut in fine ſecundi libri de Divinatione, reſtituimus &c.* Videnda eſt etiam *Philippi Iuntae* dedicatio Orationum *Ciceronis* in *Verrem*, & *Bernardi* item *Iuntae* epiſtola praemiſſa Orationibus in *M. Antonium* Anno MDXV. (1) nec non eiuſdem *Bucinenſis* dedicatio

in Praef. ad *Quintilianum* A. MDXV evulgatum, *Robertum Acciaiolum* ita adloquitur. Nicolaus Angelius Bucinenſis, *qua ſit utriuſque linguae peritia, quave examinis ſolertia Scriptorum virtuteſque, & vitia caeleſti quodam naturae beneficio expendat, te*, Roberte Acciaiole, *quod eo ſis aliquando praeceptore uſus, ut plurimi Urbis noſtrae viri doctiſſimi, nequaquam fugit. Huius tam eruditi hominis opera, & induſtria ſumus ad communem litteratorum utilitatem citra biennium uſi in recenſendis optimis quibuſdam latinis auctoribus, qui poſtea typis noſtris in hominum manus emendatiſſimi exivere.*

(1) Epiſtola typographi Iuntae *Antonio Nerlio* ita incipit; *Cogitanti mihi, humaniſſime* Antoni, *cui* Cice-

ro-

Rhetoricorum Novorum *Ciceronis* ad *Philippum Strozzam* eiuſdem Anni MDXV. in qua de his *Ciceroni* adſcriptis operibus doctiſſimeediſſerit.

Auctores etiam de re ruſtica maximam lucem ab eodem acceperunt, ut teſtatur laudatus *Philippus Iunta* in Praefatione ad *Franciſcum Victorium* A. MDXV. quae initio legitur. *Accedit praeterea* Nicolai Angelii *Bucinenſis, tui quondam praeceptoris, accuratiſſima caſtigatio, qui quidem vir de utraque lingua benemeritus ſuis lucubrationibus multa turgida reſecavit, hiantia ſupplevit, carioſa polivit, tumentia complanavit &c.*

Nec praetereunda ſub eodem anno MDXV. *Macrobii* interpretatio in ſomnium *Scipionis* a *Cicerone* confictum, & Saturnaliorum libri VII. ſumma a *Bucinenſe* diligentia caſtigati, & *Ioanni Salviato* iuveni praeſtantiſſimo inſcripti, & *T. Livii* decadum relliquiae, quas anno MDXXII. *Iulio Medici* Cardinali ampliſſimo quatuor in 8. Voluminibus dedicavit.

In lucem extulit iiſdem ſemper *Iuntarum* typis A. MDXXII. Opuſculum Elegiacis verſibus exaratum *Hieronymi Angeriani* Neapolitani, cui titulus *De miſeria Principum*, quod ipſi *Angeriano* pereleganti Epiſtola nuncupavit, in qua ait: *Statueram poſthac utique ſilere, nec ſtyli fortunam ſubire amplius, quum ſingula de nobis in dies magis euntes annos praedari, & animum ſimul cum corpore conſenuiſſe intelligerem &c.*

---

ronis Philippicas, *altum dicendi genus, magna cura a* Nicolao Angelio *Bucinenſe Rhetore conſumatiſſimo nuper recognitas, & in noſtra officina ſumma diligenti impreſſas dicarem, tu in hac dicatione digniſſimus occurriſti.*

. Denique ultimos *Priſciani* libros de Syntaxi ad vitam quodammodo revocavit, editique fuerunt ab *Antonio Francino* Anno MDXXIX. cum titulo: *Libri duo poſtremi* Priſciani *de Syntaxi caſtigati a* Nicolao Angelio *Bucinenſi*. *Nicolai* eiuſdem beneficio integram *Calpurnii* Bucolicam habuimus, qui Anno MCCCCXCII. contulit tam *Calpurnium*, quam *Nemeſianum* cum vetuſtiſſimo Codice, quem e Germania Florentiam attulit *Thaddaeus* ille *Ugoletus* Parmenſis, *Matthiae Corvini*, Pannoniae Regis, Bibliothecae Praefectus, vir in utraque pagina doctiſſimus. Eclogae *Calpurnii*, ac *Nemeſiani* ab *Angelo* collatae, ac marginalibus animadverſionibus auctae adſervantur in Codice membr. Biblioth. *Riccardianae* (1), ubi in fine *Calpurnii*, manu *Angeli* animadvertitur: *Ex vetuſtiſſimo Codice e Germania allato is eſt tranſcriptus titulus*: *Finis Bucolicorum* Calphurnii. Aurelii Nemeſiani *Poetae Carthaginenſis Ecloga prima &c.* Ad quarum calcem: *Contuli ego* Nicolaus Angelius *hunc Codicem*, *cum multiſque aliis*, *& cum illo vetuſtiſſimo Codice*, *quem nobis* Thadaeus Vgoletus *Pannoniae Regis Bibliothecae Praefectus e Germania allatum accomodavit*, *in quo multa carmina ſunt reperta Anno Salutis* MCCCC. LXXXXII. In eadem *Riccardiana* Biblioth. prout ex Catalogo ab *Io. Lamio* edito pag. 294. Codex Chart. in 8. n. CCXL. exſtat, in quo habentur: Proverbiorum collectanea *Nicolai Angelii* Bucinenſis ad *Ioannem Neſium* ornatiſſimum Virum, tunc Flo-

(1) L. IIII. nº. XIV. in 4. Vid. Catal. pag. 90.

rentini Archigymnaſii Praeſidem . Tradit in Praefatione, quam iuvat integram adferre ſe collegiſſe non paucas Proverbiorum Centurias.

Nicolaus Angelus Bucinenſis Iohann. Neſio *ornatiſsimo Viro ſalutem.*

Inchoavi, veteres quoſdam imitatus, proverbiorum collectanea, quorum de varia utriuſque linguae lectione ad hanc uſque diem collegimus non paucas centurias, quas nondum in hominum manus emiſimus, veriti ſimul, ne editio praecipitetur, ut maior in dies, id quod fit, eorum numerus accreſcat; tres tamen de multis edidi Centurias ſub te, Ioannes Neſi, *tribuno minore, ideſt tuo nomini dicatas, dignus certe, qui fias paulo poſt univerſae cohortis dux, & graviore eius generis munere doneris; quippe qui Florentino Gymnaſio univerſo praeſis, & ſocraticae diſciplinae, & linguae Romanae elegantia, ingeniique magnitudine ceteros aetatis noſtrae viros eruditos, altis, ut aiunt, aquis praecurras; quod tam ſcio dictum etiam contra omnem adulationem, quam ſupra eorum fidem, qui te non norunt futurum, ſed poſteritas, ſpero, cui tuis ſcriptis fias illuſtris, me omni adulationis crimine vacaſſe facile intelliget.* Item ſub n°. cxxi. occurrit: *Nicolai Angelii* libellus *de complexu partium Orationis.* Idem titulus prooemio praefigitur ad *Dominicum Contem* Bucinenſem, Protonotarium, & ſcriptorem Apoſtolicum 4. ſine nota impreſſionis. Praeponitur Epigramma in laudem auctoris, & operis, quod conſtat verſibus xiv. Accedit in fine *Andreae Dactii* tetraſtichon in laudem operis.

Inter Codices autem Subdecani *Gabrielis Riccardii*, qui nunc in domeſticam familiae *Riccardiae* Bibliothecam inlati ſunt, reperitur Cod. chartac. in 4°. ſignatus n°. cclxxxii. cum hac Epi-

graphe: Angelius Nicolaus *Bucinenſis Epiſtolae ex Praeereptione Opuſculi de complexu partium orationis*.

Item *Nicolai Angelii* Bucinenſis Epiſtolae V. de quibuſdam piſcium, avium, herbarum, animalium, artificum vocabulis MS. in Cod. chart. in 4. n°. IX. eiuſdem Biblioth.

Illi etiam acceptam referre debemus italicam verſionem Epiſtolarum *Bruti*, quae habetur in Codice Chart. in 8. Biblioth. eiuſdem n°. DLXVIII. cum hac Epigraphe: Bruto *Epiſtole volgarizzate da* Niccolò Angelio.

Denique eidem fortaſſe adſcribenda ſunt Italica quaedam carmina, quae ibid. adſervantur Cod. chart. in 8. O IV. n°. XLVI. Catal. pag. 30.

BENIVENIVS ANTONIVS.

B*enivenius Antonius*, *Dominici* theologi praeſtantiſſimi, & *Hieronymi* Poëtae venuſtiſſimi uterinus frater (1), philoſophus inſignis, & teſte

(1) En doctorum huius illuſtris Familiae virorum arbor gentilitia.

Benivieni *Paolo*

Domenico Can. di S. Lorenzo morto 1507.

Ant. Medico morto 1502.

Girolamo Filoſofo Platonico morto 1542.

Michele

Lorenzo primo Conſolo dell' Accad. Fior. nel 1541. morto 1547.

Antonio Can. di S. Lorenzo morto 1598.

Marſilio Ficino Medicus magni nominis, idemque liberalium artium ſtudioſiſſimus (1) plura ingenii ſui monumenta latino, & eleganti eloquio conſcripſit, quorum praecipuum inſcribitur: Antonii Benivenii *de abditis nonnullis, ac mirandis morborum, & curationum cauſis. Impreſſum Florentiae anno ab Incarnatione Dominica* MCCCCCVII. *octavo Kalendas Octobris, opera, & impenſa* Philippi Giuntae *Florentini*. 4; quod quidem opus *Hieronymus Benivenius* frater *Ioanni Roſato* Medico, & Philoſopho clariſſimo dedicavit (2). Natus eſt, teſte *Salvino* (3), die III. Novembris MCCCCXLIII. Prima litterarum elementa accepiſſe a *Franciſco Caſtilioneo*

---

(1) Vid. inter *Ficini* Epiſtolas Lib. V. pag. 108. editionis A. MCCCCXCV. f. Epiſtolam *Antonio* noſtro datam, de quo etiam alibi meminit in Epiſtolis ipſis, ut pag. 22. & 123. t. Vid. *Paſchalem Gallum* in Bibliotheca Medica Baſileae MDXC.

(2) Prodiit rurſus Venetiis ſumptibus *H. Octaviani Scoti* MDXVI. 8.; Pariſiis apud *Chriſtophorum Wechelium* MDXXVIII. cum *Galeni* libro de Plenitudine a *Ioanne Guinthero* converſo; dein Baſileae apud *Cratandrum* A. MDXXIX. una cum *Scribonio Largo* de Compoſitionibus medicis; & cum obſervationibus *Remberti Dodonaei* inter medic. obſervat. exempla Lugd. Batav. MDLXXXV. a pag. 122. ad 259. Hinc eruere per ſe quiſque poterit, *Pocciantum* l. c. & *Valorium* in Libello inſcripto: *Termini di mezzo rilievo ec.* erraſſe, adfirmantes hoc opus prodiiſſe Florentiae Anno MCCCCXCVI. nam, niſi poſt mortem auctoris anno ſupra indicato, non vidit lucem.

(3) In notis MS. ad *Nigrium* pag. 55. qui addit: MCCCCLXXI. *Maeſtro* Antonio *di Ser* Paolo *di* Lorenzo Benivieni *medicò* Caterina *di* Franceſco *di* Nero *di* Filippo *del* Nero: *Notificazioni dal* 1471. *al* 1478. *in Gabella*.

Rectore doctiſſimo in Divi *Appiani* Baſilica, una cum *Peregrino Allio*, viro clariſſimo, ipſemet teſtatur (1). Maxima habitus eſt exiſtimatione apud doctiſſimos quoſque ſui aevi, & *Politianum* praeſertim, qui in libro ſuorum carminum elegiam dictavit in laudem Domus *Beniveniae* (2) miſſam *Antonio Benivenio* Medico anno MCCCCLXXII. quae inc.

Ut Sonipes geminas attollit Martius aures,
Quum raucae belli ſigna dedere tubae,
Sic mihi languenti ſurgunt in pectore vires,
Ingenii laudas quum monumenta mei;
Et merito, neque enim tanto ſub iudice tutus
Pertimeo vulgi ſcommata vana rudis &c.

Obiit Florentiae A. MDII. cuius cadaver in aedibus Divae Annuntiatae reconditum fuit, cum hac in marmore inſcriptione:

D. O. M.

ANTONIO BENIVENIO PATRI PHILOSOPHO, AC MEDICO
SIBI POSTERISQ. MICHAEL BENIVENIVS POSVIT
OBIIT DIE XI. NOVEM. AN. SAL. M. D. II.

Benedicti Varchienſis carmina quaedam in laudem *Antonii Benivenii*, non huic tribuenda ſunt, ut male opinatur *Nigrius* l. c. pag. 56. ſed iuniori *Antonio Benivenio*, qui vitam *Franciſci Victorii* ſe-

(1) In Cap. LXII. operis memorati *de abditis &c.*
(2) Notandum prae reliquis in ea hoc diſticon:

Felix grata Domus Lycio Benivenia *Phoebo*
Cui ſua conceſſit munera cuncta Deus.

nioris litteris commendavit. Florentiae apud *Iuntas* MDLXXXIII. 4. quique obiit A. MDXCVIII. aet. LXV. ut *Salvinus* tradit: *Faſti Conſolari dell'Accademia Fiorentina pag.* 201.

De *Antonio* autem ſeniore non pauci cum laude meminere, quos Cl. *Mazzuchellius* accurate recenſet: *Scrittori d' Italia. Breſcia per* Gio. Battiſta Boſſini MDCCLX. fol. Tom. II. Part. II. pag. 856.

BENIVENIVS DOMINICVS.

Dominicus Benivenius Ser *Paulli* filius, *Hieronymi* poëtae, & *Antonii* medici frater, inter Sancti *Laurentii* Canonicos cooptatus eſt A. MCCCCXCI. Obiit die IV. Decembris anno MDVII. Ex libro deliberationum Capitularium *Laur.* Baſilicae (1) deprehendimus, dictae Eccleſiae ſuam ſupellectilem reliquiſſe, & exiguam pecuniae ſummam in eleemoſynas pro centum Sacrificiorum ſuffragio erogandam, ibique fuiſſe tumulatum, interveniente *Laurentiano* Collegio, nec non Patribus Ordinis Praedicatorum D. *Marci*, quibus erat addictiſſimus.

Philoſophiae, tum Ariſtotelicae, tum Platonicae cultor, & Theologiae in Academia Piſana doctor eximius Anno MCCCCLXXXIX. (2); vir denique ante alios pius erga Deum, erga homines iuſtus, & miſericors, ita acute, & ſubtiliter in legendo, & diſceptando divinarum litterarum ſecreta inveſtigavit, ut vulgo *Scotinus* alter appellaretur. (3)

---

(1) In Tabulario Capituli *Laurentiani* libro ſignato A. 3. pag. 60. ab Anno MDI. ad MDXVI

(2) *Fabruccius* Monum. Hiſt. Gymn. Piſani opuſculo VI. parte poſtrema §. XI.

(3) *Poccianus* l. c. pag. 49.

Eruditae poſteritati tranſmiſit opuſcula varia, quorum ad manus pervenit:

I. *Scala ſpiritualis ſuper Virginis nomen*, etruſco ſermone elaborata, cuius initium eſt: *Più volte diletta Madre avetè da me ricerco &c.* (1)

II. *Tractato di Maeſtro* Domenico Benivieni *Prete Fiorentino in difenſione, & probatione della doctrina & prophetie predicate da Frate* Hieronymo *da Ferrara nella Città di Firenze. In Firenze per Ser* Franceſco Buonaccorſi *a dì* 28. *Maggio* MCCCCXCVI. 4. (2) Curavit etiam, ut in vulgus prodiret

III. Eiuſdem Savonarolae *Triumphus Crucis*, cui ad lectorem praefationem addidit, in qua humanum genus adloquitur, monitumque reddit de eminentibus auctoris virtutibus, quas in eo ſuſpicit, & admiratur, & calumniarum atrocitatem, quibus adfectum per ſummam iniuriam ingemiſcit, deteſtatur. Prodiit autem Liber *Florentiae* MDXVI. *per* Giovan Stefano di Carlo *da Pavia* (3) ibique ſe D. *Laurentii* Canonicum dicit.

IV. Inter anecdota laudatus *Nigrius* (4) recenſet Apologiam pro ipſomet *Savonarola*, in formam Dialogi ab eo conſcriptam.

V. *Fabruccius* vero in Monumentis hiſtoricis Piſani Gymnaſii memorato Opuſc. VI. Parte poſtrema §. XI. refert eiuſdem quinque morales E-

(1) *Pocciant.* l. c.

(2) In eo de miraculis, & prophetiis ipſius *Savonarolae* homo nimis credulus, agit, quem librum commemorat in celebri Lexico *Petrus Baelius*.

(3) Vid. *Mazzuchel.* l. c. Tomo II. Part. II. pag. 859. ubi plura de eius ſcriptis ſtudioſe congeſſit.

(4) *Scrittori Fiorentini* pag. 150.

piſtolas, a ſe in Bibliotheca *Aſcanii* equitis *Samminiati* viſas, ex quarum una apparebat, *Benivenium* Piſcienſi etiam hoſpitali fuiſſe Praefectum, & forſan illi, quod S. *Iacobi* ſimul, & *Philippi* nuncupatum in Monaſterium *S. Mariae Novae*, Ord. *S. Benedicti* cum priſtino honore peregrinos excipiendi, tranſiit, & adhuc viget (1).

VI. *Benedictus Philologus* Florentinus ſub eius nomine, typis *Philippi Iuntae* in lucem extulit *Senecae* tragoedias Anno MDVI. diſertiſſima Epiſtola inſcripta: *ad* Dominicum Benevenium *Divi* Laurentii *Canonicum*. In ea eius laudes, & ingenii monumenta ſummis effert laudibus, ac praecipue opus iam ad finem deductum, quod *Lucerna Religioſorum* inſcribebatur, & in *ſacros omnes Eccleſiae hymnos Commentaria*. *Picus Mirandulanus* in Epiſtola ad *Politianum* (2) qua opus ſuum de Ente, & Vno, *Dominico* nuncupat *Benivenio*, ſubiungit: *quum forte, &* Dominicus Benivenius *adeſſet, utrique noſtrum pro ſua, & doctrina, & integritate chariſſimus*. *Marſilius Ficinus* amicum, & complatonicum ipſum appellat Libro VIII. Epiſt. XX. Doctrinam illius, integritatemque commemorat in Epiſtola ad eum data *ex Fracta* die x Novembris A. MCCCCLXXXVI. cuius initium: *Salve, mi* Dominice, *in ſortem Domini electe &c.* In etruſca etiam Poëſi ſe laudabiliter exercuiſſe, impreſſa inter opera *Hieronymi* Fratris eius elucubratio demonſtrat (3), & ipſemet *Politianus* indicat in E-

(1) *Franciſcus Galeottus* in Monum. Piſcienſ. Mſs. pag. 221. 252. 258.

(2) Libr. XII. Epiſtolar. *Politiani*.

(3) Hinc iure merito de eo loquitur *Ioannes Marius* Cre-

legia in laudem Domus *Beniveniae* alibi commemorata, ubi ait:

Biſſenos alius modo quum tranſcenderit annos,
Pectore iam canos vincit & ore ſenes,
Cederet huic Thamiras docti certamine cantus,
Cederet aurata Calliopea Lyra;
Argumenta etiam logicis miranda figuris
Implicat, & magnum verſat Ariſtotelem &c.

Dominici obitum *Hieronymus* frater amare deflevit, ſeque ipſum conſolando, haec carmina effudit:

Se morto vive ancor colui, che in vita
Troppo certo al tuo cuor fu grato, e piacque
Ond' era al ſuo deſio la via impedita &c. (1)

BENIVENIVS HIERONYMVS.

Hieronymus Benivenius, *Dominici*, & *Antonii* Frater, poeta etruſco carmine clarus (2) natus eſt anno circiter MCCCCLIII. atque inter mortales

---

Creſcimbenius in hiſtoria etruſcae poëſeos, & *Dominicus Georgius* in Catalogo Bibliothecae Marchionis *Capponii*. Romae MDCCXLVII. 4. pag. 55.

(1) Conſule Cl. *Mazzuchellium* l. c. pag. 859.

(2) En iudicium, quod de eo adfert *Creſcimbenius* Vol. II. *Stor. della Volg. Poeſia* pag. 330. *Sebbene nello ſtile de' componimenti ritenne non poco della corruzione del ſecolo, nondimeno colla Platonica Filoſofia (nel che fu riputato de' primieri dell' età ſua) adoperò molto delle ſue rime; dimodochè, ove non giugne colla coltura, e colla leggiadria, ſuppliſce coi ſentimenti, e colla dottrina, la qual per vero fu ſingolare.* Vid. etiam *Quadrium Storia, e ragione d' ogni Poeſia*. Vol. II. pag. 218. Sed pridem *Do-*

ita animi probitate, & ingenii acumine praeſtans evaſit, ut non tantum ab illo clariſſimo orbis lumine *Ioanne Pico Mirandulano* arctiſſime diligi (1); ſed etiam ſua ipſius etruſca carmina ab eodem illuſtrari promeruerit, & in primis Canticum *de Amore* inſcriptum, cuius initium: *Amore dalle cui mani ec.* quod ipſemet *Picus* uberrimo commentario in tres libros diſtributo explanavit (2).

Dominicus Mellini Deſcrizione dell'entrata in Firenze della Regina Giovanna *di Auſtria Granducheſſa di Toſcana*. Florentiae impreſſa A. MDLXVI. 4. pag. 19. ſcriptum reliquerat: Girolamo Benivieni, *il quale oltre la cognizione delle ſcienze, bontà, et ſantità della vita fu molto dedito alla Poeſia, et più coſe ſcriſſe con aſſai grande ſtile, et facilità, ſpiegando i ſuoi bei concetti, et ogni coſa empiendo del gratiſſimo odore de' frutti del ſuo nobiliſſimo ingegno.*

(1) *Ioannes Franciſcus Picus*, nepos *Ioannis Pici*, in vita praemiſſa Operibus eiuſdem *Pici* haec tradit: *Diebus ſingulis preces ad Deum ſuis horis effundebat; pauperibus ſemper, ſi qui occurrerant, pecunias tribuebat; nec eo contentus* Hieronymo Benivenio *Civi Florentino, litterato homini, quem pro magna in ipſum charitate, proque morum integritate dilexit plurimum, demandaverat, ut propriis pecuniis ſemper ſubveniret egenis; nuptum quoque Virgines traderet, eique ſtatim ut erogatos nummos, quam primum reſtituere poſſet, renunciaret. Id enim muneris ei delegaverat, quo facilius veluti fido internuncio, pauperum Civium calamitates, & miſerias, quae ipſum latuiſſent, relevare quiret.*

(2) Habes Mſs. in *Riccardiana* Pl. O. IV. num. 33. Cod. chartac. in fol. & inter Codices in 4. n°. 418: Subdecani *Riccardii* reperitur cum hac epigraphe. *Comento abbreviato ſulla Canzone d' Amore di* Girol. Benivieni, & alia hujuſmodi Carmina O. IV. n°. 22. 418. 756.

Exſtat etiam de amore, & pulchritudine liber unus ad *Ioannem Franciſcum* Mirandulae, & Concordiae Principem, quod quidem opus favente Muſa elaboratum, & ipſe ſuis ſcholiis enarravit, & incipit: *Avendo io, già, ſono molti anni, infra i primi ſudori della mia gioventù ec.* (1) Bucolicum carmen Eclogis octo diſtinctum cum argumentis eiuſdem ad Dominum *Iulium Caeſarem Varanum* Camerini Principem, quod inc.

Dimmi, *exſpetta Fileno* ec.

Canticum in laudem *Dantis* praefigitur editioni *Iuntinae* Anni MDVI. 8. cum titulo: *Cantico di* Hieronymo Benivieni *Cittadino Fiorentino in laude dello excellentiſſimo Poeta* Dante Alighieri, & *della ſequente commedia da lui divinamente composta*. Inc.

---

(1) Hunc praeſefert titulum: *Commento di* Hierony. B. *ſopra a più ſue Canzone et Sonetti dello Amore, et della bellezza divina. Impreſſo in Firenze per* S. Antonio Tubini *et* Lorenzo *di* Franceſco *Venetiano*, *et* Andrea Ghyr. *da Piſtoia a dì* VIII. *di Septembre* MCCCCC. in fol. Inſcribitur ab auctore *Ioanni Franciſco Pico* Principi Mirandulano, duplici Epiſtola, in quarum poſtrema immaturam mortem *Ioannis Pici* effuſis lacrymis amare deflet. Subiicitur in fine pag. CXXXIX. *Deploratoria del prefato* Hieronymo Benivieni *allo illuſtre Principe* Iohanni Pico *Mirandulano*. Capita ſunt octo, ternario Carmine, ad inſtar Comoediae *Dantis Aligherii*. Accedit tandem pag. CXXXXIV. b. *Amore di* Hieronymo Benivieni *Fiorentino allo illuſtre Signore Conte Meſſer* Niccolò *Vicecomite da Coreggio*; praevia eiuſdem *Benivenii* Epiſtola nuncupatoria. Poematium hoc conſtat ocdoadibus CXIX. MS. in *Riccardiana* habetur in Cod. chart. in fol. Plut. O. IV. nº. 33.

Già Febo a reparar le ardente rote ec.

Adiicitur in fine huius editionis: *Prefazione di* Hieronymo Benivieni *Cittadino Fiorentino in el ſequente* Dialogo *di* Antonio Manetti *a* Benedetto *ſuo Fratello*. Tum ſequitur Dialogus ipſe, in quo interloquuntur *Antonius Manettus*, & *Hieronymus Benivenius*, qui Dialogus etiam ſeparatim impreſſus per manus eruditorum circumfertur. Eius item Capitula, Carmina, Cantica, Odae, Pſalmi, (1) (qui ſunt LXXIII. LXV. XCIX.)

Laudes Chriſti, & quorundam Sanctorum &c. etruſco idiomate exactiſſime recenſentur ab *Ioanne Maria Mazzuchellio* (2).

Curavit etiam ut publica luce donarentur: *I cinque libri di Fra* Girolamo Savonarola *della ſemplicità della vita Criſtiana, tradotti dal latino in vulgare da* Hieronimo Benivieni, quibus praecurrit Epiſtola nuncupatoria ad *Antonium Manettum*. *In Firenze per li heredi di* Philippo di Giunta MDXXIX. 4.

Fuit autem patriae libertatis adſertor; quumque anno MDXXX. Florentina Civitas, *Caroli V.* Imperatoris, iure belli, in *Mediceae* gentis poteſta-

(1) *Salvinus Salvinius* in addiction. ad *Nigrium*. pag. 300. ſubiungit: *traduſſe in terzine i ſette Salmi Penitenziali, e li comentò, dedicandoli alle Monache delle Murate di Firenze. In Firenze* MDVIII. *per* Ant. Tubini *Fiorentino, e* Andrea Guilandi *da Piſtoia. In fine ſono alcune operette ſpirituali di* S. Bonaventura *da lui tradotte, e indirizzate alla diletta in Criſto Sorella* N. de' B.

(2) *Scrittori Italiani* Tom. II. Part. II. pag. 860.

ſtatem veniſſet, *Clementi VII.* Pont. Max. quo olim familiariſſime uſus fuerat, ſatis longam Epiſtolam dare non timuit, de eo quod in novo regimine conſtituendo, contra patriae libertatem moliebatur (1).

Inter plures rariſſimoſque Codices Bibliothecae *Magliab.* unus eſt, complectens *P. Papinii Statii* Silvas impreſſas Florentiae apud *S. Iacobum* de Ripoli An. MCCCCLXXX. in fol. cuius ad marginem *Hieronymus Benivenius* manu ſua adnotavit plurimas variantes lectiones ex Codicibus antiquis optimae notae deſumptas.

Quum ad ultimam ſenectutem perveniſſet, diem clauſit extremum anno MDXLII. aetatis ſuae LXXXVIIII. propriumque corpus tumulari voluit una cum cineribus amiciſſimi ſui *Ioannis Pici Mirandulani* in Templo *S. Marci* Ord. Praedic. Florentiae. In eodem marmore inciſa leguntur epitaphia, quae ſequuntur:

POLITIANVS. IN. HOC. TVMVLO. IACET. ANGELVS. VNVM
QVI. CAPVT. ET. LINGVAS. RES. NOVA. TRES. HABVIT
OBIIT. AN. MCCCCLXXXXIV. SEP. XIV. AETATIS. XL

IOANNES. IACET. HIC. MIRANDVLA. CETERA. NORVNT
ET. TAGVS. ET. GANGES. FORSAN. ET. ANTIPODES
OB. AN. SAL. MCCCCLXXXXIV. VIXIT. ANNOS. XXXII

HIERONYMVS. BENIVENIVS. NE. DISIVNCTVS
POST. MORTEM
LOCVS. OSSA. SEPARARET. QVORVM. ANIMOS
IN. VITA. CONIVNXIT. AMOR
HAC. HVMO. SVPPOSITA. PONI. CVRAVIT
OB. AN. MDXLII. VIX. AN. LXXXIX. MENS. VI

E

(1) Rem fuſe narrat *Varchius Iſtor. Flor.* Libro IX.

Retro autem in pariete haec alia epigraphe legebatur, quae hodie non extat:

IO . PREGO . IDDIO . HIERONIMO . CHE . IN . PACE
COSÌ . IN . CIEL . COL . PICO . TVO . CONGIVNTO . SIA
COME . IN . TERRA . ERI . ET . COME . IL . TVO DEFVNTO
CORP' OR . COLLE . SAGRE . OSSE . SVE . E' QVÌ . CONGIVNTO

BONACCVRSIVS BLASIVS.

Bonaccurſius Blaſius Florentinus, ineunte ſaeculo XVI. fuit coadiutor ſecretarius illius Magiſtratus, qui dicebatur *De' Sigg. Dieci della Guerra della Città di Firenze;* atque italica poëſi ſummopere delectabatur. Scripſit *Diario de' Succeſſi più importanti ſeguiti in Italia, e particolarmente in Firenze dal* MCCCCXCVIII. *al* MDXII. *raccolto da* Biagio Buonaccorſi *in quei tempi Coadiutore in Segreteria de' Magnifici Signori Dieci della guerra della Città di Firenze colla Vita del Magnifico* Lorenzo *de'* Medici *il Vecchio. In Firenze appreſſo i* Giunti MDLXVIII. 4. Habes hunc Diarium mſ. in Biblioth. *Laur.* Pl. LXII. n°. XXIII. chartac. in 4. de quo in Catal. codd. Latinor. Tom. V. pag. 279.

Blaſii italica Epiſtola ad *Hieronymum Benivenium*, in qua ait ſe publica luce donaſſe eius italicum carmen *de Amore divino*, iuxta Platonicorum mentem, cum uberrimo *Ioannis Pici Mirandulani* Commentario, legitur in principio italicorum carminum *Hieronymi Benivenii*, quae Florentiae per heredes *Philippi Iuntae* A. MDXIX. menſe Martio in lucem prodierunt in 8. & in fine Operum *Pici* edition. Baſil. apud *Seb. Henricpetrum* MDCI. fol. pag. 495.

Eius alia Epiſtola item italica ad *Pandulſum Bellaccium*, quae *Nicolai Machiavelli Principem* prae-

currit, exſtat in Codice *Laur.* Biblioth. Plut. XLIV. n°. XXXII. chart. in 8. cuius ſpecimen dedi in Praefatione ad meam veterum aliquot monumentorum Collect. Arretii per *Mich. Bellottum* MDCCLII. 8. pag. XXXVII. & integram inſerui in Catal. Codd. Latinor. dictae *Laur.* Biblioth. Tomo V. pag. 230.

Carmina eiuſdem italica leguntur in Cod. *Laur.* Pl. XLI. n°. XXXIII Vid. cit. Tom. V. pag. 143. & alia ſimiliter, teſte *Nigrio* cit. Hiſt. Flor. ſcript. pag. 109. per manus eruditorum circumferuntur.

De eo haec adnotavit *Salvinus Salvinius* in cit. correctionibus & additionibus ad Hiſtoriam *Nigrii* pag. 109. *Il detto* Biagio *di* Bonaccorſo *di* Filippo *di* Biagio *preſe per moglie nel* 1495. Aleſſandra *di* Daniello *del Maeſtro* Ficino, *nipote del gran* Marſilio, *come alla Gabella de' contratti* D. 146. pag. 154. *Il detto* Biagio *biſavolo del noſtro ſi trova ſquittinato al Priorato per la maggiore* 1381. *Queſti* Buonaccorſi *di* Biagio *paſſavano per il quartiere di S. Maria Novella*. Vide *Mazzuchel. Scrittori Ital.* Vol. II. P. IV. pag. 2295.

BONINVS EVPHROSYNVS.

E*uphroſynus Boninus* a *Pocciante*, & *Nigrio* inter Lycei Piſani Profeſſores adnumeratur (1); quod tamen *Stephanus Maria Fabruccius* in Opu-

E 2

(1) De Scriptor. Florent. *Nigrius* loc. cit. duos diverſos Scriptores fingit, unum pag. 159. *Euphroſino Bonini*, alterum pag. 228. *Froſino Bonini*, adfirmatque perperam ſaeculo XV. ineunte utroſque floruiſſe. Neſcio an frater, aut filius *Euphroſyni* fuerit *Petrus Maria* quidam *Boninius*, qui in lucem emiſit libellum, cui

ſeculo XII. p. 6. memorabilium illius Academiae negat. Illud certum eſt, quod Florentiae humaniores litteras eſt profeſſus. Vir utique doctus e celeberrima *Angeli Politiani* palaeſtra profectus, ab ipſa adoleſcentia talia ingenii ſui ſpecimina dederat, ut in ſolemni ſtudiorum inſtauratione A. MCCCCXCVII. in Metropolitana Eccleſia Florentina peracta, ei inauguralis Oratio fuerit demandata (1).

Quamvis artem ſalutarem profiteretur magna cum laude (2) nihil tamen de eo memoriae prodiderunt *Fabricius* in Elencho Medicorum veterum, nec *Mangetus* in Bibliotheca Medica. In id praeſertim incubuit, ut nitidiſſimis *Iuntarum* typis plures Graeci auctores cum ſuis doctiſſimis Praefationibus, quam emendatiſſimi in manus doctorum hominum venirent, quos inter videndi ſunt ſequentes:

I. Compendium grammaticae Inſtitutionis *Aloyſio Alamanno* dicatum, ex variis auctoribus, ſcilicet *Chryſolorae* Interrogationes MDXIV. I. Febr. gr. 8.

II. *Theodori* grammatices Introductionis Libri IV. *Ludovico Martellio* inſcripti MDXV. V. Kal. April. gr. 8.

III. *Apollonii Alexandrini* de Conſtructione, gr. 8.

---

cui titulus LVCIDARIO DARITMETICA, *Philippo Philippi Strozae* nuncupatum: *impreſſo nella excelſa Ciptà di Firenze per* Gianſtephano *di* Carlo da *Pavia* a dì 7. di Gennaio 1517. 8.

(1) Ex lib. V. in Arch. Reform. Florentiae.

(2) Doctorem artium & medicinae ſe nominat in Praefatione ad *Apollonii Alexandrini* Syntaxim Graece A. MDXV. 8.

IV. *Magni Baſilii* de grammatica Exercitatione Libri. In Epiſtola nuncupatoria *Chriſtophoro Seraiſio*, Artium, & Medicinae doctor dicitur *Boninus*. MDXV. graec. 8.

V. *Xenophontis* omnia, quae exſtant. Praeit Epiſtola *Laurentio Salviato* MDXVI. 10. Kal. Iun. gr. fol.

Inter clariores diſcipulos, qui ex eius ludo litterario prodierunt, non omittendus eſt *Benedictus Accoltus*, Anconitanus Epiſcopus, prout teſtatur *Bernardus Iunta* in Epiſtola ad eum nuncupatoria, praemiſſa *Ariſtophanis* Comoediis a ſe impreſſis. Ann. MDXV. 8.

Iuvit etiam mirum in modum aliorum labores, & grati animi ſignificatione ſibi nuncupari non renuit a' *Philippo Pandulphino Theocriti* graecum Opus, Epiſtola graece ſcripta Anno MDXV. die x. Ianuarii. In Bibliotheca *Laurentiana* Plut. LXXIII. Codex exſtat chartaceus in fol. n°. 9. nitide exaratus (1), & ab ipſo met auctore, ſi non ſcriptus, ſaltem caſtigatus, in quo haec continentur:

I. pag. 1. *Galeni* Pergameni maximae auctoritatis Medici Definitiones Medicinales e graeco in latinum ſermonem converſae ab *Euphroſyne Bonino* Philoſopho Florentino. Operi haec praecurrunt, primo Epiſtola *Euphroſini Bonini* ad *Clementem VII.* P. M. in *Galeni* Definitiones eiuſdemque Introductorium, nec non & in Commentaria *Philoponi* e graeco in latinum converſa. Inc. *Dicatas iampridem Sanctitati tuae lucubrationes has noſtras, continuoſque labores, quibus terdenis iam*

(1) Vid. Catal. Codd. Latinor. Tom. III. pag. 26.

menſibus inſudavimus in vertendis Definitionibus Ga-
leni Pergameni, einſdemque Introductorio ad me-
dicam artem, nec non & Commentariis Ioannis
Philóponi (ante merito ſuperatum ſummi Apo-
ſtolatus apicem) dare decreveram, quod & non con-
tigiſſe gaudeo; nam potiori patrocinio tuebuntur, &
diutius differre idcirco nequeo = Quamobrem dum
publicae utilitatis ſtudioſis conſulendum eſſe cenſeo,
ne poſteri graecarum litterarum ignari, quae priores
iamdudum incommoda multa tulerunt, ulterius fe-
rant, clementiſſima ſanctitate tua, dum Florentiae
eſſemus ad hanc provinciam ſuſcipiendam, etſi ar-
duam longe, ſuadente; quaecumque Paulli Aeginetae
extant opera, aut Galeni Pergameni, Hippocratiſve
Chii, aliorumque bonorum auctorum, quae latinitate
careant hanc uſque in diem, hac ego illa donare ex
illo molior. Utque noſtrarum ſegetum parca manu pri-
mas ariſtas, Diis optimis auſpicibus, tuae clementiſ-
ſimae Sanctitatis aris iam imponere non erubeſcam,
Galeni medicam en damus Iſagogen, eiuſdemque De-
finitiones. Ad haec Ioannis quoque Grammatici, Phi-
loponi cognomine dicti (antiquiſſimum Codicem, ma-
ximaeque auctoritatis, non ſine magno labore, dum
in patria eſſem, iampridem nactus) pulcherrima Com-
mentaria, quae in librum Ariſtotelis, qui Poſteriora
Reſolutoria inſcribitur, edidit. Opus apud me natum,
ut Plinianum illud referam, proxima fetura, Sancti-
tati tuae hodie dicare conſtitui, aliorum quoque o-
mnium illorum, quotquot pollicitus ſum, aliquid quo-
tannis daturus = At quia maioribus, ut par eſt,
negociis intentam illam eſſe (ſcil. Sanctitatem) non
ignoramus, Alberto, ſi placet, Carpo, Muſarum
alumno, Andreae Thurino Philoſopho, ac Medico
peritiſsimo, ceteriſque ἀδεκάστοις κριταῖς, quibus abun-
dat Sanctitas tua, legenda tradere non dedignabi-
tur. Deſ. hilari vultu accepturam minime dubita-

mus. *Ex Academia Piſana Idibus Iuniis anno humanae Reparationis* MDXXVII. Sequitur deinde pag. 3. t. Eiuſdem Epiſtola ad Lectores, quae inc. Pythagorae *amplius parere praeceptis nequeo inerti tamdiu parcere calamo* = *Quapropter* & Io. Grammatici *quidquid exſtat*, & Alexandri, & Paulli *Aeginetae*, & Galeni, & *aliorum quaecumque frugem nepotibus adlatura putamus graeca volumina*, *Diis auſpicibus interpretari iampridem aggreſſi* (*onus*, *etſi noſtris proculdubio viribus impar*, *Sanctiſsimi* Clementis Septimi *Summi Pontificis*, *priuſquam ad merito adeptum Apoſtolatus faſtigium adſcendiſſet*, *hoc iubentis*, *dexteris auſpiciis levius redditum*) Galeni *Pergameni Definitiones*, *eiuſdemque Medicam Iſagogen*, *quae* Medicus *quoque inſcribitur*, *opus nuſquam apud Latinos alibi totum inſpectum*, *nec non aurea* Philoponi *Commentaria*, *quae in librum Poſteriorum*. *Reſolutoriorum* Ariſtotelis *edidit*, *nunc vobis damus*. Def. & Paullum *Aeginetam*, *aliaque forſan nonnulla*, *prima adventante hieme a nobis exſpectate*. *Haec interim legite*, *quae ſi vobis placuiſſe intelligam*, *promptius ad alia me conferam*. Tertio pag. 4. t. Eiuſdem ad librum ſuum προτρεπτικὴ νουθεσία, quae inc. *Gaudeo felix*. Def. *fortunae cetera manda*. Quarto denique pag. 5. *Laurentii*, & *Federici Bonini*, *Euphroſyni*. *Bonini* Philoſophi Florentini filiorum, ad Lectores Praefatio, quae inc. *Communis eſt*. Def. *iamque Definitionibus incumbite*. In hac Epiſtola notanda ſunt haec = *quapropter quum* Euphroſyno *genitori noſtro graecos veteres omnes auctores medicinae vertere Diis adnuentibus mens ſit &c*. Hiſce praemiſſis pag. 5. t. ipſae *Galeni* Definitiones occurrunt, quae inc. *Definitionum tractatum apprime utilem*. Def. *ſeu tubas audientes*.

II. pag. 48. *Galeni* Pergameni Iſagoge ſeu Introductorius Libellus, qui & *Medicus* inſcribitur, eodem *Euphroſyno Bonino* Philoſopho Florentino interprete. Praecurrit ad Lectorem Praefatio, quae inc. *Conſueviſſe ſemper fama eſt*. Deſ. *Iſagogen* Galeni *Pergameni*, *ſeu mavis* Medicum, *mox vertere viſum eſt*, *ut quae ab optimo Medico amplexanda ſunt inſpicientes*, *Medici vos quoque peritiſſimi evadatis*. Caput primum inc. *Inventores artium*. Caput XVII. & ultimum deſ. *ſed plerumque diſtillantia reddere ulcera conamur*.

Etiam in *Riccardiana*, ut eruimus ex Catal. pag. 249. reperitur Codex chartac. in 4. n°. XXXV. cum hoc titulo: Iohannis *Grammatici* Philoponi *Alexandrini in librum* Ariſtotelis, *qui Poſteriora Reſolutoria inſcribitur*, *Commentaria e graeco in latinum ſermonem verſa* Euphroſyno Bonino *Philophilo Florentino interprete*. Hanc *Bonini* verſionem memorat *Pocciantus* l. c. ſubiungit Cl. *Lamius*: *Euphroſynus Boninus*, Medicus fuit Florentinus, *Angeli Politiani* diſcipulus. Nec abhorruit a Thuſca iocoſa Poëſi, cuius ſpecimen habemus *Canti Carnaſcialeſchi ec.* Coſmopoli MDCCL. T. I. pag. 163. ubi adfertur eius Carmen inſcriptum *Canto delle Code*, quod mſ. exſtat in *Riccard.* O. III. n°. XX. pag. 147. Vid. eius Catal. pag. 95. & 249.

CANDIDUS PETRUS.

P*etrus Candidus* in Porticu Flaminiae oppido natus, *Vannis* de *Dovadula* Filius, primum monachus fuit in Coenobio Carcerum Camaldulenſis A. MCCCCLXXXI., & anno ſequenti Cancellarius *Petri Delphini* Prioris Eremitarum Camaldulenſium Generalis, inde Abbas ab ipſo datus Anno MCCCC.

LXXXIII. (1) Coenobio *S. Michaelis* de Arretio, cuius tamen regimen minime eſt conſequutus, quum eodem tempore Abbatia *Ioanni Mediceo* fuerit commendata (2).

Mutato aliquando abitu apud Monachos nigros Congregationis *S. Iuſtinae* vitam traduxit, donec ad priſtinum Ordinem reverſus, impetrata venia a *Delphino*, ut graecam linguam magis magiſque addiſceret, ex Italia ſolvens, fauſta navigatione in Cretam inſulam appulit, ubi poſtquam atticae eloquentiae flores, ac Philoſophiae fructus uberrimos collegiſſet (3), Italiam remeavit, pretioſa ſibi graecorum codicum ſupellectile conquiſita. Gratulatus eſt redeunti *Delphinus* (4), tantamque deinde ſui nominis celebritatem apud eruditos quoſque ſibi comparavit, ut graeci monachi paſſim cognomine vocaretur. Exſtat adhuc in Bibliotheca Sacrae Eremi Camaldulenſis nitidiſſimus papyraceus Codex in 8. ab eo, dum cum Graecis hominibus verſaretur exaratus Anno MCCCCXCI., qui continet morales ſententias, ab ipſomet e graecis Scriptoribus, ac ex *Stobaeo* potiſſimum, diligenter excerptas, in cuius prima pagina haec pro titulo adſcripta ſunt: *Πέτρου Φλωρεντίνου μοναχοῦ*

(1) Annal. Camaldul. Tom. VII. pag. 318.

(2) Annal. Camald. Tom. cit. pag. 357. *Delphinus* Ep. 171. ſeq. Tom. III. vet. Scriptor. & Monum. *Martene*, & *Durandi* col. 1123. fidiſſimum rerum ſuarum depoſitarium, atque cuſtodem appellat, eidemque Anno MCCCCLXXXII. die ultima Septembris, Carmen mittit in honorem S. *Hieronymi* ab ipſomet, animi levandi cauſa conſcriptum.

(3) *Delph.* Lib. V. Ep. VI. edit. Ven. A. MDXXIV. fol.

(4) Libr. XVI. Ep. 96.

Καμαλδολένσεως ἐπιμελείᾳ ἐν κρήτῃ σωτηρίας ἔτει
ῶ ῶ ῶ
α. υ. ϛα σκιροφοριῶνι μηνί. Mentionem facit *Petrus Delphinus* in ſuis Epiſtolis (1) Orationis de ſacra Euchariſtia, quam *Petrus Candidus* dixit Anno MCCCCLXXXIII. dum primam Miſſam celebraret.

Anno vero MCCCCXCIX eidem *Delphino* dicavit *Eudociae* Auguſtae de Vita Chriſti *Homerocentra*, ex graeco latine reddita, quae primum in rariſſima *Aldi* Chriſtianorum Poëtarum collectione Venetiis Anno MDI. = MDIV. tribus in 4. voluminibus impreſſa fuere, Epiſtola graece, & latine ad *Aldum* praemiſſa, quae ita ſe habet: *Quae dicuntur Homerocentra magno ſtudio a te expoſtulata, & exſcripſimus, & correximus nos, tanta quidem diligentia, quantam & noſtra amicitia, quae maximaque, & inſuperanda, & tua erga ſtudia promptitudo, qua non queat quiſquam maiorem afferre, petere videbatur = Hoc igitur ipſe, ut alia omnia apud utramque linguam elegantiora inventa ne differas imprimere, & praecipue, ut* Petrus Delphinus *ſolitudinis, & Ordinis Camaldulenſis magnus Abbas hoc ſaltem munere, ipſius viri ſanctitati maxime convenienti, a me donetur. Vale.*

Sed amico ſuo *Delphino* Anno MCCCCXCIX. iam dicaverat *Cebetis* Thebani Tabulam, latina auctam verſione, de qua mentionem facit idem *Delphinus* (2), ſicut etiam de Tetraevangelio latine a *Candido* converſo, de Orationibus aliquot S. *Ioannis Chryſoſtomi*, & de *Baſilii* quodam Opere, *Ba-*

(1) Lib. 1. Ep. 77.
(2) Libr. XXII. Ep. 31. & 79.

filio S. *Felicis* Abbati nuncupato (1). Deſcripſit etiam *Candidus*, teſte Thoma Minio, *Alexandri* Magni geſta etruſco carmine. Addit *Fortunius* memorabilia quaedam de Monaſterio S. *Mariae* de Balneo Litteris eum conſignaſſe, & Angelorum de Florentia Coenobium ingenti librorum copia locupletaſſe, qui variis doctis viris commodati periere; quod quidem ego auſim impugnare, quum plurimos rariſſimos graecos, & latinos libros, manuſcriptos, & impreſſos, tam in Monaſterio Fontis Boni, quam in ſacra Eremo Camaldulenſi, qui eius nomen, & animadverſiones praeſeferunt, accurate deſcriſpſerim menſe Octobri A. MDCCLXXXVII. dum Caſentinatem Provinciam ſedulus perluſtrarem.

Regebat *Candidus* Anno MD. Sacerdotium Caſtri Cari; mox ei collata Abbatia Sancti *Stephani* Cintorii in agro Piſano (2); ac tandem A. MDVII. in Romana Curia diverſabatur (3). Supereſt eius memoria in Epiſtolis *Delphini* uſque ad annum MDXII. quo tempore menſe Martio exiit in lucem Florentiae ex officina *Philippi Iuntae Lucretius*, ab eo reſtitutus *adhortantibus* (eius ſunt verba ad *Thomam Soderinum*) *ſummis, iiſdemque doctiſſimis viris, impendioque id a me efflagitantibus, ſi ve-*

---

(1) Libr. XXXIII. Ep. 2.

(2) A *Petro Candido*, Cintorii Abbate, provocatus *Delphinus*, epiſtolam ſcripſit laudibus refertam ad *Gabrielem Gabrielium* Cardinalem Urbinatem, quem laudat, quod totus in lectione divinorum, humanorumque librorum verſetur, neque latinis tantum litteris, ſed etiam graecis, ad aemulationem *Catonis*, vel ſenior oblectetur. Vid. Annal. Camald. Tom. VII. pag. 395.

(3) *Delph.* Epp. lib. VIII. Ep. 67. 68.

tuſtis, quae in noſtra urbe, optimarum omnium artium, ac diſciplinarum, iam inde a iactis fundamentis altrice, nacti ſumus, collatis exemplaribus, praeſtantiſſimorumque aetatis noſtrae vatum, Pontani, Marullique *obelis temere inducta expungendo, adhibitis, tam putida in eleganti poeta manantia ulcera, non ſplenio, quod factum antea eſt a pleriſque, contegerem, quin ad vivum uſque penitus, radicituſque exantlarem, monſtraque illiuſcemodi, quae* Carum *tamdiu, tamque miſerabiliter collaceraverant, profligarem.*

Magnam certe veterum editionum vim ab *Aldo* praecipue impreſſarum (1), adſcripto in inferiori paginae margine *Petri Candidi* nomine, congeſſit, quae a me, ut ſupra dixi, magna cum voluptate deſcriptae fuerunt. Evolvi prae reliquis rariſſimam editionem Theſauri Cornucopiae, & Horti Adonidis, Venetiis in aedibus *Aldi Manutii* Romani, Decembri menſe M. III. D. fol., ubi ad calcem primae pag. legitur: *Monaſterii Angelorum Petrus Candidus*. Haec autem editio marginalibus *Petri* Monachi animadverſionibus, iiſque quidem graecis locupletata eſt, in quibus legitur pag. 1. *ex Nicae Etymologico ſunt multa hic* &c. *Eſt in Bibliotheca*

(1) Uſus eſt amicitia *Aldi Manutii*, *Coſmi Pactii* Archiepiſcopi Florentini, aliorumque tam in Graecia, quam in Italia doctorum virorum. De ipſo, praeter adlatos Scriptores Camaldulenſes, & *Paullum Orlandinum* lib. V. De Theologia mixta, cum laude verba fecere *Laurentius Legatus* in Muſeo Poëtriano, *Juſtus Fontaninus* in Antiquit. Hortanis, & Card. *Ang. Mar. Quirinus* in Epiſt. ad *Feverlinum* die XI. Decembris MDCCXLVIII. Videatur etiam Diarium Litterat. Ital. Tom. XXIV. pag. 170.

S Marci Florentiae &c. Pag. 34. *Hoc ex Nicae Etymologico in membrana, ſed uterque eſt alicubi mutilatus paſſim* &c. Pag. 35. *Sic & Nicas in Etymologico ſuo* &c. atque alibi paſſim.

Vidi praeterea Lexicon *Suidae* graece impreſſum Mediolani impenſa, & dexteritate *Demetrii Chalcondylae* A. MCCCCXCIX. fol. in quo ad calcem primae paginae legitur: *Monaſterii Angelorum Petrus Candidus*, qui veterem hanc editionem obſervationibus illuſtravit (1). Heic quoque animadvertit, Ἡσυχίου λεξικὸν *accipio eſſe Mantuae, multo hoc utilius, copioſiuſque citra hiſtorias* τοῦ Νικᾶ. Nicae *magnum Etymologicum eſt in Divi* Marci *Bibliotheca, quod fuit* Politiani. In uberrima collectione Epiſtolarum *Petri Delphini* Generalis Camaldulenſis electi, Venetiis Anno MCCCCLXXX. aetatis ſuae XXXVI. quae quatuor in fol. Voluminibus comprehenſa adſervatur in Bibliotheca ſacrae Eremi, una cum earumdem editione rariſſima, cui titulus: Petri Delphini *Veneti Prioris ſacrae Eremi, & Generalis totius Ordinis Camaldulenſis Epiſtolarum Libri* XII. *cum gratia, & privilegio illuſtriſſimi Domini Veneti, ne quis audeat per decennium imprimere hoc Volumen ſub poena in privilegio contenta. Impreſſum Venetiis arte & ſtudio* Bernardini Benalii *impreſſoris, praeſidente Sedi Apoſtolicae Sanctiſſimo Domino* D. Clemente *Papa Septimo, & Illuſtriſſimo* Andrea Gritto *inclyto Principe Venetiarum, anno*

---

(1) Qua ratione Etymologicum magnum *Nicae* cuidam perperam tribuerint viri clariſſimi, oſtendit Cl. *Laur. Mehus* in Praef. ad *Ambroſii* Camald. Epiſtolas Florentiae typis Caeſaris MDCCLIX. fol. pag. 88.

Domini noſtri MDXXIIII. *die prima Martii fol.* In hac, inquam, uberrima *Delphini* Epiſtolarum collectione, tam inedita, quam typis vulgata (1) litterae ad *Petrum Candidum* datae ſunt, quae ſequuntur iuxta ſeriem annorum, & paginarum, prout in ſingulis Voluminibus reperiuntur. *Petro Candido* de Porticu *Vannis de Dovadula* monacho Carcerum MCCCCLXXXI. 2. Fontis Boni MCCCCLXXXII. 34. 35. 36. Cancellario Generalis 47. 49. ad 56. 62. in Monaſterio S. *Benedicti* celebrat primam Miſſam, & Orationem habet de Euchariſtia 63. 72. MCCCCLXXXIII. 76. 78. ad 81. Abbati S. *Michaelis* Arretii 83. 85. 88. 91. 92. MCCCCLXXXIV. 99. 105. MCCCCLXXXV. 123. 40 47. MCCCCLXXXVI. 189. Nigrum poſtmodum habitum induit, ſed ad candi-

(1) Hoc ordine diſpoſitae ſunt:
Tomus I continet Epiſtolas ab A. MCCCCLXXX. ad MCCCCXCII.
Tom. II. a MCCCCXCII. ad MCCCCXCVIII.
Tom. III. a MCCCCXCVIII. ad MDV.
Tom. IV. a MDV. ad MDXIII.
Epiſtolas ab A. MDXIII. ad MDXVII. habes exſcriptas in fine Tomi I.
Epiſtolae autem ab A. MCCCCLXXX ad MDXXIV. ſelectae e memoratis Mſs. voluminibus, curante *Iacobo* Brixiano, Priore S. *Martini* de Opitergio continentur in editione Veneta ſupra memorata. Vidi in eadem ſacrae Eremi Bibliotheca *Petri* eiuſdem *Delphini* Codicem trium Epiſtolarum, ſeu de ſententia ſui Generalatus. Inſunt querelae, quibus laceſſitus ab Eremitis fuit, etiam in Romana Curia, praeſertim a *Petro Quirino*, & a *Paullo Iuſtiniano*, tandemque ſententia coactus eſt ſe abdicare Monaſterio Fontis Boni, ac Villa Mauſolea, quam, opus manuum ſuarum, maxime deflet.

dum regreſſo Anno MCCCCXCV. 391. tribuitur facultas Cretam eundi ad graecam linguam diſcendam MCCCCXCVI. 488. in Italiam regreſſo, & Lemmi monacho 500. MCCCCXCVII. 604. 676. apud *Angelos* 695. MCCCCXCVIII. 711. MCCCCXCIX. 70. 80. 98. Priori Caſtro-Cari MD. 133. 50. 77. 82. 205. 208. MDI. 223. 32. 40. 42. 56. 81. MDII. 367. MDIII 477. 78. 82. 84. 89. 91. 97. 504. MDIV. 547. 61. 69. 75. 77. 79. 81. 84. 88. 92. 97. 603. 608. MDV. 614. 21. 23. 26. 48. + 6. 17. 33. 42. MDVI. 41. 80. Monacho geniali Romae MDVII. 143. 47. Abbati de Cintorio 199. MDVIII. 205. 210. 12. 16. 20. 21. 42. 58. MDXI. 514. 18. 41. 54. Dicitur obiiſſe menſe Aprili MDXIII. DCCXXV. apud *Angelos*.

CORSIVS IOANNES.

Io. *Corſius*, *Bardi* filius, ex praeclariſſima olim apud Florentinos *Corſiorum* gente natus eſt Florentiae A. MCCCCLXXII. ut habet vir clar. *Salvinus Salvinius* in notis ad *Iulium Nigrium* Mſs. in Bibliotheca *Marucelliana*.

Nihil ipſi prius fuit, quam vetuſtatem nobilitatemque generis, incremento novae gloriae & illuſtrium imitatione facinorum amplificare. Honorificas pro Florentinorum Republica legationes A. MDXIII. ad Hiſpaniae Regem, ad *Carolum* V. Imperatorem, & ad *Paullum* III. Pontificem Maximum geſſit; unde Florentiam reverſus, primos in patria honorum gradus obtinuit. Conlapſa poſtmodum Republica, in maxima exiſtimatione eſt habitus ab *Alexandro Mediceo* Florentinorum Duce, qui inter primos XLVIII. Senatores Anno M. D. XXXII. eum cooptavit. Optime de patria & de litteris meritus deceſſit die XVII. Iulii anno M. D.

XLVII. a *Petro Crinito* in fine Libri X. de Honeſta Diſciplina vocatus *vir non minori iudicio, quam veterum doctrinis excultus*.

Coſmo Pactio Archiepiſcopo Florentino dicavit *Ioviani Pontani* de Prudentia Libros quinque, qui Florentiae prodierunt typis *Philippi Iuntae* anno MDVIII. 8. Videnda eſt Epiſtola nuncupatoria, in qua ſe *Bernardi Oricellarii* alumnum vocat; quin etiam ex ea diſcimus, ociandi, ac viſendi cauſſa Neapolim *Corſium* conceſſiſſe, ibique cum *Pontano* aetate iam conſumpto, amicitiam iniiſſe.

Inter Opera *Franciſci Catanei Diacetii* Baſileae A. MDLXIIII. fol. pag. 130 legitur *Franciſci Catanei Diacetii Panegyricus* in Amorem ad *Ioannem Corſium*, ac *Pallantem Oricellarium*, praevia ad eoſdem Epiſtola nuncupatoria.

Vitam *Marſilii Ficini* praeceptoris ſui eleganter deſcripſit, quam ego nuperis annis publica luce donavi cum hoc titulo: *Commentarius de Platonicae Philoſophiae poſt renatas litteras apud Italos inſtauratione, ſive* Marſilii Ficini *vita auctore* Ioanne Corſo *Patricio Florentino eius familiari & diſcipulo &c. Piſis apud* Auguſtinum Pizzorno M D. CCLXXI. 8. pag. 80. Praefatione non computata paginarum XVI.

Adſervatur in Biblioth. *Magliab. Plutarchi* Liber, qui inſcribitur: *Quomodo quis poſſit ab inimicis iuvari*, e graeco in latinum ſermonem converſus ab *Io. Corſio* MS. in 4. (1).

CRE-

(1) Memoratur ab *Io. Cinellio* cum additionib. *Ant. Mar. Biſcioni* in Etruria litterata MS. in *Magliab.*

CRESCIVS NICOLAVS.

Nicolaus *Creſcius* (1) Monachus Ciſtercienſis, forte filius fuit *Laurentii Creſcii*, cui *Chriſtophorus Landinus* heroicum carmen dicavit, cui

F

(1) In *Marciana* Bibliotheca inter Mſs. Codices, tres reperiuntur, titulo *Il Prioriſta fiorentino* inſigniti, ac numeris 358. 371. & 372. diſtincti; in ipſorum primo, qui eſt in fol. max. quique ea omnia continet, quae in aliis duobus in 4. deſcribuntur, haec de Familia *Creſcia* adnotata legas pag. 167. poſt ſtemma eiuſdem Familiae.

Quartier S. Gio.

Tommaſo di Bartol. Fede. ——— *Nov.* 1350.
Et poſtea multis aliis interiectis, quorum nemo dignitate Signiferi vulgo *Gonfaloniere* fuit potitus, ſequitur:
Andrea di Creſci di Lorenzo di Creſci. Marzo 1455.
Andrea detto ——— *Mar.* 1462.
Andrea detto ——— G. ✠ ——— *Sett.* 1467.
Andrea di Creſci di Lorenzo ——— *Genn.* 1473.
Andrea detto ——— G. ✠ ——— *Genn.* 1478.
Ultimus vero, quem reperio eiuſdem Familiae in eodem Codice eſt:
Lorenzo di Giov. di Creſci Creſci ——— *Apr.* 1526.
Unde colligitur, quod circa id tempus haec Familia fuerit extincta; Codex enim progreditur uſque ad annum 1629. & amplius. In altero *Prioriſta* pag. 362., paucis immutatis, eadem ferme leguntur. Incipit & ipſe *Tommaſo* di *Bartolo Fede* di Creſci 1350. cetera non tranſcribo, quum diverſitas adeo ſit parvi momenti, ut nihil rei addat, vel minuat. Multa de eadem Familia congeſſit *Dominicus Mar. Mannius Oſſerv. ſtoriche ſopra i Sigilli ec.* T. IV. p. 122. ſeq.

titulus *Aſinarii Montis deſcriptio* (1). In eadem Familia eodem tempore *Andreas* quoque *Creſcius* inclareſcebat, Sarzanenſium Praefectus, ad quem Epiſtolas breviores quinquaginta, ex pluribus ſuis excerptas, miſit *Antonius Hyvanus* Sarzanenſis (2). Delectabatur autem iſte optimis codicibus conquirendis, quorum nonnullos dedit muneri *S. Mariae Magdalenae* Sacello & Hoſpitio, ſito in planicie Munionis fluminis, ab eodem A. MCCCCLXXVII. aedificato, ut teſtatur *Robertus* Monacus (3), & ex eo *Seraphinus Razzius* (4) qui tamen omnes in Marcianum Ordinis Praedicatorum Coenobium Florentiae paullo poſt tranſiere, nempe A. MCCCC LXXIX. ut ex *Vbaldini* Annalibus mſs. ſui Ordinis ſub eodem anno deprehendimus.

Noſter autem *Nicolaus* maiorum ſuorum exemplis excitatus *Severinum Boethium* de Philoſophica conſolatione Anno MDVII. recenſuit, pereleganti Epiſtola nuncupatoria ad *Antonium Lanfredinium* Florentinum, Civem illuſtrem, in qua, *rogatus*, inquit, *ut hunc ipſum* Boethii *librum emendarem ac priſtinae integritati, quoad poſſem, reſtituerem, id eo libentius feci, quod materia, de qua agebatur, ea profecto eſt, quae religioſum virum maxime deceat*.

---

(1) Illud in medium extuli in meo ſpecimine Litterat. Flor. Saec. XV. Tom. II. pag. 37.
(2) Mſs. reperiuntur in Cod. chartac. in 4. Biblioth. *Magliab*. Cl. VIII. n°. X.
(3) Parte I. Annal. Mſs. in Biblioth. S. Marci Flor.
(4) Chronic. Rom. Prov. Ord. Praedic. pag. 104.

DOMENICHI LVDOVICVS.

L*udovicus Domenichi* Placentinus ſaeculo xvi. ineunte clarus, aptum ad poëſim ingenium a natura conſequutus, quamvis Iuriſprudentiae in prima aetate operam navaſſet, etruſcis rhythmis muſas exercuit, & plurimum in vertendis e graeco, & latino ſermone veterum & recentiorum Scriptorum operibus inſudavit. Obiit, ſi fides praeſtanda eſt *Alexandro Ziliolo*, Anno MDLXIV. annos natus circiter quinquaginta (1).

Rem habuit Florentiae cum fidei Quaeſitore, & licet nihil eorum, de quibus accuſabatur, etiam tormentis adhibitis, ex illius ore elici potuiſſet,

F 2

---

(1) Extat liber, cui titulus: *Rime di diverſi Autori in lode di* Lucrezia Gonzaga *Marcheſana. In Bologna per* Gio. Roſſi MDLXV. in 4.

Dormius Bononienſis in dedicatione huius Libelli eidem *Lucretiae Gonzagae* mortem innuit *Ludovici Domenichi* his verbis: *E veramente tal carico ſopra di me con buono animo preſi, non perchè io mi giudicaſſi ſufficiente a portar tanto peſo, ma principalmente confidando nella corteſiſſima natura dei due primi lumi d' Italia. L' uno il Sig.* Lodovico Domenichi, *della cui morte pochi giorni ſono, con grandiſſimo diſpiacer di tutti i virtuoſi, e letterati, e mia particolare, ſi è inteſo. Era veramente degno così nobile ſpirito di ſtar più lungamente con noi, e poteva per l'età ſua ſtarci, che non paſſava ancora il cinquanteſimo anno ec.* Data eſt Epiſtola Bononiae die XX. Octobris MDLXIV. Eo ipſo igitur anno e vivis exceſſit *Dominichus*, & a *Dominico Maria Mannio Illuſtrazione del* Boccaccio pag. 215. id Piſis eveniſſe edocemur. In hac collectione quatuor occurrunt *Dominichi* Italica Epigrammata, vulgo *Sonetti*.

fuit nihilominus ad perpetuum carcerem damnatus, ut refert *Apoſtolus Zenus* (1) Scriptor accuratiſſimus, a quo poſtmodum iuſſu *Coſmi I. Medicei* Etruriae Ducis, interpoſitis *Paulli Iovii* officiis, liberatus fuit. Idem *Zenus* nobis graphice deſcribit duo numiſmata in eius honorem cuſa (2). In primo ex una parte eius effigies barbata viſitur, ex altera virilis figura nuda, *Milonem* Crotoniatem exhibens, quae taurum ingentem humero ſubſtentat, adſcripto emblemate MAIUS PARABO; aliud autem numiſma, opus *Dominici Pogginii*, praeter effigiem, in exergo repraeſentat vas plenum floribus, tactum a fulmine, non tamen combuſtum, adſcriptis graecis verbis ΑΝΑΔΕΔΟΤΑΙ ΚΑΙ ΟΥΚΑΙΕΙ.

Petri Arretini amicitiam conſtantiſſime excoluit; ſed non ita res evenit cum *Antonio Franciſco Donio*, quocum in ultimo vitae ſuae termino, aliquid interceſſit, quod contrarium oſtendit; nam

---

(1) *Biblioteca dell' Eloquenza Italiana di Monſig.* Giuſto Fontanini ec. *Venezia per* Gio. Battiſta Paſquali MDCCLIII. Tom. II. pag. 300. Aleſſandro Zilioli *nella Iſtoria non mai uſcita alle ſtampe delle vite dei Poeti Italiani, ſteſe per lo più da lui, a imitazione degli Elogi del* Giovio, *anzi per dirne male, che nò, venendo a ragionar del* Domenichi, *dice che dalla Inquiſizione di Firenze fu trattenuto ed eſaminato; e benchè poſto ai tormenti, non confeſſaſſe alcuna di quelle coſe, delle quali era imputato, e per chiariſſimi indizi convinto, fu condannato a perpetuo carcere nelle Stinche, donde poi il Duca* Coſimo I. *ſe liberarlo a iſtanza del* Giovio.

(2) Loc. cit. pag. 301. Clar. autem *Mazzuchellius in* Muſeo ſuo numiſmatico Tom. II. Tab. LXX. haec duo numiſmata aeri inciſa exhibet & illuſtrat.

in prima editione libelli inſcripti: *La prima Libreria del* Doni Venetiis apud *Iolitum* MDL. De *Dominico* noſtro perhonoriphice loquutus eſt, quemadmodum etiam de Operibus ab eo vulgatis; ſed in poſteriori editione anni MDLV, eius nomen omnino delevit, immo ipſi plagii & ignorantiae notam inurere minime dubitavit.

Orlandum Boiardi in meliorem formam redegit Venetiis MDXLVIII. 4. Italice vertit *C. Plinii* Secundi Naturalem Hiſtoriam, *Boëthium* de Philoſophica Conſolatione, Elogia, & Hiſtoriam *Paulli Iovii*, *Polybium*, *Xenophontem*, decimum *Maronis* Aeneidos Librum, Libros tres de Pictura *Leonis Baptiſtae Alberti*, tres D. *Auguſtini* Tractatus de Gratia & libero arbitrio, deque dono perſeverantiae. Multas Praefationes libris a ſe editis, in *Iuntina* praeſertim Typographia, praemiſit, & verſionem *Apuleii* ab *Angelo Florentiola* adornatam ſupplevit.

Scripſit vitam *Ioannis Matthaei Bembi*; ſed exactiſſimum eius Operum Catalogum eruere potes ex Bibliotheca Italicorum Scriptorum *Iuſti Fontanini* cum additionibus *Apoſtoli Zeni*, ubi Tom. cit. pag. 338. ingenue fatetur: *Niuno ſarà per negare, che il tante volte mentovato* Lodovico Domenichi *ſiaſi renduto benemerito della volgar lingua, e delle buone lettere, non ſolo colla pubblicazione dei propri componimenti, ma con quella ancora delli ſcritti di tanti valentuomini, che a lui facean capo e ricorſo.* Libri autem, eo curante impreſſi, ferme omnes recenſentur in Bibliotheca *Smitiana* Venetiis per *Io. Bapt. Paſquali* MDCCLV. 4. pag. 152.

FRANCINVS ANTONIVS VARCHIENSIS.

A*ntonius Francinus* Varchienſis ſenior, graecarum litterarum cultor eximius quamplurimos tum graecos, tum latinos auctores ſuis lucubrationibus caſtigatos, ad fidem Codicum Florentinorum, e typis *Iuntarum* excudendos curavit. Eius nomen occurrit primum Anno MDXV. in *Suetonii* Vitis XII. Caeſarum. Inde Anno MDXVII. in *Curtio*, A. MDXIX. in *Aſconio Pediano*, *Pomponio Mela &c.* Itinerario *Antonini &c.* ad fidem antiquiſſimi Codicis longobardis litteris exarati reſtituto, itemque in *Homero*, & *Claudiano*, quibus addidit A. MDXX. *Virgilium*, quem *Andreae Daxio* dicavit, *Heſychii* Dictionarium cum *Stephano* de Vrbibus, nec non *Ioviani Pontani* Opera ſoluta oratione conſcripta, ac ſex voluminibus comprehenſa. Exinde A. MDXXI. *Iulii Pollucis* Vocabularium Graecum in lucem extulit, ac *Thomae Linacro*, Angliae Regis medico nuncupavit, epiſtola ſatis eleganti, in qua prae reliquis haec ſunt notanda: *Quum itaque aureum diſciplinarum ſaeculum rediiſſe videamus, volumus & nos aliquo pacto ad ſummum diſciplinarum apicem tendentibus prodeſſe, & ob id quamplurimos tum graecos, tum latinos auctores noſtris lucubrationibus caſtigatos excudendos curavimus.* Huic addenda *Alexandri Aphrodiſienſis* in Priora Analytica *Ariſtotelis*, & in Sophiſticos Commentaria. Eo curante Anno MDXXII. *Herodiani* Hiſtoria lucem adſpexit, & A. MDXXV. *Ariſtophanis* Comoediae IX. cum Commentariis antiquis graece. Sedulam etiam operam *Varchienſis* poſuit in caſtigando *Priſciano* Anni MDXXV. in *Theodori* Grammatica Graeca A. MDXXVI., & in *Valerio Maximo* eiuſdem anni. Praeterea eo curante A. MDXXVII.

P. Cornelii Taciti ab exceſſu *D. Auguſti* Hiſtoriarum libri quinque nuper inventi, cum reliquis eius Operibus maxima diligentia ſunt excuſi, necnon inſequenti anno, menſe Decembri *Ovidii* Amores, aliaque eiuſdem Opera, Praefatione deſtituta, in publicum prodiere. Eodem tempore, quo *Iuntarum* typographiae praeerat, nobiles aliquot iuvenes *Francinus* inſtituebat, cuius rei teſtimonium adfert *Salvinus Salvinius* in Faſtis Conſularibus Academiae Florentinae, ubi de *Philippo Meliorio* verba facit pag. ~~40~~. Ex libro enim mſs. in quo *Meliorius* vitae ſuae memorabilia adnotabat, ſe ex eo graecas, latinaſque litteras didiciſſe ingenue fatetur: *L'anno* (inquit) MDXIX. *ritrovandomi pur da molti giovani da bene, e molti letterati, mi vergognai di me, di avere perduto quel che avevo imparato nelli anni teneri, & ritornai, perchè così mi biſognò fare, a rimparare la Grammatica da capo, & rifare e latini per li attivi, & con* Giovanbatiſta Gelli, *tuttadue grandi, ritornai a imparare quelle poche lettere, che mi ſono reſtate, e che mi anno fatto infinito giovamento, da Ser* Antonio Francini *allora correttore delle ſtampe con li Eredi di* Filippo *di* Giunta, *il quale molto amorevolmente ne inſegnò, e all' oſſa del quale io mi tengo grandemente obligato.*

Id ipſum ipſe *Ioannes Baptiſta Gellius* confirmavit in Epiſtola dedicatoria *Philippo Meliorio* praemiſſa *Euripidis Hecubae*, e graeco latine verſae ab *Eraſmo*, & ab ipſomet *Francino* Italicis verſibus redditae, his verbis: *Io te ſopra tutti gli altri ſtimo, il quale per tua umanità, di perfetta amicizia meco ti ſiei conlegato: di perfetta dico, perchè neſſuna altra origine à avuta, che per avere inſieme felicemente ſotto la iſtituzione di* Antonio Fran-

cini, *come ſai, agli ſtudi dato opera, nei quali, come* Marco Tullio *afferma, ogni forza di vera amicizia è poſta &c.*

Tandem anno circiter MDXXX. Venetias ſe contulit, ubi graecas litteras publice profeſſus eſt (1), operamque ſuam ſedulam, & fidelem *Lucae Antonio Iuntae* praeſtitit. Habemus enim in noſtra privata ad Feſulas Bibliotheca *Ariſtotelis* Ethica ex interpretatione *Io. Argyropyli*, & cum expoſitione *Donati Acciaioli* A. MDXXXV. in lucem emiſſa cum hoc titulo: Ariſtotelis *Stagiritae Peripateticorum Principis Ethicorum ad* Nicomachum *Libri decem*, Ioanne Argiropylo *Byzantio interprete, nuper recogniti, & cum* Donati Acciaioli *Florentini viri doctiſſimi Commentariis caſtigatiſſimis, nunc primum in lucem editi. Venetiis in officina* Lucaeantonii Iuntae *Florentini*. MDXXXV. *Menſe Februario* fol. pag. 205. Prolegomena pag. 6. Inter quae ſequens Epiſtola:

Raymundo Turriano Veronenſi viro magnanimo

Antonius Francinus S. D.

Quanta mihi cum Io. Baptiſta Rhammuſio, *viro optimo, tibique arctiſſima neceſſitudine atque familiaritate coniuncto, amicitia intercedat*, Raymunde *ornatiſſime, tu ipſe proximis diebus, quum Venetiis Veronenſis Reip. propter ſingularem prudentiam tuam Legatus, aliquot dies es commoratus, facile*

(1) Eius diſcipulus fuit *Franciſcus Sanſovinus*, ut ait in Epiſt. ad *Io. Phil. Magnanimum*: *Guſtai parimente la lingua greca ſotto* Antonio Francino da Monte Varchi &c. Vid. *Il Segretario* del med. *Sanſovino* pag. 219.

cognoſcere potuiſti: Is quum ſciat me iamdudum, veteres nonnullos imitatum, ad recognitionem Romanae Graecaeque linguae Scriptorum curam omnium pulcherrimam, licet alicui fortaſſe non item eſſe videatur, animum operamque convertiſſe, ſaepiſſime, & tuo etiam nomine, efflagitavit, efflagitandoque eſt adhortatus, ut Donati Acciaioli, *Florentini, viri doctiſſimi, in* Ariſtotelis *Ethicorum ad* Nichomacum *Libros Commentaria, olim Florentiae perperam, nullaque diligentia excuſa, caſtigarem, caſtigataque ad communem ſtudioſorum utilitatem excudenda curarem. Ego vero cum manuſcriptum Codicem, qui mihi ad hanc rem alicui eſſet adiumento, nullibi invenire poſſem, ſciremque haud aliter aliorum ſcripta manca ſuiſque numeris perturbata, ad veram lectionem reſtitui poſſe, huiuſmodi provinciam aggredi numquam ſum auſus: tandem Librum, dum adhuc* Donatus *viveret, Florentiae ſcriptum apud* Federicum Valareſium, *Patritium Venetum, virumque eruditum nactus, hunc cum eo qui olim excuſus fuit, ſumma diligentia contuli, quibus conferendis quot loca, quae adeo inverſa erant, ut nullus inde verus poſſet elici ſenſus, caſtigaverim, ſuaeque integritati, & verae lectioni reſtituerim, quilibet facile cognoſcet, qui noſtrum hunc cum ceteris contulerit; tuque in primis, qui in haec ſtudia adſidue, & non immerito incumbis, quem ea ſint, quibus nullum maius hominum generi munus a Diis ſit tributum, & ob id harum rerum acerrimus es perſcrutator & iudex, iudicare poteris. Haec autem Commentaria, in ſuam formam reſtituta, cum textu qui ab* Argyropylo *eſt latinitate donatus, novo quodam ordine diligenter excuſa, nomini tuo,* Raymunde *ſuaviſſime, more maiorum, qui ſua ſcripta, vel etiam aliorum a ſe caſtigata, alicui viro principi nuncupabant, dicanda cenſuimus;*

tum ut amicitia, quae inter nos modo exorta eſt, hoc pacto radices ſuas profundiores producat, adeo ut haud facile evelli poſſint; tum quia nobiliſſimae Turrianae *familiae, tot clariſſimis viris illuſtri, & praeſertim patre, fratribuſque tuis omni doctrinarum genere ornatiſſimis, tamquam omnium diſciplinarum altrici, debentur litteratorum vigiliae: Omitto hoc loco ſummum ingenium tuum, egregiam Romanae linguae eruditionem, ſuaviſſimos mores humanitatem ſingularem, quibus omnibus frequentiſſime uteris ad promerendam hominum gratiam; eorum praeſertim, qui aliquo genere virtutis ceteros antecellunt, cuius rei unus pro multis nobis ſit teſtis* Hieronymus Fracaſtorius, *vir & moribus, & doctrina numquam ſatis laudatus; cum quo familiariſſime verſaris; omitto, inquam, nam maiori praeconio, quam hoc breviſſimo librorum titulo, laudes tuae, tuorumque celebrandae forent. Hoc unum, ne longior ſim, dixiſſe velim, quod de* Antonio Francino *tantum tibi pollicearis, quantum de amicorum optimo, munuſque hoc noſtrum ſuſcipias, noſtri in te amoris teſtimonium. Vale, longumque tibi, & amicis vive.*

Idi. Febr. Venetiis.

Idem *Francinus* nitidiſſimam *Homeri* Operum editionem duobus voluminibus in 8. publica luce Venetiis donavit A. MDXXXVII. quibus hanc Epiſtolam praemiſit:

An. Fran. ad Lectorem.

Conſueverunt antiquitus prudentiſſimi illi viri ſemper alicui ſummo Principi lucubrationes dicare ſuas, id quod & a nobis uſque in hanc diem ſaepiſſime factitatum eſt; nam vigilias noſtras, qualeſcumque illae fuerint, in pargandis bonis auctoribus, hacte-

nus alicui Principi viro ſemper dicavimus. Verum quum hoc ipſo tempore videam, Principes, poſthabitis bonarum litterarum ſtudiis, animum ad arma vertiſſe, ego quoque aliud cepi conſilium, tibique, amiciſſime & humaniſſime lector, hos in Homeri *recognitione labores nuncupandos cenſui. Illud tamen ſcias, quod alias Florentiae hunc eumdem emendavimus poëtam, atque ut ut potuimus, pro eo tempore, purgatum ad communem emiſimus utilitatem. Nunc vero nacti Venetiis vetuſta, & magis fide digna exemplaria, hunc rurſus caſtigatiorem, & pene dixerim abſolutum imprimendum ſuſcepimus. Sed tu illud mihi fortaſſe tritum & vulgatum obiicies dictum:*

Laudat mercator, quas vult extrudere merces.

Quapropter perlege hunc primo, humaniſſime lector, deinde non ex noſtra commendatione, ſed ex iudicio tuo ſententiam feras. An vero ſartum, tectum, quod aiunt, habiturus ſis, id minime adfirmare auſim; ſed ſcio equidem, & tu re ipſa id cognoſces, te, neque purgatiorem, neque emendatiorem antehac habuiſſe nullum. Itaque hunc libentiſſime accipe, & meliora in diem, Deo adnuente, a nobis exſpecta. Vale.

Tum ſequitur *Andreae Dactii* quod innuimus infra in recenſione editionis Florentinae in aedibus heredum *Philippi Iuntae* A. MDXIX. Graecum Epigramma.

An Venetiis, an alibi vitam cum morte commutaverit, haud mihi compertum eſt.

GADDIVS IOANNES.

G*addius Ioannes, Thaddaeo* patre, magnae in Republica auctoritatis viro, lucem adſpexit Florentiae die XXII. Aprilis anno MCCCCXCII. A pri-

mis adoleſcentiae ſuae annis in ſtudio virtutis, bonarumque litterarum adeo profecit, ut Romam profectus, Cubiculi Apoſtolici Clericus Decanus (1), ac Pontificius Commiſſarius fuerit renunciatus (2). Quum graviſſima illi negocia componenda inter Pontificem, Francorum Regem, atque Aurelianenſium Ducem fuiſſent a Florentina Republica impoſita, haud facile dictu eſt, qua dexteritate, & gloria muneris ſui partes expleverit. In difficillimis ſiquidem rebus adhibitus nihil habuit antiquius, quam ut candore, probitate, & comitate omnium ſibi benevolentiam conciliaret.

In omnigena eruditione excolenda, & in lectiſſima ſibi Codicum manu exaratorum, ac veterum editionum refertiſſima Bibliotheca comparanda (3) totus incubuit. Hinc factum eſt, ut Romae eius aedes poſitae in Via *Iulia*, in Regione

---

(1) Ita ſeipſum nuncupat in Praefatione Italicis Poëmatiis *Ludovici Martelli* a ſe editis praemiſſa, quae ita inſcribitur: Gio. Gaddi *Cherico della Camera Apoſtolica a lo Illuſtriſſimo, e Reverendiſſimo Monſignore il Sig. Cardinale* (Ippolito) *de* Medici *unico Signor ſuo*. Vtor editione Florentina apud *Bernardum Iuntam* M. DXLVIII. 8.

(2) Vide *Guazzum*, *Nardium*, & *Varchium* in Hiſtoriis; quorum poſtremus lib. IX. haec addit: *e nondimeno non vi mancano delle famiglie, le quali mettono tavola, & vivono ſplendidamente da Gentiluomini, come gli* Antinori, *i* Bartolini, *i* Buonromei, *i* Tornabuoni, *i* Pazzi, *i* Borgherini, *i* Gaddi, *i* Rucellai, *e tra'* Salviati Piero d'Alamanno *con alcuni altri*.

(3) Exſtant adhuc Codices aliquot eius nomine inſigniti, ut Plut. LXXXIX. Sup. membr. in fol. num. XLV. & num. XLIX. LI. &c.

Arenulae (1), Muſarum, & bonarum artium domicilium ea tempeſtate dicerentur, & eſſent. Hinc *Ioannes Evangeliſta* non obſcuri nominis poëta cecinit:

Principibus placui Gaddis, *ſub numine in aula*
Vivere me quorum ſeptima vidit hiems.

Annuis ſtipendiis doctos quoſdam viros ſibi devinxit, quos inter excelluit *Hannibal Carus*, quem ſibi a ſecretis adſciverat, quique tum egregiis epiſtolis, tum carminibus elegantiſſimis *Ioannem* ipſum ſummopere celebravit (2). Maxima quoque inter ipſum, ac *Ludovicum Martellium* neceſſitudo interceſſit (3), quumque Neapoli fuiſſet *Ludovicus* immatura morte praereptus, eius italica Poëmatia ſtudioſe collegit, ac Cardinali *Hippolyto Mediceo* nuncupata, typis mandari curavit (4); inter quae pag. 65. in laudem *Gaddii* noſtri ſequens legitur:

---

(1) *Iac. Gaddius* in Tract. Hiſtorico de ſua Familia pag. 40.

(2) *Gaddius* in Elog. Florent. typis *Amatoris Maſſae* MDCXXXVII. 4. pag. 250.

(3) *Iac. Gaddius* Parte II. de Scriptor. non Eccleſ verbo *Martellius*. Praefationem *Io. Gaddius* praemiſit italicis *Lud. Martellii* Carminibus. *Firenze appreſſo* Bernardo Giunta, *di Maggio nel* MDXLVIII. 8.

(4) Prima horum Carminum editio facta eſt *In Roma per* Anton Blado *d'* Aſola *nell' anno* MDXXXIII. 8. Hanc editionem rariſſimam eſſe adfirmat *Apoſtolus Zenus* in Adnotationibus ad Bibliothecam italicae Eloquentiae *Iuſti Fontanini*, Venetiis MDCCLIV. 4. apud *Ioannem Baptiſtam Paſquali* pag. 58. not. 2. ubi tamen perperam tradit *Ioannem Gaddium* fuiſſe poſtmodum Cardinalem.

Gaddo, io men vò lontan da' patrii liti,
Et da voi, mio ſoſtegno, & mio conſiglio;
Sol perchè in queſto mio gravoſo eſiglio
Non ſia chi mi conſoli, o chi m' aiti.
Deh com' oggi ſiam noi da noi rapiti,
Io forſe a morte, e voi certo a periglio,
Sovr' al Tebro, cui muove a far vermiglio
Gente, peggior ch' Antropofagi, & Sciti!
Ma poſciachè 'l deſtin ſi fugge indarno,
Ciaſcun ſoffriſca umil, dovunche e' ſia,
Fortuna, o buona, o rea ch' ella ſi moſtri.
Voi ſe tornate mai vicino a l' Arno,
Et veggiate talor la Donna mia,
Moſtratele il cor mio negli occhi voſtri. (1)

Eidem quoque *Gaddio* debemus *Cyri* Perſarum Regis vitam, cuius manuſcriptum Codicem poſſidebat, italicae datam linguae ab *Iacobo* celeberrimi *Poggii* filio, quae cum ipſius *Gaddii* Praefatione in lucem prodiit (2). Auctor eſt *Ioannes Cinellius* (3) exſtare in Bibliotheca *Strozziana* Flo-

---

(1) De hoc Carmine in Praefatione citatae editioni praemiſſa idem *Ioannes Gaddius* haec habet: *& un Sonetto, che alli giorni paſſati mi venne alle mani ſcrittomi da lui (ſecondo che ſi può conſiderare) nel partirſi di Roma, dove poco avanti la rovina di quella ultimamente lo viddi, per il quale V. Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. Signoria potrà vedere quanta egli foſſe preſago & di quel flagello, & della ſua corta vita &c.*

(2) In Firenze per li heredi di *Philippo* di *Giunta*, A dì XXII. d'Aprile MDXXI. 8. & Venetiis per *Gregorium* de *Gregoriis* MDXXIV. 8.

(3) *Toſcana Letterata MS.* in Bibliotheca *Magliabech.* Tomo I. pag. 739.

rentiae eius Orationem manuſcriptam, habitam in Nativitate S. *Andreae*. Inter Epiſtolas ad *Petrum Arretinum* ſcriptas, & Venetiis impreſſas anno MDLI. per *Franciſcum Marcolinum* Foroiulienſem duae exſtant *Ioannis Gaddii*, ex quibus eruitur quanta inter utroſque conſuetudo, & ſtudiorum, ac poëmatum communicatio intercederet. Data eſt prima Romae die XV. Maii anno MDXXXVI. ingeniique, ac ſalium plena eſt; in altera *Arretino* gratias agit, quod ipſi dono miſerit Numiſma ſui effigiem praeſeferens. Inter eiuſdem vero *Arretini* litteras (1) una exſtat ad *Joannem Gaddium*, ex qua conſtat ipſi *Gaddio Arretinum* miſiſſe *una tela d'oro teſſuta di giallo = la quale è opera ricca, e bella; e ſi vorrebbe che non foſſe bella, e ricca; ſendo coſa di voi, che ſiete ricco, e bello. Ma dove ſe udì mai più, che uno appena veſtitoſi l'abito di Prelato cominci a dare, e non a torre? Io ſtupiſco più di ciò, che di Meſſer* Giulio *de'* Medici, *diventato ſuperbo Pontefice, di umile Cavaliere &c. Di Vinegia il* VII. *di Ottobre* MDXXVIII. Prodierunt etiam *Nicolai Machiavelli* ſermones (2) Romae MDXXXI, quibus praecurrit *Bladi Aſulani* Epiſtola ad *Ioannem Gaddium*, quae ita ſe habet:

---

(1) *Lettere di* Pietro Aretino. *Parigi appreſſo* Matteo il Maeſtro MDCIX. 8. *Tomo I. pag.* 14.

(2) Titulus eſt: *Diſcorſi di* Niccolò Machiavelli *Cittadino, & Segretario Fiorentino ſopra la prima Deca di* Tito Livio, *a* Zanobi Buondelmonti, *& a* Coſimo Rucellai. *Con gratia, & privilegi di N. S.* Clemente VII. *& altri Prencipi, che intra il termino di X. anni non ſi ſtampino, nè ſtampati ſi vendino, ſotto le pene, che in eſſi ſi contengono.* MDXXXI. 4. In fine: *Stampati per* Antonio Blado d'Aſola.

Al Molto Reverendo Monſig. M. *Giovanni Gaddi* Cherico de la Camera Apoſtolica, Padrone, & Benefattore Oſſervan.

„ Conſiderando V. S. R. Monſig. mio, la baſ-
„ ſezza de la mia povera fortuna, & la grandez-
„ za ſua, & de' ſuoi benefici verſo di me, ve-
„ drà, che io non ò, con che altro poſſa in par-
„ te riconoſcerla di tanti obblighi, quanti io
„ tengo con quella, che colla gratitudine de l'a-
„ nimo, & queſta con neſſuna altra coſa, che
„ con i poveri ferruzzi de l'arte mia poterle di-
„ moſtrare. Pertanto avendo io ſtampati gli Di-
„ ſcorſi di M. *Nicolò Machiavelli* voſtro Fioren-
„ tino, ſopra la prima Deca di *T. Livio*, ò vo-
„ luto quelli (o per dir meglio la mia fatica ſo-
„ pra di quelli) indirizzarle, non già per pa-
„ go di quanto le debbo, ma per pegno di
„ quanto tenuto le ſono. Il quale obbligo è tan-
„ to, che s'ei non ſupera la ſua liberalità, di
„ certo la pareggia, ſendo vero, che ad un po-
„ vero debitore ſia aſſai ricchezza l'eſſer molto
„ obligato. Et tanto più volentieri glie ne de-
„ dico, quanto più mi pare, che l'eccellenza
„ di queſta materia ſia conforme a l'altezza de
„ lo ſpirito ſuo; & quanto V. S. tiene in queſt'
„ opera aſſai maggior parte di me, ſendo ella
„ ſtata tanto amica, quanto io intendo, de l'au-
„ tore d'eſſa, & tanto affezionata de le coſe ſue;
„ & di più ſendo tal libro uſcito di caſa ſua, &
„ da gli uomini ſuoi mandato in luce, & con
„ gran fatica corretto. Perciò che queſti Diſcorſi
„ dopo la morte del padre loro, quaſi pupilli
„ rimaſi, & privi di quelli tutori, a' quali egli
„ come ſuoi figliuoli raccomandati, & indiriz-

„ za-

„ zati gli avea (avvegna che fuſſino da lui di tan-
„ ta virtù, & prudenza laſciati ripieni, che po-
„ teſſino inſtruire i Prencipi, fondar le Repubbli-
„ che, mantener loro gli ordini, & accreſcer gl'
„ Imperi) erano venuti nondimeno in l'arbitrio
„ de' pochi, i quali avari de la loro utilità, &
„ invidioſi de l'altrui, a mal grado di loro, aſcoſi
„ gli tenevano. Et altri, quaſi geloſi innamora-
„ ti, le lor bellezze non moſtravano; altri a gui-
„ ſa de la favoloſa Cornice, de le lor ſpoglie,
„ come di proprie penne, ſi abbellivano, inſino
„ a tanto che pervenuti ne la tutela di V. S.
„ per induſtria de' ſuoi liberati, & divulgati ſi
„ ſono. Donde che non altrui, che V. S. & quel-
„ li riconoſcono per liberatori, & fautori, & a
„ lei, come ſuoi liberti, & clientoli s'indirizza-
„ no. A quella dunque ne ſappino grado, quelli
„ che li leggeranno, & de la mia fatica, & de
„ l'opera de gli altri ſuoi, a lei medeſimamen-
„ te (a cui dedicate ſi ſono) ne rendino gra-
„ zie. Bene la priego, che ſi come per lei que-
„ ſti Diſcorſi da gli occupatori liberati ſi ſono,
„ così da calunniatori ſi difendino. Quanto a la
„ ſcrittura io mi terrò ſempre giuſtificato con
„ l'originale di propria mano de l'Autore, don-
„ de per benefizio di Monſig. Reverendiſſimo
„ de' *Ridolfi*, Padron mio, ſi ſono fedeliſſima-
„ mente cavati. E ſe per riverenza di quello, ſi
„ ſono ne lo ſtampare laſciate paſſare certe po-
„ che coſe, che forſe da troppo ſcrupoloſi pro-
„ feſſori de la lingua non ſaranno accettate, non
„ mi pare, che ad un tanto uomo ſe ne debba
„ riveder conto, ne la ſua lingua maſſime, & in
„ quella di coſe sì minime. Io per me ò voluto
„ in queſto eſſer piuttoſto aſſai fedele, che trop-

„ po diligente, & creder più a la ſua autorità, „ che al giudizio d'altrui. A V. S. & a l'umanità de' benigni Lettori ſi conviene tener lui „ difeſo, & aver me per iſcuſato. Reſta che V. S. „ ſi degni accettar gratamente queſto picciolo „ ſegno de l'animo mio, & con eſſo la mia ſervitù, & me medeſimo (ſe degno ne ſono) ricevere nel numero de' ſuoi minimi ſervidori. „ A quella umilmente quanto più poſſo, di continuo mi raccomando. „

„ In Roma a dì XVIII. d'Ottobre MDXXXI.

Di V. S. R.

Umile Servidore
Antonio Blado d' Aſola Stampadore.

Anno poſtero lucem etiam vidit eiuſdem *Machiavelli* Princeps (1), cui praecurrit Epiſtola nuncupatoria ad eumdem *Io. Gaddium*, quae talis eſt:

---

(1) *Iuſtus Fontaninius Biblioteca dell' Eloquenza Italiana colle Annotazioni di* Apoſtolo Zeno *Venezia per* Gio. Battiſta Paſquali MDCCLIII. 4. pag. 206. de prima *Machiavelli* Operum editione ita loquitur: *Le proſe di* Niccolò Machiavelli *ſi videro la prima volta uſcire dalla ſtamperia Camerale di* Antonio Blado *da* Aſola *in Roma* MDXXXI. *e* MDXXXII. 4. *con un Breve di privativa, conceduto da* Clemente VII. *e ſcritto da* Bloſſio Palladio. *Il* Blado *dedica i Diſcorſi del* Machiavelli a *Monſignore* Giovanni Gaddi, *Cherico di Camera, dicendo che furono eſtratti dal proprio originale ſerbato dal Cardinale* Niccolò Ridolfi. *Il Principe fu da lui dedicato a* Filippo Strozzi, *e le Iſtorie prima dedicate dal* Machiavelli *ſteſſo a* Clemente VII. *qui furono dedicate dal* Blado *a Monſignor* Gaddi.

Al molto Reverendo Monſignore Meſſer *Giovanni Gaddi*, Cherico della Camera Apoſtolica, & Padron ſuo Oſſervandiſſimo.

„ Avendo noi, Reverendo Monſignore, dopo
„ i Diſcorſi, & l'Iſtorie del voſtro *Niccolò Ma-*
„ *chiavelli*, ſtampato ancora con alquante altre
„ operette il ſuo Principe, & volendo quello,
„ ſecondo il coſtume noſtro, ſotto il nome d'una
„ qualche onorata perſona pubblicare, ne occorſe
„ ſubito a la mente V. S. R. la quale (ancor che
„ forſe non ben degno della ſua grandezza) lo
„ piglierà nondimeno volentieri, & con quello
„ animo, che io glie lo porgo; & lo difenderà
„ da quelli, che per il ſoggetto ſuo lo vanno
„ tutto il giorno lacerando sì aſpramente; non
„ ſapendo, che quegli, che l'erbe, & le medi-
„ cine inſegnano, inſegnano parimente ancora i
„ veleni, ſolo acciocchè da quegli ci poſſiamo,
„ cognoſcendoli, guardare; nè s'accorgono an-
„ co, che egli non è arte, nè ſcienzia alcuna,
„ la quale non ſi poſſa da quegli, che cattivi ſo-
„ no, uſare malamente. Et chi dirà mai, che il
„ ferro foſſe trovato più toſto per ammazzare
„ gli uomini, che per difenderſi da gli animali?
„ certo, che io creda, niuno. Per il che laſcian-
„ do queſti da una parte, & con quegli ch'anno
„ più ſincero giudizio parlando, dico, che & eſſi,
„ & tutti quegli, che verranno deono eſſer te-
„ nuti molto, & obbligati a V. S. R. per la cor-
„ teſia, & umanità, de la quale, & i Diſcorſi,
„ & le Iſtorie da tanti tanto tempo deſiderate,
„ ſono finalmente venute in luce: & per l'ope-
„ ra, & diligenza di quegli, che ella tanti, e sì
„ eccellenti à in caſa, venute corrette, & emen-

,, date. Et in vero, che ſe alcuno è, che in
,, queſta corrotta età a quello antico, & tanto
,, lodato Mecenate agguagliar ſi poſſa, voi ſiete
,, quel deſſo, il quale di tutte le virtù dilettan-
,, dovi, di tutte avete cognizione, & a tutti i
,, profeſſori, & amatori di quelle ſete non meno
,, favorevole amico, che amiciſſimo fautore, &
,, prontiſſimo donatore. Ma non è ora il tempo,
,, nè ſi conviene a me dire de le innumerabili
,, lode di Voſtra Signoria; ſol dirò io bene, che
,, quanto a la memoria del *Machiavello* s'appar-
,, tiene, egli vi è non meno obbligato per que-
,, ſta opera ſola, che per l'altre due; concioſia-
,, chè di già ſieno ſtati di quegli, che in buona
,, parte tradottola nella lingua latina, l'abbino
,, per ſua mandata fuori in iſtampa, come fa-
,, cilmente potrà vedere chiunche, & quella già,
,, & queſta ora nuovamente a nome voſtro ſtam-
,, pata, ma più tempo à compoſta, leggerà, la quale,
,, ſe non ſarà coſi pienamente corretta, ſcuſine
,, V. S. & per la brevità del tempo, & per la
,, ignoranza degli ſtampatori foreſtieri. A V. R. S.
,, umilmente mi raccomando, & la prego, quan-
,, to più poſſo, che accettando allegramente il
,, dono da me offertole (qualunque egli ſi ſia)
,, accetti ancor me nel numero degli altri ſuoi ſer-
,, vidori, & amici, ai quali Dio la conſervi lun-
,, go tempo felice, e le dia quel bene, che ella
,, deſidera maggiore. ,,

,, Di Firenze de li VIII. Maggio de l'Anno
,, MDXXXII. ,,

In Prooemio (1) Delectorum Virorum ad expurgandum ab omni ſuſpectae Religionis labe *Ioannis Boccaccii* Decameron haec de *Ioannis Gaddii* textu traduntur: „ Di queſti il primo ſi dice eſſer ſtato di Meſſer *Giovanni Gaddi*, molto virtuoſo, e corteſe Gentiluomo (2) „ Sed fuſius de eo Codice loquitur *Dominicus Maria Mannius* (3) his verbis: *Nel quarto grado annoverano i Deputati ſteſſi tre Teſti inſieme = Di queſti il primo fu creduto eſſere ſtato di* Giovanni Gaddi, *virtuoſo Gentiluomo, morto nel* MDXLII. = *Se non che i Deputati ſi proteſtano di non aver quel Teſto veduto, bensì averne oſſervato uno, che con quello fu riſcontrato da* Mattio Franceſi, *uomo aſſai noto pur oggi per le ſue rime, non meno di quel, che ſi rendeſſe cognito in vita per eſſere ſtato Cortigiano di* Clemente VII. *e di* Paolo III. *Nel qual Teſto riſcontrato dal* Franceſi, *queſto parve a' Deputati d' avere trovato, che vi erano per entro meſcolate di molte chioſe, e di tali aſſai ben lunghe, quaſi che chi le ſcriſſe voleſſe ſcherzare, e far pruova, ſe ſapeſſe motteggiare anch' egli.*

At dum gravioribus ſtudiis operam daret *Ioannes*, etiam leviora quaedam, honeſtam animi re-

G 3

---

(1) *Annotazioni, e Diſcorſi ſopra alcuni luoghi del Decameron di Meſſer* Giovanni Boccaccio, *fatte dalli molto Magnifici Signori Deputati dalle loro Altezze Sereniſſime ſopra la correttione di eſſo* Boccaccio *ſtampato l'anno* MDLXXIII. *In Fiorenza nella ſtamperia de'* Giunti MDLXXIV. 4. pag. 9. t.

(2) Huius Codicis meminit etiam *Io. Cinellius* loc. cit.

(3) *Illuſtrazione Iſtorica del* Boccaccio. *in Firenze* MDCCXLII. 4. *pag.* 650.

miſſionem quaerens, minime negligebat. Idcirco quum egregios inter ſculptores illius aevi excelleret *Ioannes Franciſcus Ruſtici*, lepidiſſimi ingenii vir, cum eo maxima utebatur *Gaddius* familiaritate, ut refert *Georgius Vaſarius* in eiuſdem *Ruſtici* vita. Hic autem ſocietatem quamdam inſtituerat ſelectorum amicorum, quos inter *Iulianus Medices*, *Ioannes Gaddius*, *Ludovicus Martellius* recenſebantur, quorum ſinguli convivia per annum varia, & ſplendida, more veterum, exhibebant. *Monſignor* Giovanni (inquit *Vaſarius*) *rappreſentò coll' ajuto di* Iacopo Sanſovino, *d'* Andrea del Sarto, *e di* Gio. Franceſco Ruſtichi *un* Tantalo *nell' Inferno, che diede mangiare a tutti gli uomini della compagnia, veſtiti in abiti di diverſi Dii, con tutto il rimanente della Favola, e con molte capriccioſe invenzioni di giardini, paradiſi, fuochi lavorati, ed altre coſe &c.* (1) Dum autem eſſet Clericus Decanus Camerae Apoſtolicae, ac Pontificii Commiſſarii munere fungeretur, anno MDXXXVI. cura illi demandata eſt excipiendi *Carolum V.* Imperatorem, Tuneto capto, victoriis onuſtum, & ut triumphales arcus in eius honorem erigerentur, quod ipſe quanta cum dignitate praeſtiterit, illius aevi ſcriptores abunde teſtantur (2).

Sed viro longiore quidem vita digno importuna mors, quum annum aetatis ageret XLIX. Flo-

---

(1) Vid. *Iacobum Rillium Notizie Letterarie Iſtoriche intorno agli Uomini Illuſtri dell Accademia Fiorentina. Firenze per* Pietro Matini MDXX. *in* 4. pag. 62. ſeqq.

(2) Vid. *Marcum Guazzum Iſtorie di tutte le coſe degne di memoria &c. In Venezia* MDXL. 4. pag. 144.

rentiae die XIX. Octobris anni MDXLII. & optimorum conſiliorum ſtudia, & paratae purpurae honorem intercepit. Gravem ex eius obitu iacturam nobiliſſimae artes ſenſere, ac veris propterea lacrymis ſua aetas luxit. Demortui corpus conſanguinei in maiorum ſepulcrum deportandum curarunt, ubi hac adpoſita inſcriptione placidiſſime requieſcit.

IOANNI GADDIO THADDAEI FILIO
CAMERAE APOSTOLICAE CLERICO DECANO
LITTERARVM ERVDITORVMQVE VIRORVM
INSIGNI PATROCINIO CLARO
AD NOMEN ET DIVTVRNAM MEMORIAM
NICOLAVS GADDIVS PATRVO DE SE
SVISQVE BENEMERITO D.
AN. MDLXXVII. ORITVR AN.
MCDXCIII. VII. K. MAI. H. XIII.
OCCVBVIT MDXLII. XIV. K. NOVEM.

Tanti Praeſulis interitum deflevit prae reliquis *Hannibal Carus* (1) Italico Epigrammate, quod inc.

Laſſo quando fiorìa l'ultima ſpeme ec.

Multi praeterea honorifice de eo meminerunt, quos inter *Petrus Victorius* in ſuis ad *Ciceronis* Epiſtolas emendationibus, Lugduni impreſſis A. M. DXL. pag. 25. ubi duos allegat Codices, *qui ſunt optimi ac liberaliſſimi hominis* Ioannis Gaddii; & *Benedictus Varchius* Italico Epigrammate, editionis

G 4

(1) *Rime del Commendatore* Annibal Caro *in Venezia preſſo* Bernardo Giunti MDLXXXIV. 4. *pag.* 68.

Italicorum Epigrammatum vulgo *Sonetti* Florentiae apud *Laur. Torrentinum* MDLV. in 8. pag. 88.

IOANNES MONACHVS.

Ioannes quidam Monachus *Iuntis* operam ſuam praeſtitit in corrigendis italicis carminibus *Franciſci Cei* Civis Florentini, impreſſis a *Philippo Iunta* A. MDIII. quibus dedicatio eiuſdem *Ioannis* Monachi praecurrit *Dominico Caniſiano*, eximio Muſarum cultori.

Forte is eſt *Ioannes* ille Monachus Camaldulenſis de *S. Miniate*, cuius epiſtola exhortatoria ad *Angelum Corbinellum* Civem Florentinum, ut diſcedat a lectura Poëtarum, & ſacrae paginae codicibus innitatur, legitur in Cod. chartac. in 4. Saec. XV. Bibliothecae olim *Gaddianae*, nunc *Laurentianae* Pl. XC. ſup. n°. XLI. pag. XLI. de quo in Catal. Codd. Latinor. Tom. III. pag. 560. §. VI.

In alio Codice eiuſdem Bibliothecae pl. XC. inf. n°. IX. de quo in cit. Catal. Tom. V. pag. 414. occurrit *Libro di Meſſer* Franceſco Petrarca *de' Rimedi contra fortuna proſpera ec. recato di latino in volgare per Frate* Giovanni da San Miniato *de' Frati di* S. Maria degli Angioli *di Firenze*. Sed quum in fine legatur, Codicem abſolutum fuiſſe die 11. Auguſti A. MCCCCXXVII. (ni error fortaſſe Amanuenſis in anno adſcribendo inrepſerit, ut paſſim evenit) dubitari poſſet, an idem ſit atque ille, qui *Cei* Carminibus Praefationem praemiſit; niſi velimus credere ultimam ſenectutem *Ioannem* hunc Monachum attigiſſe.

IOCVNDVS VERON.

Frater *Iocundus de Omnibono* Veronenſis, Ordinis Praedicatorum, lucem adſpexit medio circiter ſaeculo XV. Graece & Latine apprime doctus, in Mathematicis, Philoſophicis, ac Theologicis ſtudiis maxime emicuit; Romanarum antiquitatum, & praecipue veterum aedificiorum, tam ſacrorum, quam profanorum ſedulus perſcrutator, & iudex, plura ea de re acerrimi ingenii ſui in Gallia, & in Italia monumenta reliquit, quae accurate recenſentur a *Thoma Temanza*, *Vite de' più celebri Architetti, e Scultori Veneziani, che fiorirono nel Secolo* XVI. *In Venezia per C. Paleſe* MDCCLXXVIII. 4. *p.* 54. ſeq. Subſtitit diu Lutetiae Pariſiorum, ubi vetuſtos Bibliothecarum Codices diligenter excuſſit, ut varios veteris aevi ſcriptores ad novam quodammodo vitam revocaret. Exſtant itaque ab eo ſuppletae *Plinii* iunioris Epiſtolae, *Cato*, ceterique de Re Ruſtica ſcriptores, ſtratagemata *Frontini*, atque *Aurelius Victor*, de quibus ſingulis conſulendus cl. *Fabricius* in Biblioth. Latina.

Praeterea induſtriae & laboris plurimum poſuit in caſtigandis C. *Iulii Caeſaris* Commentariis, Florentiae in Typographeio *Iuntarum* A. MDXX. impreſſis, quod ipſemet innuit in Praefatione ad *Iulianum Medicem*, & quidem his verbis: Caeſaris *Commentaria, cura noſtra emendata in manus eruditorum ſub tuo nomine exeunt, quae quanto reliquis, quae hactenus impreſſa circumferuntur caſtigatiora ſint, cuicumque ea conferre libuerit, cognitu erit facillimum. Ego quidem multum elaboravi, conquiſivi multa, tota Gallia, exemplaria &c.* Idem praeſtitit

in *M. Vitruvii* de Architectura (1), & *Iulii Frontini* de Aquaeductibus Libris reſtituendis, qui ex eadem *Iuntarum* typographia in lucem exiverunt A. MDXXII. Ad *Iulianum Medicem Leonis* X. P. M. fratrem lucubrationes haſce ſuas miſit *Iocundus*, de quibus cl. Marchio *Ioannes Polenus* in exercitationibus ſuis Vitruvianis (2) ita opinatur: *Codicum igitur auctoritate uſus* (Iocundus) *nonnulla loca emendata fortaſſe dedit. Sed plurima quidem eum emendaviſſe ex ingenio minime dubitari poſſe exiſtimo:*

Obiit anno circiter MDXXX. *Maximiliani* Imperatoris ſervitio addictus. De eo conferendus *Iacobus Echardus* &c. de Scriptoribus Dominicanis Tom. II. pag. 36. ſeq. *Niceronius* in limine Tomi XXX. Memorabilium de viris eruditis, *Georgius Vaſarius*; atque illuſtris *Scipio Maffeius* in Tomo II. Veronae illuſtratae. Eius collectio bis mille circiter Inſcriptionum Veterum ad *Laurentium Medicem*, quam laudat *Onuphrius Panvinus* Lib. VI. Antiquitatum Veronenſium pag. 167. *Pignorius* in ſua tertia ſymbolica Epiſtola, & *Politianus* Cap. LXXVII. Miſcellan. nondum vidit lucem. In Novellis Litterariis Florentinis A. MDCCLXXII. col. 724. deſcribitur codex membranaceus mirae pulchritudinis dono datus Summo Pontifici *Clementi XIV.* in quo continebatur collectio veterum Inſcriptionum *Fratris Iocundi*, cum ſtemmate *Mediceo*, auro variiſque coloribus depicto; unde exemplar ipſum fuiſſe videtur magnifici *Lau-*

(1) Edidit prius *Vitruvium* a ſe reſtitutum Fr. *Iocundus* A. MDXI. in fol. Venetiis per *Ioannem de Tridino*.
(2) Patavii per *Ioannem Manfrè* MDCCXXXIX. fol.

rentii Medicei, cuius praecipue hortatu vetera haec monumenta auctor collegit. Aliud eiuſdem collectionis apographum exſtat in Biblioth. *Magliab.* membr. in 8. ſaeculo xv. exeunte nitidiſſime ſcriptum, quod fuit *Pallantis Oricellarii*. Titulus eſt: Fratris Ioannis Iucundi *Veronenſis collectio Inſcriptionum antiquarum*, ad *Ludovicum* de *Agnellis Mantuanum*, *Archiepiſcopum Coſentinum*. Praefixa eſt explicatio notarum antiquarum, quae paſſim occurrunt in Inſcriptionibus. Collectio in duas dividitur partes. Prima complectitur Inſcriptiones, quae in Vrbe Roma conſpiciuntur, inter quas primum locum obtinet Calendarium vetus in domo *Bernardini de la Valle*. Altera exhibet Inſcriptiones aliarum Italiae, Europae, Aſiaeque Vrbium: omnes vero numero ſunt MCCCCLXXXVI. Vtrique praefigitur parti Epiſtola nuncupatoria ad memoratum Epiſcopum Coſentinum in quarum prima ait: *Opus hoc clementiae tuae referri debet acceptum, qui ad id me etiam litteris compuliſti, curante* Barptholomaeo Sanvito *tui amantiſſimo* &c. in altera vero, curam a ſe impenſam in hiſce Inſcriptionibus colligendis, & in antiquis Scriptoribus emaculandis exponit.

LVCEIVS VERONENSIS.

Nihil de eo memoriae prodidit cl. *Scipio* marchio *Maffeius* in Verona Illuſtrata, ubi ſolum citat *Petri Criniti* Poëmata, eo curante, edita (1). Sed utrum Veronae an Florentiae, nobis incompertum eſt.

(1) En verba cl. Maffeii *Verona illuſtrata*. *Verona* per Iacopo Vallarſi MDCCXXXII. fol. Parte II. pag. 210.

Typi tamen iidem omnino ſunt, quibus reliqua *Criniti* Opera A. MDIV. & MDV. a *Philippo Iunta* impreſſa fuere (1)

MACHIAVELLVS NICOLAVS.

Nicolaus *Machiavellus*, Reipublicae Florentinae a Secretis, ex *Bernardo*, *Nicolai* I. C. Patricii generis, Marchiae deinde Anconitanae Quaeſtore, & *Barptolomaea Stephani Nellia* genitus, lucem Florentiae adſpexit die III. Maii, anno MCCCCLXIX. hora IV. noctis (2) Graecae & Latinae lin-

---

in Elogio *Ioannis Cottae: Ben dall' Epiſtola di* Luceio *Veroneſe al* Bembo *premeſſa alle Poeſie di* Pietro Crinito *appariſce, ch' egli procurò la pubblicazione di eſſe. Nel raro libro:* Verſi e Regole della nuova Poeſia Toſcana *veggo un' elegia di queſt' autore da lui ſteſſo reſa in volgare.*

Nè le tue, nè le mie rime cantami, cara Licori,
Suggemi queſta voce nel vago udir l' anima.
Copriti quel volto che ſol mi ſtrugge mirando,
E per gli occhi avidi trammi di furor l' anima.

(1) Quum de hoc *Luceio* interpellaſſem cl. *Io. Iacobum Dionyſium*, *Veronenſis* Eccleſiae Canonicum, ſub die XVII. Iulii MDCCLXXXVIII. ita mihi reſcripſit. *Poſt ſupra adlatam* Maffeii *ſententiam ſubiungit: Qui ci laſcia il* Maffei, *ed io non ſaprei che ſoggiungerle, perchè datomi ora ad altro, non ò quaſi più traccia di ſimili coſe. Soſpetto per altro, che queſto nome di* Lucelo, *non ſia il vero nome dell' autore, ma un' pſeudonimo, come quell'* Angelo Fonteio *Veroneſe, che ſcriſſe quella Lettera al* Menchenio nel 1717. (*è egli il Sig.* Gio. Benedetto Gentilotti) *ſul proſpetto del Codice del P.* Pez.

(2) Primus ego monumenta quaedam anecdota ad *Machiavelli* vitam ſpectantia extuli in Collect. veter. ali-

quot

quae flores a *Marcello Virgilio* accepit, cuius & notarius, & aſſecla publici muneris fuit, ut tradit *Paulus Iovius* (1). Anno circiter MCCCCXCIV. uxorem duxit *Mariettam Ludovici Corſinii*, ex qua ſuſcepit liberos quinque, mares quatuor, feminam unam. Tanta polluit eloquentiae vi, tanta varietatis foecunditate, tanto ingenii acumine, ut iure ab omnibus maxima in exiſtimatione habeatur. Ipſe autem natura ſua perargutus, & docilis, pedeſtrem patrii ſermonis facultatem a *Boccaccii* conditoris vetuſtate diffluentem, novis ac plane atticis vinculis adſtrinxit.

Complura elaboravit Opera ſane egregia, quae in unum collecta, ſex in 4°. voluminibus, vulgata nuper fuerunt Florentiae A. MDCCLXXXI. quibus praecurrit eiuſdem vita, quae multo uberior eſſe poterat. Dum adhuc in vivis eſſet *Machiavellus*, anno ſcilicet MDXXI. die XVI. Auguſti, Typis *Iuntarum* de re militari abſolutiſſimum opus evulgavit, quod poſtero tempore ex eadem officina alia eius ingenii praeclariſſima monumenta ſunt ſubſequuta. Fato functus eſt die XXII. Iunii A. MDXXVII. Annos natus LVIII. Menſ. I. dies XIX. Tanti viri memoria noſtra hac aetate revixit, ſumptuoſo Mauſoleo in aede S. Crucis, aere conlato in eius honorem exſtructo, in cuius periſtylo hæc *Antonii Vaccae* Carmina incidi debuiſſent:

---

quot Monum. Arretii Typis *Michaelis Bellotti* MDCCLII. in 8. pag. XXVII. ſeq. in Praef.

(1) In Elogiis pag. 162.

Quiſquis adis, ſacro flores & ſerta ſepulcro
Adde puer, cineri debita dona ferens;
Nam veteres belli, & pacis qui reddidit artes,
Iampridem ignotas Regibus & populis,
Etruſcae Machiavellus honos, & gloria linguae
Hic iacet: hoc ſaxum non coluiſſe nefas.

MARCELLVS CHRISTOPHORVS.

Chriſtophorus Marcellus, Patricius Venetus, Canonicus Patavinus, Protonotarius *Leonis X.* Pont. & Archiepiſcopus Corcyrenſis, librum edidit inſcriptum, *Rituum Eccleſiaſticorum, ſive ſacrarum Caeremoniarum SS. Romanae Eccleſiae Libri III. Venetiis Gregorii de Gregoriis excuſere* (pro *excudere*) *Leonardo Lauredano Principe optimo*. Venetiis MDXVI. die XXI. menſis Novembris. Fol. (1) Rurſus ſub eodem titulo lucem adſpexit Florentiae per heredes *Philippi Iuntae* MDXXI. 8. (2) Alia eiuſdem *Marcelli* Opera ab *Apoſtolo Zeno* in Diario eruditorum Italiae accurate recenſentur, eaque ſunt (3).

---

(1) Recenſionem huius primae editionis vide Tomo XVIII. *Gior. d' Ital.* Clariſs. *Apoſtoli Zeni* pag. 376 ſeq.
(2) *Ap. Zenus* l. cit.
(3) Conſulendus eſt Cl. *Marcus Fuſcarenus della Letteratura Veneziana. Padova nella ſtamperia del Seminario* MDCCLII. Lib. IV. pag. 365. n°. 86. ubi *Ducangii* errorem in Tom. I. Gloſſarii Lat. reprehendit, & *Giornale de' Letterati d' Italia* Tom. cit. pag. 367. ſeq. ubi Cl. *Apoſtolus Zenus* accuratiſſime de hoc Scriptore ediſſerit, eiuſque apologiam contexit contra *Paridis* de *Craſſis* accuſationes.

Oratio in Funere Petri Baroccii, *Epiſcopi Patavini*. *Patavii* MDVII. 4.

Univerſalis de anima traditionis Opus. *Venetiis* MDVIII. *fol.*

Oratio ad Iulium II. *Romae*. 4.

Oratio habita in quarta Seſſione Concilii Lateranenſis. *Romae* MDXII. 4.

Epiſtola, in qua Camaldulenſis Eremi ſitus, vitaeque ibi degende ratio, & Alverniae mons luculenter deſcribuntur. *Data Anno* MDXXI. vulgata autem Florentiae MDLVII. 4.

De auctoritate Summi Pontificis, *& his*, *quae ad illam pertinent Libri II. contra* Martinum Lutherum. *Florentiae per heredes* Philippi Iuntae MD, XXI. 4.

Exercitationes (1) *in ſeptem primos Pſalmos*. *Romae* MDXXIII. 4.

In Pſalmum XII. Ibid. MDXXV. 4.

Denique *Quaeſtiones Philoſophicae*.

In taeterrima urbis direptione vitam amiſit Anno circiter MDXXVII. ut narrat *Pierius Valerianus* de infelicitate Litteratorum Lib. I.

NICANDER AMBROSIUS.

Ambroſium *Nicandrum* Toletanum iam inde a puero Florentiam veniſſe, eruitur ab eius Epiſtola ad *Petrum Victorium* (2) quae ita incipit: *Numquam adduci potuiſſem*, *ut ad te iſta doctrina*,

---

(1) Vid. *Marcum Fuſcarenum* loc. cit. Lib. I. pag. 55. not. 154.

(2) In Epp. Clar. Italor. & Germanor. ad *P. Victorium* a me editis Florentiæ MDCCLVIII. 4. Tom. I. pag. 7.

& dignitate virum tam familiariter ſcriberem, niſi me tuae illius probitatis, & humanitatis, quam in te iam inde a puero cognoveram, Aloyſius Capponius *iuvenis, & eruditus, & tui ſtudioſiſſimus dudum admonuiſſet.* Sed clarius ex *Victorii* ipſius reſponſo (1) ad ipſum dato ex agro Decimano, XII. Kal. Sept. MDXLV. quæ fuerint eius vitae primordia cognoſcimus. *Accepi tuas kal. Aug. datas* (inquit *Victorius*) *quae mihi multis de cauſis iucundiſsimae fuerunt: in primis tamen delectatus ſum ſummo illo tuo in me amore, qui quum a naturae tuae bonitate magis, quam a meritis ullis meis proficiſcatur, eo mihi gratior fuit, meque tibi multum obligavit, ac perpetuis vinculis obſtrinxit. Recordor ſane, te non ſine magna ingenii, ac doctrinae fama, multos ab hinc annos Florentiae vixiſſe cum* Bernardo, *gentili meo, ſanctiſſimo, tuique amantiſſimo ſene; verum aetas, qua tunc eram, fecit, ne officia ulla in te conferre poſſem, aut fructus aliquos ex eruditione tua capere; quamvis, iam tum puer, ſtudiis iis deditus eram, in quibus poſtea aſſidue verſatus, aliquis mihi eſſe videor, poſtquam a te tantopere dilaudor. Nec tamen me fallit, unde id naſcatur, ut modum in laudibus meis praedicandis non teneas: impellit enim te, ut hoc facias, animi tui probitas, antiquuſque amor, quo omnem domum noſtram diligebas, quae te olim peregrinum hominem recepit, & quibuſcumque rebus potuit, ornavit. Fuit certe optimus ille vir, qui te amplexatus eſt, tuique ſimilium ingenioſorum hominum, ac doctorum admirator praecipuus, qui*

(1) Epiſtolar. *Petri Victorii* Flor. apud *Iuntas* MDLXXXVI. fol. pag. 19.

qui quum ſine liberis mortuus ſit, patrimoniumque ad alios devenerit, me hanc, quae illius propria erat, amoris tui hereditatem creviſſe mirifice laetor. Vellem autem tantam tuam benevolentiam, ſi poſſem aliqua re compenſare; huic certe rei ſtudebo, ac quantum potero, enitar, ne me in amore vincas.

Quum ſe in gratiam *Laurentii Medicei* Florentinae militiae Imperatoris inſinuaſſet, humanitatis ſtudia in hoc Florentino Gymnaſio profeſſus eſt. (1) Hinc uti *Mediceae* Familiae addictiſſimus, anno MDXV. XIX. Martii in exſequiis *Iuliani Medicei*, Ducis Nemurſii, heroicum Carmen edidit, praevia Epiſtola ad *Laurentium Mediceum*. Aliud quoque Poematium in lucem emiſit in adventu Florentiam *Ioannis Medicei*, qui paullo poſt Pontifex Maximus eſt renunciatus. Hoc eodem tempore, anno videlicet MDXV. menſe Martio recognovit *Silium Italicum* eidem *Laurentio Medici* nuncupatum. *Arnoldus Drakenborch* in abſolutiſſima editione Punicorum *Silii Italici* cum notis Varior. Traiecti ad Rhenum apud *Guillielmum Vander Water* MDCCXVII. 4. ubi loquitur de variis eiuſdem editionibus pag. 6. hoc de *Ambroſii Nicandri* labore iudicium profert: Martinum *Herbipolenſem* (2),

(1) Id ipſemet teſtatur in Epiſtola nuncupatoria ad *Laur. Med. Silii Italici* editioni *Iuntinae* A. MDXV. praemiſſa. Conſulenda Bibliotheca Hiſpana *Nicolai Antonii*, Romae typis *Angeli Tinaſſii* MDCLXXII. Tom. I. pag. 53. & Biblioth. vetus eiuſdem. Tom. I. pag. 372.

(2) A MDIV. Poëtam noſtrum edidit.

& Buſchium (1) *proxime excepit* Ambroſius Nicander *Toletanus*, *qui editioni* Iuntinae *anni* MDXV. *praefuit*. *Magnifice hic in Praefatione ad* Laurentium Medicem *teſtatur*, Silium *ſua arte faberrime politum*, *& pervigili cura ſerenitati priſtinae reſtitutum ope vetuſtiſſimi exemplaris Roma advecti*, *atque omnibus maculis deterſum*, *defaecatumque eſſe*. *Verum tantum abeſt*, *ut ſplendida haec dicta factis aequaverit*, *ut potius omnia contraria praeſtitiſſe dicendus ſit*. *Nulli enim Scriptorum*, *qui ex miſerrimo bonarum artium naufragio elapſi monumenta ingenii ad noſtram memoriam propagarunt*, *plura*, *ac ſceleſtiora vulnera inflixit*, *aut foeda priorum temporum barbaries*, *aut infauſta Librariorum inſcientia*, *& audax Criticorum temeritas*, *quam* Silio *intulit inconſiderata huius hominis mutandi prurigo*, *& inſania*, *ut paſsim ex annotationibus noſtris patebit*. *Utinam igitur imitari maluiſſet exemplum* Damiani *cuiuſdam* Beneſſae, *quem reprehendit*, *quod* Silium *a ſe emendatum iactet*, *quum ex illo*, *qui vulgo circumferebatur*, *deſcripſerit*! *Nam ſi ipſe etiam id facere in animum induxiſſet*, *viri docti operae*, *& labori in tot ineptiſſimarum lectionum monſtris exhauriendis*, *quae paſſim invitis Muſis*, *& Apolline terſiſſimo poëtae obtruſit*, *parcere potuiſſent*. *Per* Nicandri *tamen veſtigia incedere libuit poſtea* Franciſco Aſulano, *qui editionis* Aldinae *Anni* MDXXIII. *curam habuit*; *ut editionem* Iuntinam *non vidiſſe exiſtimandus ſit* Barthius, *qui ad* Statii *IV. Thebaid. verſ.* 717. Silium

(2) Cum *Buſchii Paſiphili*, natione Weſtphall, Scholiis prodiit iterum *Silius* Baſileae A. MDXXII. & MDXLIII. & Pariſiis apud *Colinaeum* MDXXXI.

ab Aldo *vel eius correctore plane perditum dicit, quod de* Nicandro *meritiſſime praedicari poteſt. In eo tamen a* Iuntina *diſceſſit editio* Aldina, *quod initio Libri octavi* Aſulanus *ex* Iacobi Conſtantii *collectaneis criticis verſus quatuor, & octoginta, in Gallia, ut aiunt repertos, primus inſeruit. Sed quid de iis iudicent viri docti, videri poteſt apud* Nicolaum Heinſium *ad* Silii *Lib.* VIII. *verſ.* 145. *&c.* In Libello itidem, cui titulus *Salus Italica*, de quo ſub A. MDXV. verba facimus, inſeritur eiuſdem *Nicandri* in laudem ſalutis Italicae decaſtichon. In fine *Laureti*, de quo item ſub A. MDXV. adiungitur eiuſdem epiſtola ad *Laur. Medicem* in commendationem *Franciſci Minervii* Spoletani, qui diverſorum illius aetatis Poëtarum carmina collegit in laudem *Laurentii Medicei*, cuius recenſionem damus ſub A. MDXVI.

Ex ſupra memorata Epiſtola ad *Petrum Victorium* data Ancona XV. Kal. Iun. MDXXXIX. eruimus Florentia diſceſſiſſe *Nicandrum*, forte poſt expulſos *Medices*, quibus erat addictiſſimus, & poſtmodum Anconae munus publice docendi exercuiſſe. *Venio* (inquit pag. 8.) *nunc ad me. Ego heic a clade Romana, quam Caeſariani adtulerunt, hucuſque, mercede publica docens, me continui; hoc tamen anno, pueros inſtituendi labore faſtidita conquieſcere, meque ad mitiora ſtudia traducere decrevi: cupiebam publicam lectionem in aliqua inſigni urbe conſequi. Quare te per litteras orare volui, ut ſi quem iſthic locum mihi, poſt te, eſſe videris, vel Civitatum finitimarum aliquam opima conditione praeceptorem ſibi diſquirere intellexeris, des operam, ut id tua adſequi ope valeam; faciam equidem, ne tui te unquam in me officii poeniteat; nemo enim ſtudium, aut officium in te colendo meum deſiderabit;*

qua in re, quid confici per te poſſit, plurimum quidem potes, pro tua humanitate me certiorem facere, haud gravabere. Karolus Gundius *iuvenis, & noſtrarum litterarum ſtudioſus, & diſcipulus noſter haud poenitendus, tibi multam ſalutem dicit; huius ego, &* Antonii Vgolini *Quaeſtoris optimi, & integerrimi, &* Bindini Altovitae *liberalitate, mea heic foveo ſtudia: tu ſi me amas,* Ioanni Bulgarino, *iuveni erudito, meis verbis plurimam dices ſalutem.*

Alia Epiſtola data, ut videtur, A. MDXLV. *Ioannem Gondulam Victorio* commendat, ſubiungitque pag. 38. *Is modo, & de meo mihi conſilio gratias agit, & tua nihil ſibi iucundius iſthic conſuetudine perſancte iurat, qui ſuperioribus ad me diebus* Electram *tuam ἐκ τῶν διβλιοτάφων σκοτίας ſumma cura, & diligentia receptam tuo nomine ad me miſit, quam ego ſtatim avidus perlegi; ſed adcidit, ut poſtridie quam adceperam,* Hermodorus Litarchus, *ſumma mihi familiaritate coniunctiſſimus, vir ſane graecus, graecarumque litterarum, ac noſtrarum doctiſſimus, Anconam ab urbe veniret, eſt enim Cardinalis* Salviati *ἀναγνώστης, qui ad me divertit; quumque multa ultro citroque de rebus urbanis dicta eſſent, ad* Electram *venimus, ubi induſtriam ille tuam in complectenda litteraria Republica ſummis laudibus extollebat, cupereque ſe mirifice aiebat, quem ex ſcriptis noſſet, de facie etiam cognoſcere, narrabatque ſui Principis iuſſu chalcographis operam dediſſe, quo limatior, purgatiorque Romae prodiret; quumque eam pomeridianis ſtudiis legerimus, permultis, ac graviſsimis ſententiis refertam deprehendimus.*

In tertia denique data Ancona Prid. Kal. Mai. MDXLVI, *Victorio* exponit, *Ioannem Gondulam*, quem

ipſi pridem commendaverat, oſtendiſſe ſibi particulam litterarum ad ſe *Ioannis Bulgarini*, in qua agebatur de encomio quodam graece ſcripto *Demetrii* cuiuſdam *Diodoti* ad ipſum *Victorium* iterum tranſmittendo, quod facere diſtulit, eo quod in graviſſimam πλευρῖτιδα incidiſſet.

Alia ad eius vitam magis illuſtrandam addit *Nicolaus Antonius* in Bibliotheca Hiſpana loc. cit. pag. 53. videlicet, quod eius Epiſtola ad *Antonium* quemdam *Barberinum* legitur adiecta quartae Decadi Centuriarum *Amati* Luſitani, data Anconae XIII. Februarii MDLII. in qua quidem civitate humanarum litterarum profeſſorem fuiſſe eruitur ex nuncupatoria Epiſtola Tractatus *de Nautis, Navibus, & Navigatione Benevenuti Straccae* Iuriſconſulti Anconitani ad *Robertum Nobilem*, cui quidem ad ſtudia alacriter capeſſenda ſtimulos addens, *habes* (inquit) *praeceptores optimos, doctiſſimosque viros, & famae haud obſcurae* Nicandrum *Toletanum*, Didacum *Luſitanum*, & Dionyſium. Ad ipſius met *Benevenuti* Tractatus *de Mercatura* & *de ſponſionibus Nicander* praefatur verſibus, in editione Veneta Anni MDLIII. Expoſuit praeterea *Nicander* carmine Martyrium S. *Cyriaci*, Anconitanae Vrbis patroni. Eiuſdem tandem Carmen de ſacra Aede Lauretana affertur a memorato *Nicolao Antonio* in Bibliotheca vetere Hiſpana Tomo I. pag. 373. cuius initium eſt:

Littore qua Adriaco ſurgit ſuper aethera moles,
Eſt ubi perpetuo celebratum in ſaecula cultu
Templum auguſtum, ingens, opulentum, & numine matris
Aetheriae, expoſcit divini Carmen Homeri. &c.

Quoaduſque vitam protraxerit, nobis omnino ignotum eſt. H 3

NIPHUS AUGUSTINUS.

Auguſtinus Niphus, ſive Nefus Sueſſanus e Tropea in Calabriis oriundus, lucem adſpexit Sueſſae A. MCCCCLXVI. ut ipſemet teſtatur in Epiſtola ad *Ioannem Franciſcum Areneum*, Arenae Comitem in Commentariis ad Perhermeniam *Ariſtelis*, in oppido Ioppulis, quamvis *Paullus Iovius* in Elogiis eum in Civitate Tropeae in Calabria in lucem veniſſe adfirmet. (1) Illud verum eſt quod Tropeae per aliquod tempus alumnus fuit, Philoſophus (2) ac Medicus illuſtris, Aſtrologia ac Theologia, graecis & latinis litteris callentiſſimus evaſit, unde in celebrioribus Italiae Gymnaſiis, Romae videlicet, Neapoli, Salerni, Bononiae, Patavii Philoſophiam per annos fere quadraginta maxima cum laude publice docuit. Ad Piſanam Cathedram adſcendit Ordinarius Profeſſor antemeridianus A. MDXIX. cum amplo florenorum aureorum ſeptingentorum ex largis (3) ſtipendio.

Complures edidit Libros, tum ad Philoſophiam, Medicinam, Aſtrologiam, ac Theologiam, tum etiam ad res politicas, ad ludicras, aliaſque diſciplinas ſpectantes; ex iis quae *luminis* typis prodierunt, ſunt:

(1) *Paul. Iov.* in Elog. n°. 921. *Anton. Balthaſſar* in Vitis viror illuſtr. pag. 7. *Bernardin. Taſſur.* in Lib. de Neapolit. Invent. pag. 22.

(2) Vid. *Iacob. Bruker.* Hiſt. Critic. Phil. Tom. *III.* pag. 104.

(3) Vid. Rotul. praedicti Anni MDXIX. ubi ad triennium. *Steph. Fabruccius* Poſtrema aetas vet. Piſani Lycei Opuſc. XII. §. XXXIII.

Dialectica ludicra tyrunculis atque veteranis utiliſſima. Peripateticis conſona, iunioribus ſophiſticantibus contraria. Florentiae apud heredes Philippi Iuntae MDXX. 4. quae auctor *Ioanni* SS. *Coſmae* & *Damiani* Diacono Cardinali de *Salviatis* nuncupavit.

De his quae ab optimis Principibus agenda ſunt ad Ludovicum, *atque* Elveriam Ferdinandos *de Corduba Principes Sueſſanos. Florentiae apud heredes* Philippi Iuntae MDXXI. 4.

De falſa Diluvii prognoſticatione, quae ex conventu omnium Planetarum, qui in Piſcibus continget Anno MDXXIV. *divulgata eſt Libri III. ad* Carolum V. *Imp.* quem is primum vocat. *Florentiae per heredes* Philippi Iuntae MDXX. 4.

Tanta fuit in exiſtimatione, ut quum prius vix illi centum aurei pro ſtipendio philoſophiae cathedram occupanti darentur, poſtea mille fuerint conſtituti. Comitis Palatini dignitate atque equeſtri inſignitus a *Leone X.* Pont. Max. in *Mediceam* familiam fuit adoptatus, facultate ei tradita, ut ipſe, eiuſque poſteri de *Medicis* nuncuparentur, eiuſdemque gentis inſignia, ac ſtemmata deferrent. Eam ob cauſam in aliquibus eius Libris adpellatur *Auguſtinus Medices* Philoſophus Sueſſanus, in aliis *Auguſtinus Niphus de Medices* Philoſophus Sueſſanus, quandoque *Eutyches Auguſtinus Niphus Medices*, Philoſophus Sueſſanus, alibi tandem proprio nomine ac cognomine *Auguſtinus Niphus* Sueſſanus.

Obiit Sueſſae die XVIII. Ianuarii A. MDXXXVIII. quum annum ſuae aetatis ageret LXIII. eiuſque corpus balſamo & aromatibus inlitum in D. *Dominici* templo, in ſcrineo ex ſerico nigro contexto repoſitum eſt, & ſublimi loco conlocatum; etſi *Iovius* affirmet, *eum ab humanis deceſſiſſe eadem*

nocte, *qua* Alexander Medices *Florentiae vulneribus confoſſus interiit*, quod contigit die VI. Ianuarii MDXXXVII. Exſtat tanti viri elegans, venuſtum, & praegrande numiſma, eius effigiem ad vivum expreſſam exhibens, adſcripto *Auguſtini Niphi* nomine.

Scripſit quamplurima Opera, ex quibus primum Venetiis A. MCCCCXCII. fol. lucem viderunt Libri VI. *de Intellectu*, *&* *de Daemonibus*, ibidem poſtea recuſi MDIII. MDXXVII. Caetera recenſentur a *Nicolao Toppio* in Bibl. Neapolitana pag. 4. ſeq. ſed plenius & accuratius a *Naudaeo* in Iudicio de *Niphi* ſcriptis, edito Pariſiis MDCXLV. 4. cum Opuſculis eius Moralibus ac Politicis; atque inde a *Leonardo Nicodemo* in addendis ad *Toppium* pag. 3. ſeq.; a *Nicerono* in memoriis Gallice editis de Viris Eruditis Tom. XVIII. pag. 63. ſeq. & nuperrime in Opere *Bartholomaei Chioccarelli* de illuſtribus Scriptoribus, qui in Civitate & Regno Neapolis floruerunt. Neapoli ex officina *Vincentii Urſini* MDCCLXXX. 4. Tom. I. pag. 76. ſeqq. Praeter hoſce, de *Nipho* conſulendi *Iovius* in Elogiis pag. 171. *Baelius* in Lexico; *C. A. Heumannus* in Actis Philoſophor. Parte XVII. pag. 764. ſeq. & *Cornelius Tollius* de litteratorum infelicitate pag. 426. edit *Menckenianae*.

PANDULPHINUS INNOCENTIUS.

Innocentius *Philippi* filius *Pandulphinus*, de quo ne verbum quidem invenio in Hiſtoria Florentinorum Scriptorum *Iulii Nigrii*, nec in Etruria Litterata MSS. *Ioannis Cinelli*, cum additionibus *Antonii Mariae Biſcionii*, vir fuit etruſci potiſſimum eloquii admodum ſtudioſus; unde quum autographum poſſideret Italicae verſionis *Alexan-*

dri Braccii, Florentinae Reipublicae a ſecretis, Librorum *Appiani Alexandrini*, de bello Civili Romanorum, eos recognoſcere, & *Iuntarum* typis Anno MDXIX. in 8. ad publicam utilitatem in lucem emittere cogitavit, praemiſſo ad legentes proloquio, de qua editione ſuo loco mentionem fecimus.

PANDVLPHINVS PHILIPPVS ALEXANDER.

Philippus *Alexander Pandulphinus* idem eſſe videtur, ac *Philippus Pandulphinus* (1). Prodiit ex Academia magni *Ficini*, eique epiſtolam dedit Libri X. Epp. una cum ephemeride anni ſubſequentis. Auditorem quoque fuiſſe *Marci Muſuri* Cretenſis, ut refert *Cinellius Toſcana Letterata* cum additionibus *Biſcionii in Magliab.* Callentiſſimum certe graecae linguae fuiſſe ex eius graeca Epiſtola, praemiſſa *Theocriti* Operibus ad *Euphroſynum Beninium* quamapertiſſime adparet. Haec quae ſequuntur Opuſcula ſub eius nomine circumferuntur.

I. *Orazione recitata l'anno* MDXXVII. *nel deporre che fece la carica di Gonfaloniero della Repubblica Fiorentina* Niccolò Capponi MS. in Biblioth. *Magliab.* (2)

---

(1) *Nigrius* loc. cit. pag. 175. 452. tres *Philippos* effingit, ut recte animadvertit in notis Mſs. *Salvinius*, videlicet *Philippos* duos, & *Petrum Philippum*, quum, una eademque perſona eſſe videatur.
(2) *Nigrius* pag. 452.

II. *Orazione recitata al Popolo Fiorentino nel tempio della SS. Nunziata li* 28. *Gennaio del* MDXXVIII. *MS. ibid.* (1)

III. *Oratio ad* Clementem VII. *Pontificem. Romae apud* Franciſcum Minucium Calvum *menſe Septembri* MDXXIV. 4.

IV. *Oratio in laudem* Marci Antonii Columnae.

V. *Orazione ſopra la creazione del nuovo Gonfaloniere della Repubblica Fiorentina.*

VI. *Orazione recitata nella Chieſa di S.* Lorenzo, *eſortando il Popolo Fiorentino alla difeſa della patria.*

VII. In Codd. Biblioth. *Strozzianae* reperiebatur eiuſdem, initium vitae *Leonis X.* ab eo latine conſcriptae, teſte *Salvinio* in additionibus MSS. ad *Nigrium* S. C.

PHILOMATHES BERNARDVS.

De eo haec mihi reſcripſit amicus Piſanus, patriae hiſtoriae callentiſſimus. Il Sig. Dott. *Tempeſti* ſcrive, che di *Bernardo Piſano* dotto Scoliaſte fece Egli menzione nella *Not.* 63. al ſuo Diſcorſo Accademico ſull' Iſtoria Letteraria Piſana pag. 122. *e ſeg.* citando il *Targioni* nelle Note ad *Epiſt. Claror. Belgar. ad Anton. Magliabech. Edit. Flor.* 1745. *Tom. I. pag.* 157. *& ſeq.* che dice eſiſtere nella Magliabechiana le Opere di *Catullo*, *Tibullo*, e *Properzio*, riviſte e corrette da quel *Bernardo.*

(1) *Bernardus Signius* Lib. II. Hiſtor. Flor. hanc Orationem carpit. Vid. etiam Lib. VI. nec non *Gamurrinium* Tom. IV. Nobil. Familiar.

Aggiunge il medeſimo Sig. *Tempeſti* averſenti-tito dire dal Sig. Can. *Franceſco degli Albizzi* poco avanti la di lui morte, che egli *aveva non pochi Claſſici da Bernardo illuſtrati eruditamente*, e lo reputava *il poliiſtore dei Piſani*. Per conto de' Claſſici Latini illuſtrati da Bernardo Piſano io non ho notizia di altri, che di Apuleio, e tal notizia l' ho dal Fabricio *Bibliotheca Latina Lib.* 3. *cap.* 2. §. 8., ove parlando dell' Edizione di Apuleio dice = Florentina 1522. 8°. per Bernhardum Philomethem Piſanum, qui Graeca non pauca ex Codicibus deſcripſit, & edidit = Queſte parole, e ſpecialmente quell' *edidit* dannó coraggio di ricercare particolarmente nel detto Fabricio, quali letterarj lavori egli abbia fatto. Io per me confeſſo di non saperne altro, e dal non eſſermi nel rivolgere i Claſſici capitato davanti un tal nome, arguiſco, che il fu Sig. Can. Albizzi aveſſe notizia di altre illuſtrazioni fatte dal noſtro Concittadino; ma che in fatto egli non poſſedeſſe tali libri.

Et revera in Bibliotheca *Magliabechiana* adſervantur *Catulli*, *Tibulli*, & *Propertii* Opera, & *Statii Papinii* ſylvae ex editione *Ioannis Calphurnii*, impreſſa Vicentiae per Magiſtrum *Ioannem Renenſem*, & *Dionyſium Berthochum* in fol. Volumen hoc eo potiſſimum nomine ſe commendat, quod manu *Bernardi* huius Piſani adnotatas ad oram libri exhibet plures variantes lectiones ex antiquis Codicibus optimae notae deſumptas. Ad calcem Poematum *Catulli* legitur: Val. Catulli *Veronenſis Epigrammaton Libri finis*; quem recognovi ego *Ber.* Piſanus *collato emendatiſsimo* F. Puccii *exemplari An.* 1502. Ad calcem *Tibulli*: *Recognovi ego* Bernardus *Piſanus ut ſupra*. Tandem ad

ſinem Elegiarum *Propertii*. Bernardus *Piſanus haec adnotabat brumalibus vigiliis, collatis aliis exemplaribus, ſecutus fidem probatiſsimi, quod fuit* Franciſci Puccii *Viri litteraturae laude inſignis*.

PLACIDVS ANTONIVS.

P*omponii Gaurici* Neapolitani in patrio Lyceo Eloquentiae Profeſſoris Commentariolum de ſculptura &c. ad divum *Herculem* Ferrariae Principem, una cum eclogis eiuſdem, *Antonio Placido* debemus, qui, ut a *Philippo Iunta* A. MDIV. imprimeretur curavit, ac pereleganti epiſtola *Laurentio Strozzae* Florentino nuncupavit, *viro, uti* (ſunt eius verba) *regia domo, ceteros in toto terrarum orbe mortales antecellenti; ita & ceteros in hac florentiſſima urbe iuvenes, & morum, & ingenii nobilitate praeſtanti*. Alia eius carmina, videlicet Elegiae, ſilvae, & Epigrammata Neapoli cuſa ſunt Anno MDXXVI. 8.

Iovius in Elogiis virorum illuſtrium pag. 140. illud etiam *Pomponii Gaurici* inſeruit, cum ejus effigie barbata ad vivum expreſſa.

RICCARDINVS BENEDICTVS.

B*enedictus Riccardinus* Florentinus, vulgo *Philologus* nuncupatus, *Angeli Politiani*, una cum *Petro Crinito*, diſcipulus fuit, (1) ut patet ex ty-

(1) Miror in recenſione *Politiani* auditorum omiſiſſe *Benedictum Philologum* cl. *Fridericum Ottonem Menkenium* in vita *Politiani* edita Lipſiae MDCCXXXVI. in 4. pag. 77. ſeqq. De eo haec mihi perhumaniter communicavit *Petrus Cianfogni* Canonicus Laurentianus eruditiſſimus, excerpta ex eius opere Mſs. *Hiſtoria del-*

pographi Praefatione *Terentianis* comoediis praemiſſa, Florentiae ab *Iuntis* editis A. MDVII. ubi etiam adpellatur *doctus apprime & ipſe vir, eleganſque*. Clericorum Laurentianae Baſilicae praeceptor fuit A. MCCCCXCVII. pro quo munere bene geſto, A. MDVI. die IV. Iunii inter Canonicos extra numerum eiuſdem Eccleſiae meruit cooptari. Exſtat

---

della Real Baſilica di S. Lorenzo di Firenze e ſuoi illuſtri Canonici: *Benedetto Riccardini* detto per ſoprannome il *Filologo* fu maeſtro de' Chierici di S. *Lorenzo* prima meſſovi ſoſtituto il dì 24. Gennaio 1497. poi ſtabilitovi il dì 27. Febbraio 1497. Ebbe con partito Capitolare de' 19. Maggio 1505. l'eſpettativa della prima Cappella Corale che foſſe vacata; dipoi per partito del dì 9. Maggio 1506. gli tolſe queſta eſpettativa, e glie la dette per il primo Canonicato vacante, con che egli così eletto, e nominato, ſi foſſe fatto confermare dal Pontefice; ed eſſendo venute le Bolle della confermazione di queſta nuova elezione fatta dal Capitolo in Ser *Benedetto* (dice il partito) *al preſente maeſtro dei novizi, e nuovo Canonico*, (come appariſce di ſopra) fu accettato, e ricevuto *ad oſculum pacis*, e gli fu dato lo ſtallo in coro, e il luogo in Capitolo, e fu fatto Canonico ſoprannumerario colla eſpettativa alla prima vacante prebenda. E ſe ne rogò Ser *Gio. Tinghi* il dì 4. Giugno 1506. Seguitò tuttavia ad eſſer maeſtro fino al dì 9. Marzo, e morì a dì 16. Marzo 1506. *ab Incarnatione*. Sotto il dì 19. Novembre 1507. ſi trova un ordine del Capitolo, che foſſero pagati dal Camarlingo agli eredi ſuoi alcuni denari, che aveva ſpeſo, quand'era Maeſtro, del proprio in una certa lite in Curia Romana, per ſoſtenere alcuni privilegi del Capitolo, riguardanti la Cappella ſoppreſſa di S. *Bartolommeo* aſſegnata per ſtipendio al Maeſtro *pro tempore*.

eius Grammatica in gratiam *Nicolai* & *Alexandri* fratrum de *Machiavellis* conſcripta, & recuſa, ut videtur A. MDX. (1) Maxima adhibita diligentia recenſuit A. MCCCCXCVII. *Zenobii* Epitomen Proverbiorum graece; A. MD. *Orpheum*; Anno MDIII. *Catullum*, *Tibullum*, *Propertium*, *Horatium*, *Valerium Flaccum*, *Salluſtium*; A. MDIV. Eclogas *Vergilii*, *Calphurnii*, *Nemeſiani*, *Franciſci Petrarchae*, *Io. Boccaccii*, *Ioannis Baptiſtae Mantuani*, *Pomponii Gaurici*, itemque *Petri Criniti* Libros de Honeſta Diſciplina; A. MDV. *Terentianas* Comoedias; MDVI. *Senecae* Tragoedias, cum argumentis, qui *Philologi* noſtri ultimus labor fuit; etenim ad diem VI. Martii anni inſequentis MDVII. e vivis exceſſit, non ſine incredibili litterarum iactura.

Petrus Crinitus mox cit. Operis Libro XVIII. Cap. II. ita de eo honorifice loquitur;

Lunai portum pretium eſt cognoſcere cives &c. Lunai, *inquit*, *dictum eſt*, *ſecundum antiquam declinationem*, *ſicuti* Vergilius: *Furit intus aquai*. *Quod etiam* Benedictus Philologus (*quum de* Vergiliana *emendatione ad eum ſcriberem*) *comprobavit*, *vir unus aetate noſtra*, *qui de omni antiquitate ſit optime meritus*, *quum in ea illuſtranda atque excolenda adſiduo ſtudio*, *ac mirifica diligentia incumbat*.

---

(1) Cum hoc titulo: *Erudimenta Grammatices Latinae Linguae* &c. *Florentiae impreſſa opera* & *impenſa* Philippi Giuntae A. MDX. nonis Maii 8.

ROBBIA LVCAS.

Lucas Robbia, vir omni politiori litteratura excultus (1), & hiſtoricus, latino eloquio vitam compoſuit *Bartolomaei Valorii*, viri Conſularis graviſſimi, quae Mſs. apud plures adſervatur (2) Haec autem Italicae data fuit linguae a *Petro Stupha* Canonico Florentino, & manu exarata legitur in Tomo XIX. Miſcellaneorum *Antonii a S. Galla* in Bibliotheca *Riccardiana*.

E vivis erepto *Benedicto Philologo*, e cuius florentiſſimo gymnaſio prodierat, A. MDVII. menſe Decembri, opera, & impenſa *Philippi Giuntae*, venit in lucem *Q. Curtius*, cui praemittitur *P. Petri Bargetani* ſuper *Q. Curtii* recognitione hendecaſillabum, itemque *Robiae* noſtri Epiſtola ad *Alexandrum Acciaiolum*, in qua quantos labores in *Curtio* reſtituendo exantlarit, *Angeli Angenii* viri doctiſſimi diligentia, & induſtria adiutus, ſatis ſuperque declarat. Idem praeſtitit in recenſendis *Caeſaris* Commentariis Anno MDVIII. quae ſub auſpicii *Nicolai Valorii* vulgata fuerunt. Plura quoque *Ciceronis* Opera, quae in manus noſtras non pervenerunt, caſtigaſſe paullo poſt annum MD. conſtat ex eius Epiſtola nuncupatoria ad *Hierony-*

(1) Ita eum *PoccIantus* appellat in Cat. Flor. Script. pag. 115. *Iacobus Nardius Iſtor.* fiorent. pag. 270. tradit: *che* Luca *della* Robbia perſona letterata e grave viveva l'anno MDXII.

(2) Hunc *Cinellius* in Hiſtor. Mſs. Etruſcor. Scriptor. in Biblioth. *Magliab.* Tom. II. pag. 1174. falſo putat eſſe eumdem, ac Sculptorem, & primum inventorem operum, quae vulgo nuncupantur *terre della Robbia*.

mum Benivenium (1) Quaeſtionibus Tuſculanis praemiſſa in lucem datis Anno MDVIII.; in qua adfirmat, quod *pridem plura* Ciceronis *Opera*, *in ea Philoſophia*, *quae eſt de vita*, *&* *moribus impreſſerit*, *&* *Quaeſtiones Tuſculanas materiae dignitate adductus*, *in hoc tempus ſervavit*. Eiuſdem etiam *Ciceronis* Officiorum Libros III. cum aliis opuſculis, quae cum illis coniungi ſolent eo ipſo anno in lucem emiſit e typographeio *Iuntarum*, quam tamen editionem, quae memoratur a *Crevenna* non vidimus; alteram vero habemus A. MDXIII. menſe Aprili, cui praecurrit dedicatio *Robiae* ad *Petrum Medicem*, quam in praecedenti etiam editione fuiſſe opinamur.

Aliud *Ciceronis* Operum volumen inſpeximus, continens Libros de Oratore, de Cl. Oratoribus, Oratorem, Topica, Oratorias Partitiones de optimo genere Oratorum, quod prodiit An. MDXIV. menſe Octobri. In Epiſtola dedicatoria *Laurentio Signio*, *doctiſsimorum*, inquit *Robbia*, *noſtrae aetatis verbis accenſus*, *&* *eorum ſententiis adiutus*, *haec Tullii de praeceptis oratoriis*, *de copia dicendi de ſtudio eloquentiae opuſcula caſtigavi*, *&* *calcographorum opera typis excuſa tuo nomine divulganda inſcripſi*.

Ex-

(1) Ipſemet *Hieronymus Benivenius Lucae Robiae* ſuam dicavit Bucolicam, novis curis expolitam, ac Venetiis una cum aliis eiuſdem Operibus impreſſam *per* Niccolò Zoppino, *e* Vincenzo *compagno* M.CCCCC.XXII. *A dì* XII. *d' Aprile regnante lo inclito Principe Meſſer* Antonio Grimani. 8. pag. 73.

Exſtabat Mſ. Codex apud *Salvinum Salvinium* (1) cum hoc titulo: *Recitazione di* Luca *della* Robbia *del caſo di* Agoſtino Capponi, *e di* Pietro Pagolo Boſcoli. In eo autem continetur hiſtoria coniurationis a *Capponio*, & *Boſcolo* contra *Iulianum*, *Laurentium*, ac *Iulium Mediceos* A. MDXII. ut patriae libertatem tutarentur, excogitatae, ibique appellatur *Lucas Simonis Marci* della *Robbia*. Coniurationis auctores inter diem XXII. & XXIII. Februarii capite minuti ſunt.

ROMVLEVS LAVRENTIVS.

L*aurentius Romuleus* Muſarum alumnus, & Rhetoricae profeſſor per quinquennium in celebri Vallis Vmbroſae Archicoenobio. Praeſtat de vitae ſuae inſtituto ipſum audire in Epiſtola nuncupatoria *Ciceronis* Rethoricae A. MDVIII. praemiſſa, & *Franciſco Cattaneo Diaceto* viro Platonico inſcripta. *Ego itaque* (inquit ille) *quum quartum abhinc menſem* (2) *ex quietis illis* (*quod te non praeterit*) *Valliſumbroſae receſſibus, ubi quinquennium profitebamur, in patriam remigraverim, nolui per ſocordiam & ignaviam* (*ut* Criſpi *utar verbis*) *aetatem agere*; *qui tametſi cum ſcribendo, tum*

(1) In notis & additionibus Mſs. ad *Nigrium* pag. 386. Conſtat autem Cod. pag. 87. in 4. Ex eadem Familia della *Robbia* progenitus eſt *Laurentius*, primum Epiſcopus Cortonenſis, inde Feſulanus, cuius exſtant Conſtitutiones Synodales impreſſae Florentiae MDCXXXVI. 4. Multa autem de eadem Familia profert *Dominicus Maria Mannius Oſſerv. iſtor. ſopra i Sigilli* Tom. X. pag. 3. ſeqq.

(2) Patet hinc, quatuor menſes in hoc *Ciceronis* Opere recognoſcendo inſumpſiſſe.

faciendo de Republica, ob ingenii & corporis imbecillitatem bene mereri nullo modo poſſum, tamen & eos, qui fecere, & qui facta aliorum ſcripſere, ſi a ſitu obliteratos, & a barbarica offuſione male habitos in ſuam ipſius Romani nominis libertatem pro virili aſſererem, boniſque promererem civibus, ingratum ſane opus haud me facturum exiſtimavi. Et licet nos, & omnis poſteritas Aldo Manutio *primum, mox* Benedicto Philologo, *praeceptori meo, cuius manibus ſtudioſi debent, ac demum ceteris, qui huiuſmodi provinciam expoliendae latinitatis ſuſceperunt, deberi plurimum fateamur, ipſe tamen, qui bene doctos viros mihi ad imitandum propoſui, nonnihil utilitatis adferre ſtudioſis me poſſe crediderim; ſiquidem noſtras has (quantunculae ſunt) vigilias, tuque, bonique ceteri cognoveritis. Interim*, Franciſce *humaniſſime, dum alia excuſoribus noſtris, partim tradita excuduntur, partim tradenda deinceps, recenſeimus, hos Romanae eloquentiae auctoris, ſive (ut dicam verius) auctoris & principis, quos nuperrime caſtigabamus, Rhetoricorum Commentarios tibi merito nuncupatos muneri mittimus.*

Inter carmina quinque Etruſcorum Poetarum *Franciſci Vinthae* Florentiae MDLXII. 8. pag. 16. legitur *Franciſci Vinthae* Epigramma, cui titulus: Laurentii Romulei *Rhetoris tumulus*.

Laurenti *ad tumulum Muſas fleviſſe Latinas*
Vidimus, & ſacro haec verba dediſſe rogo:
Diſcendi hic vera ars, hic vera ſepulta docendi eſt.
Credita res lacrymas Tybris & Arnus habet.

Ex huius *Laurentii Romulei*, *Philippi Angenii* Civis Flor. & *Dominici Benivenii* legato Codices nonnullos in *Marcianam* Ord. Praed. Bibliothecam fuiſſe inlatos adfirmat Cl. *Laur. Mehus* in Praef. ad *Ambroſii* Camald. Epiſtolas pag. LXVII.

SCALA LAVRENTIVS.

Laurentius *Scala*, *Iuliani* filius, *Barptolomaei*, Florentinae Reip. a ſecretis nepos, (1) *Angeli Florentiolae* amiciſſimus, poſt eius immaturam mortem, ope *Hieronymi* eiuſdem *Florentiolae* fratris, ſcripta omnia *Angeli* ſtudioſe collegit, ex parte ſupplevit, ac publica luce donavit, litteris praemiſſis ad *Franciſcum Miniatum*, & ad *Laurentium*, *& Pandulphium Puccios*, typis *Iuntarum*, ac *Torrentini* nitidiſſimis, quae quidem a ſtudioſis italicae linguae avidiſſime conquiruntur.

TVCCIVS MARIANVS.

Marianus Tuccius Florentinus, *Paulli* filius, ad Piſanam Academiam Poëtices & oratoriae Profeſſor accitus eſt Anno MDXVII. (2). In aula Florentinae Reipublicae Principis, aliquando vitam exegit, & non parum apud ipſum auctoritate polluit. (3) Dum in patrio gymnaſio eloquentiam profiteretur ſe in *Iuntarum* typographia exercuit, & Scriptores aliquot caſtigavit. Anno igitur MDX. *Suetonii* vitas XII. Caeſarum, & paullo poſt *Virgilii Maronis* opera recenſuit, in quorum calce pag. CCLXXXVIII. *Tuccii* Monitum ad ſtudioſos legitur, in quo quantum diligentiae in eo e-

I 2

(1) Vid. *Apoſtolum Zenum* Differt. *Voſſian.* Venet. M. DCCLIII. 4. Tom. II. pag. 265. ſeq.

(2) Nota Conductionum dicti anni in Archivo Flor. Reform.

(3) Vid. *Fabruccium* Poſtrema actas Piſani Licaei Opuſc. XII. §. XXV.

dendo poſuerit luculenter exponit. Exinde vero A. MDXII. *Apuleii* opera, & Anno MDXIII. *Salluſtium*, & *Lactantium Firmianum* ab omni ſquallore deterſit, & demum anno ſubſequenti *Ioviani Pontani* opera poëtica, duobus voluminibus in 8. ac *Ciceronis* epiſtolas ad *Atticum* quam caſtigatiſſime in lucem emiſit. Hinc factum eſt, ut prudentiſſimis Academiae Piſanae Curatoribus placuerit diſceſſuro Piſis *Andrea Dactio*, duobus antea annis conducto, *Marianum* noſtrum evocare ad Eloquentiae cathedram implendam, conſtituto eidem ſexaginta florenorum aureorum ſtipendio, quod eidem poſtero tempore adauctum fuit (1). Suſceptum id muneris per aliquot annos ea ſedulitate explevit, qua olim *Laurentius Tuccius*, forte ex eadem illuſtri familia progenitus, qui anno MCCCCXCI. in Piſano Athenaeo cum *Raphaele*, *Bernardi del Fachino*, & biennio poſt cum *Ludovico Ricciardi* Volaterrano primum Logicam, deinde Philoſophiam A. MCCCCXCIIII. ac denique Medicinam, auctis congrue ſtipendiis, A. MCCCCXCVIII. publice profeſſus eſt. (2)

VICTORIVS PETRVS.

Petrus *Victorius*, vir multo acumine, perſpicaci ingenio, & erudita facundia praeditus, diſciplinarum omnium praeſidiis inſtructus, & *Ciceronianae* eloquentiae inſigne & immortale decus, natus eſt Florentiae anno publicae ſalutis MCCCC-

(1) Rotul. ſeqq. Annor. Ibid.
(2) *Fabruccius* de tertia Piſani Studii peregrinatione Opuſc. X. §. XXI.

xcix. v. Eidus Iulias, hora xv. Patrem habuit *Iacobum Victorium*, matrem vero *Eliſabetham*, *Petri Iacomini* filiam. Fato ceſſit, animamque efflavit A. mdlxxxv. xv. Kal. Ianuarias, quum ſeptimum & octogeſimum annum ageret. Viſus fuit in mundum caelitus delapſus, ut in ſcribendo, & docendo omnes oratoriae artis locos abſtruſiores, miris ingenii ſui luminibus illuſtraret; cuius eximiae elegantiae dulcedine commoti atque adlecti ſtudioſi viri, tum ex Italia, tum ex Tranſalpinis regionibus, Florentiam, tamquam ad puriſſimam ex hoc uberrimo fonte ſcientiam hauriendam, non ſine multis magniſque periculis advenerunt.

Quamplurima, ac numquam interitura monumenta aeternitati conſecravit, quae omnia diligenter expendimus in eius vita vernaculo primum a nobis ſermone conſcripta, & Liburni per *Antonium Santinum* impreſſa A. mdcclvi. in 4°. quam deinde auctam, & latio donatam praemiſimus Tomo I. Cl. Italorum & Germanor. Epiſtolar. ad *Petrum Victorium* Florentiae mdcclviii. 4.

Pleraque eius Opera ab *Iuntis* impreſſa circumferuntur; in hanc autem noſtram ſeriem ſunt tantum referenda ea, quae ſequuntur.

I. Ariſtotelis *de moribus ad* Nicomachum *filium Libri decem*. *Florentiae apud* Iuntas mdxlvii. 4°. Graece.

II. Porphyrii *Philoſophi de non necandis ad epulandum animalibus Libri IIII.* &c. *E* Medicea *Bibliotheca Florentiae* mdxlviii. *ex officina Bernardi Iuntae* fol.

III. Petri Victorii *Commentarii in tres libros* Ariſtotelis *de Arte dicendi*. *Poſitis ante ſingulas declarationes graecis verbis auctoris*. *Florentiae in officina* Bernardi Iuntae mdlviii. fol.

VIVIANVS CAROLVS.

Carolus Vivianus Collenſis (1) non *Vſinianus*, ut eum per errorem *Nigrius* in hiſtoria Florentinorum Scriptorum appellat, forte diſcipulus fuit *Laurentii Lippii* ex eodem oppido oriundi, qui in latinis, & graecis litteris valuit plurimum, ac praeter Epigrammata plura, *Oppiani* Libros V. de piſcibus e graeco ſermone latinos metrice reddidit, magnifico *Laurentio Medici* nuncupatos; quae omnia impreſſa fuere in Colle Municipio Florentino Anno MCCCCLXXVIII. in 4. pag. 121. (2) Latinam poëſim *Carolum Vivianum* excoluiſſe patet etiam ex Mſs. carminibus, quae a memorato *Nigrio* dicuntur extare penes *Antonium Magliabechium* (3) qui etiam adnotationes in *Ovidii* libros de arte amandi conſcripſiſſe teſtatur. Has innuit *Nicolaus Heinſius* in Epiſtola ad *Antonium Magliabechium* (4), & quidem his verbis: *Rogo, me doceas, ecquas videris* Caroli Viviani *in* Naſonem

---

(1) De eius familia haec habet *Ioannes Cinellius* cum additionibus *Biſcionianis* Mſs. in *Magliabech.* Carlo Viviani *famiglia ſpenta. Due ſono, o per dir meglio erano le famiglie* Viviani *antiche; l'una ſono*, Viviani *di Colle, che vanno per il quartier* S. Croce; *l' altra* Viviani Franchi, *che vanno per il quartier* S. Giovanni.

(2) Aliae eiuſdem e graeco verſiones Mſs. extant in Laurentiana Biblioth. quae accurate a me recenſentur in Catal. Codic. Latinor. Tom. II. pag. 401. IV. Tom. III. pag. 211. II. 676. IX. 677. X. 748. I.

(3) Addit *Cinellius* loc. cit. reperiri tunc in Biblioth. Palatina Magni Etruriae Ducis eius Silvam Mſ. ad *Laurentium Mediceum*.

(4) Tom. I. Epiſtolar. Claror. Belgar. ad *Ant. Magliab.* Florentiae MDCCXLV. 8. pag. 160.

notas, *praeter illas*, *quas* Iuntae *veſtrates edidere in Metamorphoſes*, *eaſdem etiam poſſideo ex editione Veneta minoris formae*; *at* Geſnerus *in Biblioth. ſi probe recordor*, *complura eiuſdem adnotata in alios* Ovidii *Libros publica luce donata enarrat*, *quae hactenus oculos meos fugere*. Idem in alia Epiſtola, quae videtur reſponſiva ad ea, quae *Magliabechius* reſcripſerat (1) ſubiungit: Caroli Viviani *annotationes in* Naſonem *intercidiſſe maiori ex parte*; *eſt mehercules dolendum*, *quod is Spartam hanc diligenter ſatis graviterque exornarit*. *In iis*, *quae ad Metamorphoſes* Naſonianas *conſcripſit*, *profitetur ipſe*, *ni fallor*, *ſe animadverſis ſuis* Naſonem *omnem illuſtraſſe*. Eas quoque ſedulo conquiſivit *Petrus Burmannus* in Epiſtola ad *Magliabechium* (2) ubi agit de ſuis curis in *Ovidii* Operibus recenſendis: *ſed* (inquit ille) *ante omnia exoptarem copiam mihi fieri duorum Librorum*, *quos reperire adhuc*, *quicquid operae inſumſi*, *nequivi*. *In* Geſneri *Bibliotheca legi exſtare* Caroli Viviani *Annotationes in lectionem* Ovidii *Librorum Metamorphoſis & de arte amandi impreſſas Florentiae*, *quas numquam vidi*, *& puto me iam olim de illo libro te conſuluiſſe*, *an ulla ſpes foret eum conſequendi* &c. Ac rurſus in alia ad eumdem Epiſtola (3) *Ad eius vero emolumentum maxime pertinere putarem*, *ſi compos fieri poſſem* Viviani *Annotationum in Metamorphoſes*, *quas olim Florentiae prodiiſſe puto*, *& de quibus iam etiam quondam*

(1) Ibid. pag. 163.
(2) Inter Claror. Belgar. Epp. Tom. II. pag. 296.
(3) Ibid. pag. 300.

ad te perſcripſi, & quas fruſtra hic terrarum quaeſivi. Si prece, vel pretio eas mihi conſequi liceret, ſummo gaudio me efferrem &c.

Eius Epigrammata IV. leguntur in *Laureto*, de quo agimus ſub Anno MDXVI. Item aliud eiuſdem Carmen occurrit ad *Suetonii* vindicem praemiſſum editioni *Suetonii Iuntinae* Anno MDXV. menſe martio.

Ovidii Metamorphoſeon Libros XV. quum florenti adhuc eſſet aetate, *Leonardo Tornabono*, quo familiariter utebatur, adhortante, adhibitis antiquis exemplaribus ab innumeris mendis purgavit, & argumenta metrica ſingulis libris praemiſit, in lucem dedit Florentiae per haeredes *Philippi Iuntae* A. MDXXII. kal. ſept. in 8. (1)

ZEFFIVS FRANCISCVS.

Zeffius, ſive *Zephyrus Franciſcus*, filius *Antonii*, patria Emporienſis, (2) vir graece, & latine doctiſſimus, vixit Florentiae poſt annum MD.

---

(1) Conſulenda eſt Epiſtola huic editioni praemiſſa.

(2) *Thomas Dempſterus* in Etruria Regali, curante *Petro Coke* Florentiae MDCCXXIV. fol. Tom. II. pag. 397. ubi Florentinos Scriptores recenſet, perperam e *Zefferinia* familia fuiſſe genitum adfirmat. *Nigrius* autem l. c. p. 227. *Franciſcum Zephyrium*, & *Franciſcum Zeffium* duos diverſos eſſe Scriptores ſomniavit. *Dominicus* autem *Maria Mannius Oſſervazioni iſtoriche de' Sigilli antichi de' Secoli baſſi* Tomo XV. Sigillum Emporienſis communis illuſtrans, inter viros illius oppidi claros *Franciſcum Zeffium* Canonicum Emporienſem, ac S. *Laurentii* Florentiae commemorat.

Praeceptor fuit *Petri*, & *Vincentii* (1) filiorum *Philippi Strozzae*, Libertatis Patriae acerrimi defenſoris, ac vindicis (2). *Laurentio* autem *Strozzio* dicavit Dialogum de quiete animi MS. in Bibliotheca *Riccardiana* (3). Eius aſſiduo ſtudio debemus caſtigatiſſimam editionem *C. Plinii Caecilii Secundi* Epiſtolarum &c.; quam *Petro Franciſco Medici* inſcripſit, elegantiſſima Epiſtola, qua quid in eo priſtinae integritati reſtituendo praeſtiterit, ope veterum manuſcriptorum Codicum, luculenter exponit. (4) Inter clarorum Italorum, & Germanorum Epiſtolas ad *Petrum Victorium* a me editas Florentiae MDCCLVIII. 4. Tom. I. pag. 1. Epiſtola occurrit *Io. Franciſci Zeffii* ad *P. Victorium*, data Venetiis nonis Junii MDXXXVII; in qua eum certiorem reddit de cura a ſe impenſa in caſtigandis *Ciceronis* ad *Atticum* Epiſtolis, ope voluminis cuiuſdam a *Benedicto Accolto* Cardinale correcti. Pergit deinde amicum certiorem facere de deploranda iactura librorum ſuorum, & qui-

r.

---

(1) *Varchius Stor. Fior.* ad Annum MDXXVII. de eo tradit: *Laſciati* Piero, e Vincenzio *in Empoli ſotto la cuſtodia di Ser* Franceſco Zeffi *lor precettore &c.* Erant filii *Philippi Strozzae*, & *Claricis Mediceae*, Filiae *Petri*, quondam *Laurentii* Magnifici. Mox ad annum MD.XXXV. ſubiungit; *che* Lorenzo *de* Medici, *dopo avere ucciſo il Duca* Aleſſandro *ſi fece dare alcuni denari da* Franceſco Zeffi, *ſuo come Maeſtro di Caſa, e fuggì a Bologna.*

(2) *Vita di* Filippo Strozzi *Padre di* Piero. *Livorno per* Ant. Santini 1756. 4. p. 13.

(3) Cod. Chartac. in 4. num. 21. Vide eius Catalog. pag 380.

(4) Prodiit Florentiae opera, & ſumptu *Philippi Iuntae* MDXV. menſe octob. in 8.

dem his verbis: „ Dum haec ad te ſcribo, ſubit
„ meae iacturae recordatio, non ſupellectilium,
„ non veſtium, non pecuniarum, non denique vul-
„ gatorum librorum; harum enim rerum ſuper-
„ flua ſunt negligenda, neceſſaria vero obvia; ſed
„ volumina aliqua non vulgata mihi periiſſe do-
„ leo, lucubratiunculas meas mihi ſublatas queror;
„ at informes, at rudes, at inconcinnae, & ine-
„ ptae erant; & hoc illud eſt, quod me ma-
„ xime angit; ea eiuſmodi adparere; quae ipſe,
„ aut perfeciſſem, aut certe perfregiſſem. E-
„ rant ſane multa, quae quum datum a litibus
„ fuiſſet ocium, ſelectis ſeminibus, igni deſtina-
„ veram, quae utinam cum ſeminibus nunc pereant;
„ erant tamen aliqua, quae ſupremam manum ex-
„ pectabant, ut *Virgilii Marcelli* laudatio, miſcel-
„ lanearum *Politiani* compendium, epiſtolarum vo-
„ lumen, declamationes aliquot. Erant praeterea
„ patrio ſermone adloquutiones plures, comoediae
„ duae, ad *Franciſci Petrarchae* imitationem, odae
„ ſex, & triviales multae, quae omnia, quum
„ facilius in praeſentia deplorari, quam inquiri
„ poſſe intelligam, conclamemus. Vnum tamen
„ eſt, quod neque conclamatum, neque iuri ceſ-
„ ſum, ſed omni amicorum ope mihi inventum
„ velim, *Horatium* ſcilicet per me adcuratiſſime
„ purgatum; enchiridio enim iſtic impreſſo, &
„ pecorino tergore involuto, multos per annos,
„ multis probatiſſimiſque conlatis codicibus, o-
„ mnem eorum variam lectionem adnotaveram;
„ tum altero eiuſdem impreſſionis adcepto, pro
„ arbitrio, quam probarem, repoſueram; & ne
„ pars aliqua ſuſcepti laboris deperiret, neve in
„ poſterum ulli in inquiſitione, ſed in ſola ele-
„ ctione foret elaborandum, varias lectiones ad-

„ notaveram, & cuncta denique excuſioni diſpo-
„ ſueram. Dices, quorſum apud me de tuo ela-
„ borato *Horatio* tam dearticulata querela? eo
„ ſcilicet, ut tu, qui in eadem arena laboras,
„ propenſius inquiras, & facilius invenias. Te
„ igitur pro tuo in bonas artes ſtudio oro, atque
„ obteſtor, ut tum tua, tùm amicorum induſtria,
„ & cura mihi inventum cures. Quod ſi effece-
„ ris, & mihi rem gratiſſimam, & eius ſtudioſis
„ perutilem praeſtiteris. Vive, & vale. Nonis
„ Iun. MDXXXVII. Venetiis.

Canonicatum in Laurentiana Baſilica obtinuit A. MDXXXIX. ut Cl. *Salvinus Salvinius* in additionibus ad *Iulii Nigrii* hiſtoriam Florentinorum Scriptorum refert pag. 227. Fuit prius coadiutor *Franciſci* de *Honeſtis* a Caſtilione Aretino, ac poſtmodùm eius ſucceſſor Anno MDXLII.

Inter primos Academiae Florentinae Socios, a *Coſmo I.* conſtitutae, die XXIII. Februarii Anno MDXLI. meruit cooptari (1), in eaque perhonorifico cenſoris munere bis functus eſt. Graecas litteras publice docuit poſt *Cyriacum Strozzam* Florentiae, atque inter celebriores eius diſcipulos adnumeratur *Vincentius Borghinius*, Florentinae criticae hiſtoriae inſtaurator.

Dominicus Maria Mannius Tomo III. Operis cit. pag. 84. de Sigillo Hoſpitalis Innocentium Florentiae verba faciens, eiuſdem Rectoris *Raphaelis Borghinii* Diarium adfert, ex quo haec, quae

(1) Iacopo Rilli *Notizie Letterarie, e iſtoriche intorno agli uomini illuſtri dell'Accademia Fiorentina. Firenze per* Pietro Matini MDCC. 4. pag. 44.

De Zephyro haec reperi. In Bibl. Sacra Magl. Cl. 11. Vol. 1. p. 235 Catena Graecorum Patrum in Pentateuchum latine versa a Zephyro Flor. 1547.
Sono ricordi di mano di Vincenzio Borghini esistenti nel Cod. Mss. dell Magl. Cl. 35. Cod. 117

ſequuntur de *Franciſco Zephyro* excerpſimus: *Queſto medeſimo anno* (1537) *cominciò a leggere qui in Caſa* (in Abbatia ſcilicet Florentina) *Meſſer* Franceſco Zeffi *uomo litteratiſſimo, e di coſtumi ottimi, e leſſe l'Orazione di* S. Gregorio *Nazianzeno, e le Tuſculane di* Cicerone *per la lingua latina, del quale abbiamo fatto più frutto, che di alcuno altro Maeſtro, che in queſte facultà abbiamo mai avuto* = *Queſto anno* (1538) *ſeguitò* M. Franceſco Zeffo *la ſua lezione, eccettochè nel fine variò, e preſe ancora* Omero, *e leſſe circa duoi libri dell' Odiſſea.* = *Queſto anno* (1539) *parve al Padre noſtro Reverendiſ. Abate per darci ogni comodità di potere ſtudiare, e di poter diventare uomini da bene, e virtuoſi, invitare Meſſer* Franceſco Verini, *il quale accettò grazioſiſſimamente, e ſtette con noi* 15. *giorni alle Campora; e leſſe il primo, e parte del ſecondo dell' Anima, dove li fu uſata tutta quella umanità, che meritava un tanto uomo di noi amorevoliſſimo, di dottrina eccellentiſſimo, e ſantiſsimo di coſtumi. Stettevi ancora con lui Meſſer* Franceſco Zeffo, *che aveva queſto anno terminata la ſua lettura, ma per ſua benignità venne ancor lui a ſtarſi con noi, e leſſe a certi di noi d'* Eſiodo *quella Opera, che ſi chiama l'opere dei giorni. Appreſſo leggeva ogni mattina inſieme col* Verino *una Lezione Greca di* Platone *ciò fu il* Fedone, *e il principio del* Fedro, *dove intervenivano la maggior parte con ſommo piacere.*

E vivis exceſſit valde ſenex anno MDXLVI. die XVII. Ianuarii (7), ab Incarnat.

---

(1) *Salvinius* loc. cit.

Digitized by Google

Exſtat ab eo in Italicam linguam tranſlatum, & luci datum publicae, *L' uffizio della glorioſiſſima Vergine, e Madre di Dio, ſecondo la conſuetudine della Romana Chieſa, tradotto nella lingua Fiorentina. In Venezia nella ſtamperia degli Eredi di* Lucantonio Giunti *Fiorentino nel meſe di Gennaio* MDXLI. *a nativit.* in 12°. (1) Inſcribitur autem ab auctore: *Alla generoſa, ed eccellente Madonna Mad.* Laudomia, *e Madonna* Maddalena Medicee *degli* Strozzi.

Epiſtole di S. Girolamo *Dottor della Chieſa, ſcritte a diverſe perſone, mentre ch' egli era nell' eremo &c. regola del temporale, e ſpiritual vivere per le Monache ne Monaſteri. Nuovamente tradotte di latino in lingua Toſcana per* Giovan Franceſco Zeffi *Fiorentino &c. Con privilegio dell' Illuſtriſs. Signoria. In Venezia nella ſtamperia de'* Giunti. MDLXII. 4. Praecurrit *Lucae Antonii Iuntae* typographi *al Reverendiſs. Monſignor* Domenico Bolani *Veſcovo di Breſcia*, in qua haec habet: *ò voluto mandar fuori ſotto il nome ſuo l' Epiſtole di S.* Girolamo, *belliſsima opera da ſantiſsimo, & dottiſsimo uomo compoſta, e da uomo non men divoto, che dotto, nella noſtra lingua nuovamente traportata, e pur ora ſtampata nella noſtra ſtamperia &c.*

Tertulliani Apologeticum doctiſſimis commentariis illuſtraſſe refert *Nigrius* loco citato, quae in lucem prodiere cum *Tertulliano* ipſo Baſileae Anno MDL. (2) Inſuper *Io. Alb. Fabricius* Biblioth.

(1) Vid. *Bibl. dell' eloquenza Italiana di Monſig.* Fontanini *colle annotazioni di* Apoſtolo Zeno. *Venezia per* Gio. Battiſta Paſquali MDCCLIII. T. II. pag. 241.
(2) *Dempſterus* l. c. pag. 397.: *Commentariis* (inquit) *ple-*

Latin. Tom. II. pag. 271, elegantem *Tertulliani* editionem recenſet Pariſiis apud *Andream Wechelium* MDLXVI. 8. duobus voluminibus, quae integras *B. Rhenani* notas ſingulis libris praemiſſas exhibet, & Apologetico adiunctum *Franciſci Zephyri* Florentini commentarium, ſive paraphraſim antea non editam.

Eidem tribuenda eſt catena, inſcripta: Franciſci Zephyri *Florentini Catena*; *ſeu explicatio locorum, qui in Pentateucho ſubobſcuriores occurrunt. Ex antiquis Graecorum Theologis deprompta. Coloniae Agrippinae* MDLXXII. 8. (1)

p. 159 rehct editionem Florentinam 1547 · 8 huius catenae quae ſcribenda erat hoc loco

Adſervantur in *Laurentiana* Bibliotheca *Franciſci Zephyri* ſequentes e graeco verſiones.

I. *Ciceronis* vitae ex *Plutarco*.

II. Excerpti ex *Polybii* Libro VI. de Romana Republica.

III. Item alterius excerpti ex eodem, de eo, *quid a ceteris differat Romana Reſpublica*.

IV. Vitae S. *Antonii* a Beato *Athanaſio* deſcriptae. (2) Huius autem verſionis exemplar auto-

---

pleroſque Patrum illuſtravit & maxime Tertullianum: *in cuius Apologeticum doctiſſimam Paraphraſim edidit, quae ſumma auctoritate a doctis quibuſque legitur.*

(1) Praemittitur *Franciſci Zephyri* Clerici Florentini Epiſtola nuncupatoria *Franciſco Soderino* Clerico Apoſtolico, in qua notanda ſunt verba: *Quum itaque in manus meas incidiſſet vetuſtus Codex, ubi omnium fere Graecorum Theologorum ſententiae in Pentateuchon breviter collectae fuerant, delectatus operis varietate, ac vero genere interpretandi, in latinum tibi ſermonem converti, ut inter iſthaec ſacrae Curiae negotia facile tibi, atque aliis per te ad ſacrarum litterarum ſtudia pateant aditus &c. Data Florentiae Idibus Maii* M.D.XLVI.

(2) Vid. Catalog. Codic. Latinor. Tom. III. pag. 401.

Digitized by Google

graphum ipſius *Zephyri* adſervatur in Bibliotheca Abbatiae Florentinae cum hac epigraphe: Franciſcus Zephyrus *omnibus Sanctis Monachis in Abbatia Florentina ſalutem, & gratiam in Domino noſtro Ieſu Chriſto.*

Inter Carmina Italica *Hieronymi Benivenii* unum legitur *Zephyri* in eiuſdem *Hieronymi* laudem, in cuius calce diſertiſſima *Benivenii* ad *Zephyrum* Epiſtola ſubiicitur, quae incipit: *Avendomi tu, dilettiſſimo mio* Gio. Franceſco, *già più volte eſortato a far copia di quelle coſe, che in nella pubblicazione d'altre mie Canzone, Pſalmi, Capitoli, e Sonetti di amore, di amore dico celeſte, e divino, furono come poco utile indietro laſciate, ſono ſtato alquanto ſoſpeſo, ſe io te ne devo compiacere ec.*

In Libro, cui titulus *Lauretum* tria occurrunt *Zephyri* Epigrammata.

Alia duo eiuſdem Epigrammata habes inter Carmina Illuſtr. Poetar. Italor Florentiae MDCCXVI. 8. Tom. XI. pag. 463. quae eadem fortaſſe ſunt, quae leguntur in memorato *Laureto*.

Inter *Stephani* vero *Sterponii* Piſcienſis, vulgo *Philoponi* nuncupati Epiſtolas MSS. lucis adhuc expertes, inſeritur *Franciſci Zephyri* Emporienſis Oratio in *Coena Domini*, ut *Salvinius* animadvertit loc. cit pag. 227. qui Codicem hunc poſſidebat, qui poſtea in *Antonii Franciſci Gorii* poteſtatem venit.

Barptolomaeus Fontius Lib. III. Epiſtol. MSS. in Epiſt. VI. *Franciſco Zephyro* data III. Idus Sept. An. MDX. *Crinitum* commemorans, eidem *Landinum, Picum, Neſium*, alioſque viros doctos adiungit.

In Bibl. mea Feſulana poſſideo nitidiſſimam Sophoclis Tragoediarum editionem, Venetiis in aedi-

bus *Aldi* A. MDII. in cuius calce legitur *κτῆμα Φραγκίσκȣ τȣ̃ Ζαιφίȣ καὶ τῶν φίλων.* ubi videre eſt plurimas variantes lectiones, & breviſſimas animadverſiones in margine adiectas manu ipſius *Zephyri*: nec non *Priſciani* de octo partibus Orationis Libros XVI. Florentiae per heredes *Phil. Iuntae* MDXXV. 4. adſcripto in fine nomine *Io. Fra. Zeffi*, cuius emendationes quaedam occurrunt in margine.